

m:
agazin

LJETO 2018.
BROJ 18
IZDANJE ZA BIH
BESPLATAN PRIMJERAK

Vještačka inteligencija

TEMA
BROJA
**Vještačka
inteligencija
- dobro došli
u 2118**

SVJETSKI
DOGAĐAJI
**Lista događaja
na temu
tehnologije**

TALENTI
**Velimir
Stjepanović**

HUAWEI P20 lite

consumer.huawei.com

Product color, shape, interface and functions are for reference only. The actual product may vary.

IMATE PRIJATELJE

03

07 STRANE ZA EKRANE

m:tel IPTV pripremio je bogatu ljetnu ponudu filmova

10 ZVIJEZDA PONUDE

HTC U12+

17 DNEVNIK PRIJATELJSTVA

Budućnost pripada znanju

POSLOVNI SVIJET

21

45 SVJETSKI DOGAĐAJ

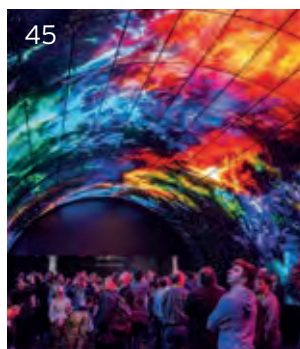
Lista događaja na temu tehnologije koje morate posjetiti 2019. godine

49 BRENDovi KOJIMA VJERUJEMO

Samsung Galaxy A6 i A6+

55 TESTIRAMO

GoPro Hero 6

S DRUGE STRANE

64

77 HILJADU RIJEČI

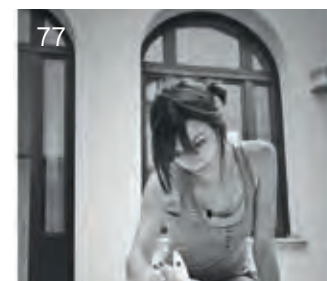
Nataša Konjević

85 U ROMINGU

Amsterdam -
sva genijalnost života

89 INTERVJU MOBILNIM

Vasil Hadžimanov

m:agazin

Ljeto sa sobom uvijek donese posebnu energiju, inspirisanu putovanjima, avanturom i novim poznanstvima. Upravo tu energiju iskoristili smo za stvaranje novog m:agazina, koji će vam biti sjajan saputnik i koji će vam dati mnoštvo povoda za razgovor.

U ovom broju vodimo vas na put u budućnost, predstavljamo vam neke nove mlade ljude koji će mijenjati svijet i otkrivamo sva tehnološka dostignuća i trendove koji su obilježili ovo ljeto.

Iskoristite kraj ljeta na najbolji mogući način, napunite baterije, upijte svaki zrak sunca i pripremite se za nove izazove koje donosi jesen.

m:tim

IMPRESUM

LJETO 2018
BROJ 18
IZDANJE ZA BiH
BESPLATAN PRIMJERAK

IZDAVAČ: Mtel a.d. Banjaluka

ZA IZDAVAČA: generalni direktor Marko Lopičić, izvršni direktor za marketing i prodaju Radmila Bojanić

m:agazin TIM: Sandra Stanić, Željka Dragičević, Aleksandra Šobić, Jelena Maksimović, Milica Kondić, Vesna Rodić, Andrea Lazić, Vlatka Repac

U OVOM BROJU ZA m:agazin PIŠU: Sandra Stanić, Jelena Maksimović, Darko Bajić, Milica Mamić Veselinović, Tijana Tegeltija, Mirela H. Mustafić, Predrag Laketa, Jelena Pralica, Jelena Računica Šatara, Staša Nikodinović, Savo Drakulić, Sonja Savić, Danijela Filipović, Vesna Drakulić, Jelena Bjelaković, Brankica Raković, Bojan Radović, Ljubica Jerotijević

LEKTOR: Saša Četojević

DIZAJN: Andrea Bojanić / Aquarius

PRELOM I PRIPREMA: Andrea Bojanić / Aquarius

ADRESA REDAKCIJE: Vuka Karadžića 2, 78 000 Banjaluka // TELEFON: 051/240-875, 240-250 // FAX: 051/216-110

E-MAIL: magazin@mtel.ba // WEB: mtel.ba

ŠTAMPA: Compex d.o.o, Braće Pišteljića 1, 78 000 Banjaluka

TIRAŽ: 3.000

IZLAZI KVARTALNO

m:

IMATE PRIJATELJE

DNEVNIK
PRIJATELJSTVA

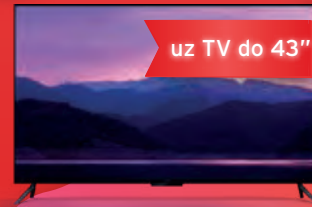
NUDIMO VAM

Web kupovina
uštedu
donosi.

HTC
Desire
12

LG K8
2017

uz TV do 43"

+ TV nosač
gratis

M:TEL WEB SHOP

WEB KUPOVINA DONOSI UŠTEDU!

*Znate li da iz svog doma možete razgledati, birati, naručivati i kupovati,
kako usluge, tako i uređaje iz ponude kompanije m:tel?*

PIŠE: SANDRA STANIĆ

Da, m:tel online shop vam je dostupan na stranici **www.mtel.ba**, a njegova prednost je, pored toga što to možete činiti iz udobnosti svoga doma, i to što kupovinom putem interneta možete i uštedjeti. Riječ je o posebnim ponudama i popustima koji se odnose na online kupovinu, a koji će biti aktuelni iz mjeseca u mjesec - i to samo u m:tel Web shop-u.

Vrijeme je da isprobate sve prednosti online kupovine. Pogledajte specijalne ponude na sajtu, odlučite se za kupovinu online, i uštedite!

~~~~~

*Na sajtu www.mtel.ba
potražite crveni stiker
na kojem piše „web
akcija“, pogledajte šta
se to trenutno nudi po
promotivnoj cijeni i
uživajte u popustima!*

~~~~~

Web kupovina uštedu donosi.

www.mtel.ba

NUDIMO VAM

BONUSI ZA BEZBRIŽNO PUTOVANJE

UZ PRETPLATA: L, PRETPLATA: XL ILI PRETPLATA: XXL TARIFE
UŽIVAJTE U MOBILNOM INTERNETU DOK STE U SRBIJI I CRNOJ GORI!

PRIPREMILA: SANDRA STANIĆ

Pretplata tarife m:tel-a najbolji su izbor za sve koji žele svaki mjesec da imaju odlične bonuse, besplatne pozive, neograničen broj SMS-ova prema svim mrežama u BiH, povoljnije razgovore i neograničen mobilni internet.

Pored bogatih bonusa za razgovore, koji u tarifnim modelima Pretplata: L, Pretplata: XL ili Pretplata: XXL iznose 5.000, 7.000 i 10.000 minuta mjesečno prema svim mrežama u BiH, sada dobijate još i nove bonuse mobilnog interneta za putovanje u Srbiju i Crnu Goru.

Naime, Pretplata: L tarifni model će vam u okviru mjesečne pretplate obezbijediti i mjesečni bonus od 2 GB mobilnog

interneta, koje možete iskoristiti dok se nalazite u mrežama mts Srbija i m:tel Crna Gora. U Pretplata: XL modelu ovaj bonus iznosi 4 GB, a u Pretplata: XXL čak 8 GB mjesečno.

Ne zaboravite da uz Pretplata tarifne modele imate mogućnost izbora uređaja iz bogate ponude m:tel-a, po znatno nižim cijenama i na beskatmatne čak 24 mjesečne rate.

Za više informacija pozovite korisnički servis m:tel-a na besplatan broj telefona 0800 50000 ili posjetite bilo koje prodajno mjesto u vašem gradu.

STRANE ZA EKRANE

M:TEL IPTV PRIPREMIO JE BOGATU LJETNU PONUDU FILMOVA

PRIPREMILI: MIRELA H. MUSTAFIĆ I PREDRAG LAKETA

HBO

KINGSMAN: ZLATNI KRUG

U nedjelju, 19. avgusta na TV HBO u udarnom terminu od 20.00 časova možete pogledati špijunski triler "Kingsman: Zlatni krug"

Film "Kingsman: Tajna služba" predstavio je svijetu Kingsman - nezavisnu, međunarodnu obavještajnu agenciju koja obavlja visokopovjerljive zadatke i čiji cilj je da održava bezbjednost u svetu. U filmu "Kingsman: Zlatni krug" naši junaci suočavaju se sa novim izazovom. Nakon što je njihov glavni štab uništen i čitav svijet dođe u opasnost, oni uspijevaju da pronađu prijateljsku špijunsku organizaciju u SAD po imenu Stejtsmen, sa kojom sarađuju od dana osnivanja obje organizacije. U novoj avanturi koja će do granica testirati psihu i snagu agenata, ove dvije elitne tajne organizacije udružuju se da poraze nemilosrdnog zajedničkog neprijatelja u namjeri da spase svijet - nešto što već postaje navika za Egzija...

HBO 2

GRAD GRIJEHA

Dan kasnije, u ponedjeljak, 20.8. TV HBO 2 donosi fenomenalan film "Grad grijeha", sa još boljom glumačkom postavom u terminu od 20.00 časova

"Grad grijeha" je pun zločinaca, korumpiranih policajaca, zgodnih djevojaka. Neki od njih tragaju za osvetom, neki za iskupljenjem, a ostali i za jednim i za drugim. U filmu su isprepletane radnje tri Milerove priče: "Grad grijeha", koji je započeo dugu i uspješnu seriju kao i "To žuto kopile" i "Veliki, debeli ulov". Hertigan, policajac slabog srca zavjetovao se da će štiti striptizetu Nensi (Džesika Alba). Miki Rurk tumači lik Marva, izopštenog čovjekomrscu čija je misija osveta svoje jedine prave ljubavi Goldi (Džejmi King). Klajv Oven glumi Dvajta, tajnu ljubav Šeli (Britani Marfi), koji provodi noći braneći Gejl (Rosario Doson) i njene djevojke iz Starog Grada (Devon Aoki and Aleksis Bledel) od Džeki Boja (Benisio Del Toro), korumpiranog policajca sklonog nasilju.

STRANE ZA EKRANE

HBO

DIJETE U VREMENU

“Dijete u vremenu”, radni je naslov filma koji ekskluzivno možete pogledati 23.8. na televizijskom kanalu HBO u 23.15 časova

Stiven Bučard je adaptirao istoimeni čuveni roman Ijana Makevana, nagrađen nagradom Vitbred. To je poetsko i dirljivo istraživanje ljubavi, gubitka i snage neviđenih stvari. Stiven Luis (Benedikt Kamberbač) je uspješni pisac dječjih knjiga koji se suočava sa nezamislivom situacijom: u supermarketu je izgubio svoje jedino dijete, četvorogodišnju Kejt. U jednom zastrašujućem trenutku koji se iznova ponavlja u narednim godinama, Stiven shvata da njegove kćerke više nema. Nježno i pronicljivo film istražuje brak koji je razoren gubitkom djeteta. Kejtino odsustvo utiče na to da Stiven i njegova žena Džuli (Keli Makdonald) odlaze različitim putevima dok se oboje bore sa sveobuhvatnom tugom. Kako vrijeme prolazi, neka vrsta ravnoteže se ponovo uspostavlja, sve dok se nada ne pojavi i iznenada trijumfuje.

CINEMAX

SAVEZNICI

Film “Saveznici”, svakako spada u kategoriju onih koje ste dugo čekali. TV CINEMAX, četvrtak, 23.8. u 22.05 časova

Za vrijeme Drugog svjetskog rata, 1942. godine, kanadski špijun Maks Vatan (Bred Pit) slijeće padobranom u Francuski Maroko da bi se sastao sa francuskom špijunktom Marijanom Bosežur (Marion Kotijar), koja se pretvara da mu je žena. Njihov zadatak je da ubiju nemačkog ambasadora u Kazablanki. Nekoliko dana žive zajedno i zaljubljuju se jedno u drugo. Kad se Maks vrati u bazu u Londonu, vodi Marijanu sa sobom i oni se vjenčavaju. Godinu dana kasnije, tokom bombardovanja dobijaju kćerku Anu. Maksa pozivaju na sastanak u zloglasnom Odeljenju V sa komandantom Frenkom Heslopom i tajnim agentom koji ga obavještava da sumnjaju da je Marijana njemačka špijunka. Maks ima samo 72 sata da dokaže njenu nevinost i spase porodicu prije nego što bude morao da uradi nešto nezamislivo.

PICKBOX

Ljeto na Pickbox-u nas, kao i uvijek, neće iznevjeriti. Filmove i serije u njihovoj onlajn videoteci možete gledati svakodnevno, po sopstvenom izboru, ali na jedan TV sadržaj sigurno nećete ostati imuni – to je serija „Moć“ (Power), koja je u Americi postigla ogroman uspjeh te se procjenjuje kako je, po epizodi, uz seriju prosječno bilo više od 6,5 miliona gledalaca. Tolikoj gledanosti sigurno nije odmogla činjenica da je serija rađena prema životu Fifti Senta i iako on nije u glavnoj ulozi, mnoge situacije kroz koje prolazi glavni lik Duh (Omari Hardvik) preslikane su iz života kakvim je reper živio prije.

MOĆ

Duh je glavni lik kojeg prati status moćnog dilera s iznimnom uličnom inteligencijom. Posjeduje veoma popularan noćni klub koji upotrebljava kao paravan za poslove povezane sa drogom, no izvana Duh ima uređen život i porodicu. Osim Duha (Omari Hardvik), istaknuti likovi su Tomi (Džozef Sikora), Kanan (Fifti Sent), Dre (Rotimi Akinošo), Tarik (Majkl Rejni) i Angela (Lela Loren).

Pucnjava, klubovi, zgodne žene, novac i dobra muzika okosnica su ove serije. Serija „Moć“ iznjedrila je i neka TV lica

koja su postala omiljena kod gledalaca, poput Omarija Hardvika, koji ima svoje pozitivne i negativne strane, a gledaoci i fanovi serije poistovjećuju se s njim, jer ne krije svoje mane, dok je u duši dobar čovjek. Petu sezonu serije „Moć“, vrhunske kriminalističke drame u produkciji repera Fifti Senta, možete gledati na Pickbox-u svakog ponedjeljka, odmah nakon američke premijere. Zgodno je napomenuti kako će Pickbox prikazivati i šestu sezonu, koja uskoro kreće u pretprodukciju, a dostupne su i sve prijašnje sezone ovog megauspješnog TV sadržaja.

UHVATITE ŠORTIJA

Osim hit TV serije „Moć“, u avgustu izlazi i nova, druga sezona popularne serije „Uхватite Šortija“ (Get Shorty). Premijera je zakazana za 13. avgust, te ponedjeljkom nakon svjetske premijere stižu nove epizode, odmah nakon emitovanja u Americi.

Ne propustite ovu kriminalističku komediju sa mračnom atmosferom, koja je zasnovana na romanu Elmora Lenarda, a potom i na filmu iz 1995. godine o plaćenom ubici Majlsu Dejliju (Kris O'Daud), koji se trudi da postane producent u Holivudu kako bi zadobio povjerenje porodice i iza sebe ostavio kriminalnu prošlost. Rej Romano u seriji tumači Rika Morvedera, koji sa Majlsom ulazi u partnerski biznis.

ZVIJEZDA PONUDE

SAVRŠENSTVO JE NA RUBOVIMA

HTC U12+

PIŠE: DARKO BAJIĆ

Upoznajte najnovijeg i trenutno najboljeg predstavnika kompanije HTC, otkrijte nove i jednostavne načine upravljanja telefonom i uvjerite se u potpuno novi doživljaj fotografisanja i snimanja savršenim kamerama.

Po svojim karakteristikama HTC U12+ spada u red najboljih premium modela. U namjeri da najnoviji model odmah po izlasku bude konkurentan drugim najjačim modelima na tržištu, kompanija HTC preskočila je verziju HTC U12 i u startu „pucala“ iz najjačeg oružja. Iz tog razloga, ovaj uređaj će ostati HTC-ov najbolji predstavnik za ovu godinu.

Dizajn

HTC U12+ donosi mnogo naprednije opcije i funkcionalnosti koje su omogućene stiskanjem telefona ili tapkanjem te moćne kamere sa savršenim kvalitetom i efektima. Za razliku od prethodne verzije, HTC je nešto uži, više je ergonomičan i prilagođen radu jednom rukom.

Ovaj model je moderan spoj staklenog kućišta i metalnog rama, elegantnog je dizajna sa tankim okvirom i reflektivnom površinom koja uz dinamične boje stvara jedinstven stil.

Edge Sense

Najviše novina koje dolaze sa HTC U12+ nalazi se na njegovim rubovima, na kojima je razvijena tehnologija nazvana Edge Sense, koja donosi novo iskustvo u korištenju telefona. Na ivicama telefona se, umjesto fizičkih tipki, nalaze senzori koji reaguju na pritisak stvarajući jedinstvenu osobinu da korisnik umnogome upravlja uređajem jednostavnim stiskanjem telefona u ruci.

Ova mogućnost postojala je i u prethodnoj verziji, ali je sada HTC uveo raznovrsniju primjenu Edge Sense-a sa namjerom da se što brže i jednostavnije uključi kamera, uspostavi poziv, pokrene aplikacija ili nešto drugo što odredi sam korisnik. Edge Sense može da radi i u aplikacijama koje nije razvila kompanija HTC, kao što je, na primjer, Google Maps.

Iako oni koji su navikli na klasičnu dugmad na telefonu mogu biti skeptični, na upravljanje pritiskom se brzo navikava, a ovu mogućnost je dodao i Google u svoju Pixel seriju.

Kamere

HTC U12+ ima ukupno četiri kamere, dvije zadnje i dvije selfi. Zadnje kamere su širokougona od 12 MP i telefoto kamera od 16 MP sa optičkom stabilizacijom slike. Ova moćna kombinacija može da pruži mnogo dobrih stvari, kao što je efekat sličan popularnom Bokeh-u sa lijepo izdvojenim predmetom fotografisanja i zamagljenom pozadinom, brzo fokusiranje i napredno prepoznavanje lica. Odlične selfi fotografije obezbijediće dvije prednje kamere od po 8 MP.

Po kvalitetu snimanja fotografija HTC U12+ spada u sam vrh ponude na tržištu, a mogućnost snimanje 4K videa sa 60 fps proizvođač reklamira pod sloganom „Hollywood u tvom džepu“. Uz holivudski snimak i zvuk mora biti savršen pa će kvalitetnu video-produkciju omogućiti čak četiri mikrofona, kao i Sonic Zoom i Audio Boost opcije za napredno snimanje zvuka.

Ekran

HTC U12+ ima veliki ekran od šest inča sa provjerenom LCD tehnologijom za živi prikaz boja sa mogućnošću pojačavanja kontrasta. Strane ekrana su modernih 18:9 proporcija sa rezolucijom od fantastičnih 2.880 x 1.440 piksela i 537 ppi, što ga svrstava u modele sa najvećom rezolucijom slike. HTC nije pravio kompromise u vezi s kvalitetom prikaza, boje izgledaju prirodno, a ekran je HDR kompatibilan. Nije loše spomenuti da HTC izbjegava „notch“ dizajn pa zato HTC U12+ nema takozvani zub ili urez na ekranu, čime će biti zadovoljni svi ljubitelji kompaktnog i čistog dizajna.

Zvučnici

HTC je čuven po svojim BoomSound stereo-zvučnicima, od kojih je jedan namijenjen za visoke frekvencije, a drugi je bas zvučnik. Sa telefonom dolaze i odlične HTC slušalice sa funkcijom redukcije buke. Bilo da muziku slušate putem BoomSound zvučnika ili HTC slušalice, kvalitet HTC U12+ zvuka će vas oduvati.

Ključne karakteristike

HTC U12+ dolazi sa trenutno najmoćnijim procesorom za android telefone - Snapdragon 845, ima 6 GB RAM-a i 64 GB interne memorije proširive microSD karticom i bateriju sa pristojnim kapacitetom od 3.500 mAh. Telefon pokreće Android 8.0, otporan je na vodu i prašinu, omogućeno je brzo punjenje i ima mogućnost otključavanja skeniranjem prsta ili lica.

ZAKLJUČAK:

HTC U12+ je impresivan telefon. Interesantna Edge Sense tehnologija omogućava novo i brže iskustvo u korištenju mobilnih telefona. Takođe, kompanija HTC je više nego uspješno implementirala svoju prvu dualnu kameru koja će u različitim uslovima osvjetljenja isporučiti vrhunske fotografije. Kada se na to dodaju ostale performanse, HTC U12+ je uređaj za kojim će se mnogi okretati na tržištu pametnih telefona.

Ovaj sjajan telefon potražite u ponudi kompanije m:tel. Za više informacija posjetite www.mtel.ba, ili m:tel prodajno mjesto ili pozovite 0800 50 000.

DOPUNA

MJESEČNI PLANOVI, NEOGRANIČENI NET I ZABAVA UZ VIBER DOPUNA STIKERE

PRIPREMILA: JELENA MAKSIMOVIĆ

...a od sada i uz duplo više neta

Ako koristiš m:tel prepaid Dopuna tarifu, onda svakako isprobaj i mjesečne planove, jer uz njih biraš komunikaciju na osnovu svojih potreba.

Možeš da odabereš jedan od četiri različita mjesečna plana.

Dopuna: S je tu da zadovolji tvoje osnovne potrebe za komunikacijom i u okviru ovog plana dobijaš 80 minuta za razgovore i 80 SMS-ova, a sve to po cijeni od 8 KM.

Dopuna: M Net zadovoljiće sve tvoje potrebe kada su u pitanju surfovanje, postovanje i uopšte komunikacija putem mobilnog interneta. U ovom planu, za 12 KM, od sada, umjesto 2 GB, dobijaš čak 4 GB mobilnog interneta i Facebook tarifnu opciju za neograničeni pristup ovoj društvenoj mreži.

Dopuna: M je plan koji takođe košta 12 KM, a u njemu dobijaš 100 minuta za razgovore, 100 SMS-ova i 200 MB mobilnog interneta.

Ako trošiš veću sumu za svoj račun, uvijek si onlajn i non-stop si na telefonu, neka tvoj izbor bude **Dopuna L** tarifni plan, u kojem za 19 KM mjesečno dobijaš: 200 minuta, 200 SMS-ova, 1 GB brzog

mobilnog interneta i potpuno neograničeni internet za Viber uz koji te častimo besplatnim paketom novih stikera koji će obogatiti i dodatno uveseliti svaki prijateljski „chat“.

Dopuna mjesečni plan aktiviraj putem servisa Moj meni *100#, putem m:go aplikacije, pozivanjem kratkog koda *100*3# ili na bilo kojem m:tel prodajnom mjestu.

Aktiviraj Dopuna mjesečni plan, preuzmi nove stikere i uživaj.

Za više informacija besplatno pozovi 066 10 10 10 ili posjeti www.mtel.ba

~~~~~

Dopuna tarifni planovi automatski se obnavljaju svaki mjesec, ukoliko imaš dovoljan iznos na svom Dopuna računu, dok ne izvršiš deaktivaciju.

U sklopu Dopuna planova, nakon iskorištene dobijene količine interneta po maksimalnoj brzini, surfovanje nastavljaš i dalje, do kraja isteka 30 dana, po smanjenoj brzini.

A za internet po maksimalnim brzinama uvijek možeš da aktiviraš i dostupne tarifne opcije za mobilni internet.

~~~~~

M:TEL OPTIKA I U VAŠEM DOMU

PRIPREMILA: JELENA MAKSIMOVIĆ

Kompanija m:tel vrijedno nastavlja radove na širenju optičke mreže širom Republike Srpske.

A šta je to što optika i m:tel paketi donose u domove korisnika, saznajte u nastavku:

- Pouzdan i brz internet sa brzinama i do 100/50 Mbps, uz koji možete uživati u istovremenom korišćenju laptopa, tableta, telefona, igračkih konzola i televizora na internetu
- Slanje i primanje velikih fajlova i sadržaja poput slika, videa i muzike, za koje će vam trebati samo nekoliko sekundi
- Digitalnu televiziju u HD kvalitetu sa više od 220 TV kanala
- Praćenje najaktuelnijih sportskih događaja putem 10 Sportklub kanala, 6 Arenasport kanala i 2 Eurosport kanala
- Uživajte u svim prednostima modernih TV funkcionalnosti: snimanje sadržaja, pauziranje, premotavanje te gledanje propuštenog sadržaja i do 72 sata unazad.
- Korišćenje najnaprednijih servisa za ultrabrz i pouzdanu komunikaciju

Ukoliko ste spremni za savremene tehnologije, uvedite i vi m:tel optiku u svoje domove i to potpuno besplatno, bez obzira na to da li ste m:tel korisnik ili ne. Potrebna oprema

biće vam besplatno obezbijeđena i montirana, a vaše je jedino da uživajte u svim prednostima m:tel mreže!

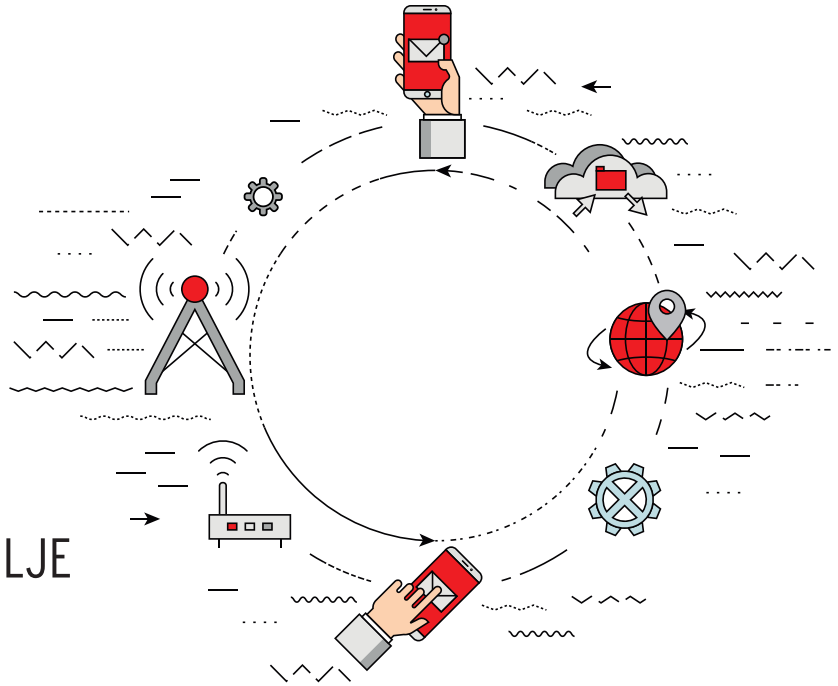
Za sve dodatne informacije pozovite besplatan broj korisničkog servisa 0800 50 000 ili posjetite najbliže m:tel prodajno mjesto!

KORISNIČKA PODRŠKA

PRIJAVA SMETNJI

KOMUNICIRAJTE NAJBOLJE

U želji da vaša komunikacija bude besprijekorna, podsjećamo vas na načine prijave smetnji pri korištenju m:tel usluga.

ONLINE: Smetnje možete prijaviti online, jednostavnim popunjavanjem i slanjem formulara putem stranice www.mtel.ba u dijelu Korisnička zona.

POZIV: Prijavite smetnje pozivom na brojeve 0800 50 000 za privatne ili 0800 50 300 za poslovne korisnike. Pozivi su besplatni i raspoloživi 24 sata.

MOBILNA APLIKACIJA: Isto možete učiniti i putem mobilne aplikacije m:go BiH, u dijelu Korisnička zona, Prijava smetnji.

Nastojimo da sve smetnje budu otklonjene u najbržem mogućem roku.

E-MAIL: Opišite problem i pošaljite ga putem e-mail adrese podrska@mtel.ba.

Dnevnik prijateljstava

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Budućnost pripada znanju

Stipendisti kompanije m:tel izumili multifunkcionalni automobil-robot.

Troje stipendista kompanije m:tel Bogdan Borovčanin, Marko Malović i Nikola Kukrić iz Istočnog Sarajeva, zajedno sa svojom koleginicom Draganom Nikić, sve stečeno znanje sa ETF-a, koji pohađaju, pretočili su u projekat koji bi mogao postati svjetski poznat. Naime, oni su izumili multifunkcionalni automobil-robot po imenu arduino kit, koji su predstavili u pet srednjih škola, a svakoj od njih su darovali po jedan autić.

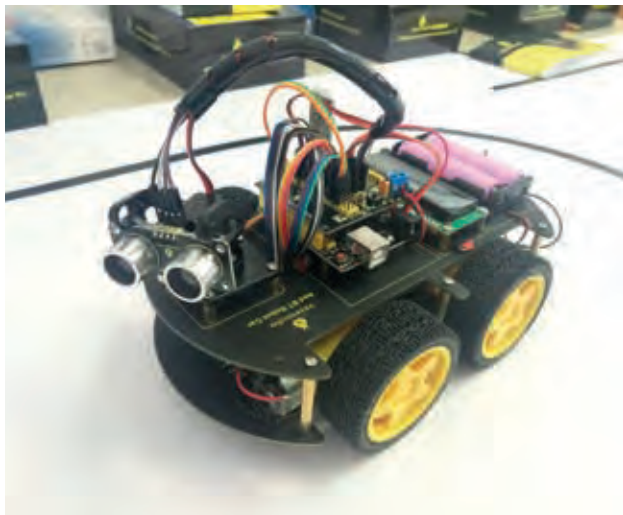
Za m:agazin su pričali o svom radu, planovima za budućnost, ali i o tome koliko im je stipendija kompanije m:tel pomogla u njihovom radu i razvoju.

Zbog čega ste odabrali ETF, da li je to neka ljubav iz djetinjstva prema naučnoj fantastici?

Marko Malović: Kada sam bio završni razred srednje škole, imao sam istu dilemu kao i većina mojih vršnjaka - gdje i na kom fakultetu nastaviti svoje školovanje? Svi smo bili svjesni da je taj odabir prilično važan za naš budući život te je potrebno dobro razmisliti i napraviti pravi izbor. Jedan od mojih hobija u toku školovanja bio je programiranje - od pravljenja jednostavnih aplikacija, kao i gomile nedovršenih programa, u meni se razvila privrženost prema toj profesiji. Budući da sam se pronalazio u takvim poslovima, sa jedne strane, a programerska struka je jedno od rijetkih zanimanja koje kod nas garantuje zaposlenje, moj izbor je pao na Elektrotehnički fakultet u Istočnom Sarajevu.

Bogdan Borovčanin: Elektrotehnički fakultet sam izabrao jer je najbliži profesiji kojom sam se htio baviti u djetinjstvu, tj. biti programer.

Nikola Kukrić: Od osnovne škole pokazivao sam

zainteresovanost za elektrotehniku. Ljubav je porasla u srednjoj školi, kad mi je popravka mobitela i računara postala hobi, koji mi je donosio dodatni džeparac.

Šta je to arduino autić? Da li takvi roboti mogu da budu primjenjivani u svakodnevnom životu, domaćinstvu, poslu itd.?

Marko Malović: Arduino autić predstavlja samo mali dio mogućnosti koje arduino tehnologija pruža. Cilj nam je bio da učenicima srednjih škola pokažemo kako na lak i vrlo jeftin način mogu da naprave najrazličitije uređaje koji im mogu pomoći u svakodnevnom životu. Naša ideja bila je da kroz prezentaciju arduino autića na zanimljiv način učenicima približimo tehnologiju zasnovanu na mikrokontrolerima i da pokažemo kako oni sami mogu da poboljšaju i nadgrade postojeći autić. Sama tehnologija koju smo koristili već ima široku primjenu u različitim poljima nauke i tehnike, a mogućnosti koje ona pruža prilično su velike. Glavni razlozi zbog kojih ova tehnologija doživljava sve veći napredak su prilično niska cijena i jednostavno rukovanje komponentama. Dovoljno je reći da je jedna od besplatnih škola koje smo držali bila i arduino škola, gdje su djeca iz srednjih i osnovnih škola imala priliku da rukuju tehnologijom i da su vrlo brzo savladala osnovne stvari te bila u stanju da i sama prave svoje arduino uređaje.

Bogdan Borovčanin: Autići bazirani na arduino

platformi, koji su podijeljeni srednjim školama, odličan su način za upoznavanje mladih sa programiranjem hardvera. Svi pametni kućanski aparati bazirani su na sličnoj tehnologiji - mikroprocesorskom upravljanju. U takvim sistemima kontroler prati više ulaznih senzora i na osnovu njihovih informacija, donosi odluke i postupa u skladu s njima. Najbliži primjer ovim autićima su pametni usisivači koji se sami kreću po prostoriji.

U kojoj mjeri vam je pomoglo to što ste postali m:tel stipendisti?

Marko Malović: Kao i svakom drugom studentu, jedan od ciljeva ka kojem stremim jeste da moje studiranje što manje opterećuje porodični budžet. Sama stipendija mi je omogućila da veliki dio svojih troškova platim sam, bez pomoći roditelja. Kao i uvijek, lakše je trošiti novac roditelja, dok sada, kada imam stipendiju, moram razmišljati kako je na najbolji način rasporediti, što je svakako vještina koja će mi trebati u životu. Mogu slobodno reći da je moj studentski život postao mnogo lakši i kvalitetniji od kada sam postao m:tel stipendista.

Bogdan Borovčanin: U današnje vrijeme novac je najbolja motivacija za sve. Osim toga, moje kolege i ja dio tog novca uložili smo u pokretanje privatnog biznisa.

Nikola Kukrić: Stipendija, 300 KM od strane m:tel-a, predstavlja poprilično fin iznos koji mi je pomogao u mom ličnom i profesionalnom razvoju, da sebi mogu priuštiti stvari koje prije nisam mogao. Novac dobijen m:tel-ovim stipendiranjem pomogao mi je i da sa kolegama, kako je Bogdan već rekao, započnem privatni biznis.

~~~~~

*Stipendisti kompanije
m:tel su još jedan
dokaz kako je
ulaganje u znanje
najbolja investicija za
budućnost zajednice.*

~~~~~

Organizovali ste i nekoliko besplatnih škola programiranja za osnovce i srednjoškolce, u Sokocu, gdje je bilo četrdesetak polaznika, i u Istočnom Sarajevu, gdje je bilo 60 polaznika. Kako djeca tog uzrasta reaguju na vašim predavanjima?

Marko Malović: Prvi put kada sam čuo da se pravi jedna takva škola programiranja u prostorijama fakulteta, moja prva pomisao bila je da se prijavim za ulogu predavača.

Jednim dijelom sam imao želju da vidim kako je to biti predavač i kako se ja snalazim u ulozi nekoga ko mora da drži predavanja, zadaje i pregleda zadaće. Drugim dijelom sam htio svojim znanjem i vještinama da doprinesem razvoju okoline u kojoj živim. Poslije prve škole, koja je bila izuzetno uspješna, napravili smo

još dvije - još jednu u prostorijama Elektrotehničkog fakulteta i drugu u JU SŠC „Vasilije Ostroški“ u Sokocu. Iako besplatne, ove škole su bile vrlo korisne za sve polaznike, budući da su imali priliku da vide na koji način se prave aplikacije i programi koje oni svakodnevno koriste. Neophodno je reći da smo svaki put premašili planirani kapacitet, tj. na svakoj školi smo imali mnogo više prijavljene djece nego što smo planirali.

Bez obzira na to što su škole bile uglavnom volonterske, ono što smo mi predavači stekli tokom ovih škola jesu iskustvo i predavačke vještine, koje su izuzetno korisne. Ja se nadam da ćemo u budućnosti organizovati još sličnih projekata.

Boždan Borovčanin: IT sektor postao je najisplativiji sektor privrede. Međutim, problem koji ima naša država je to što djeca u osnovnim i srednjim školama veoma malo imaju dodira sa programiranjem. Moje kolege i ja dali smo sve od sebe da bismo što više osnovaca i srednjoškolaca upoznali s našom strukom. Posebno smo zadovoljni time što je više od 90% polaznika naših škola programiranja odgovorilo potvrdno na pitanje da li bi nastavili sa pohađanjem škole programiranja.

Kakvi su vam dalji planovi, na kakvim projektima sada radite?

Marko Malović: Trenutno sa nekoliko svojih kolega planiram pravljenje udruženja koje će se baviti organizovanjem kurseva iz različitih IT oblasti. Aktivnosti planiramo početi već u septembru.

Budući da se bavim pravljenjem igara i aplikacija za android, ovo ljeto želim iskoristiti za nalaženje nekih novih ideja koje bih mogao pretočiti u neku zanimljivu aplikaciju. Želio bih da istaknem da je neprocjenjiv osjećaj kada neke od svojih projekata dovedete do kraja i kada na kraju objavite aplikaciju u koju ste uložili dio sebe.

Boždan Borovčanin: Trenutni plan je završiti fakultet u što kraćem roku, a zatim osnovati neku startup kompaniju. Trenutno radim na ažuriranju mojih aplikacija koje se nalaze na Google Play Store-u.

Nikola Kukrić: Planiram još ulagati u sebe i svoje znanje, a cilj mi je do 35. godine posjedovati svoju uspješnu kompaniju. Trenutno pišem diplomski rad na temu „Uređaj za kontrolu mikroklimе u plastenicima“.

SONY

ZABAVA
DO KRAJNJIH
GRANICA

XPERIA XZ2

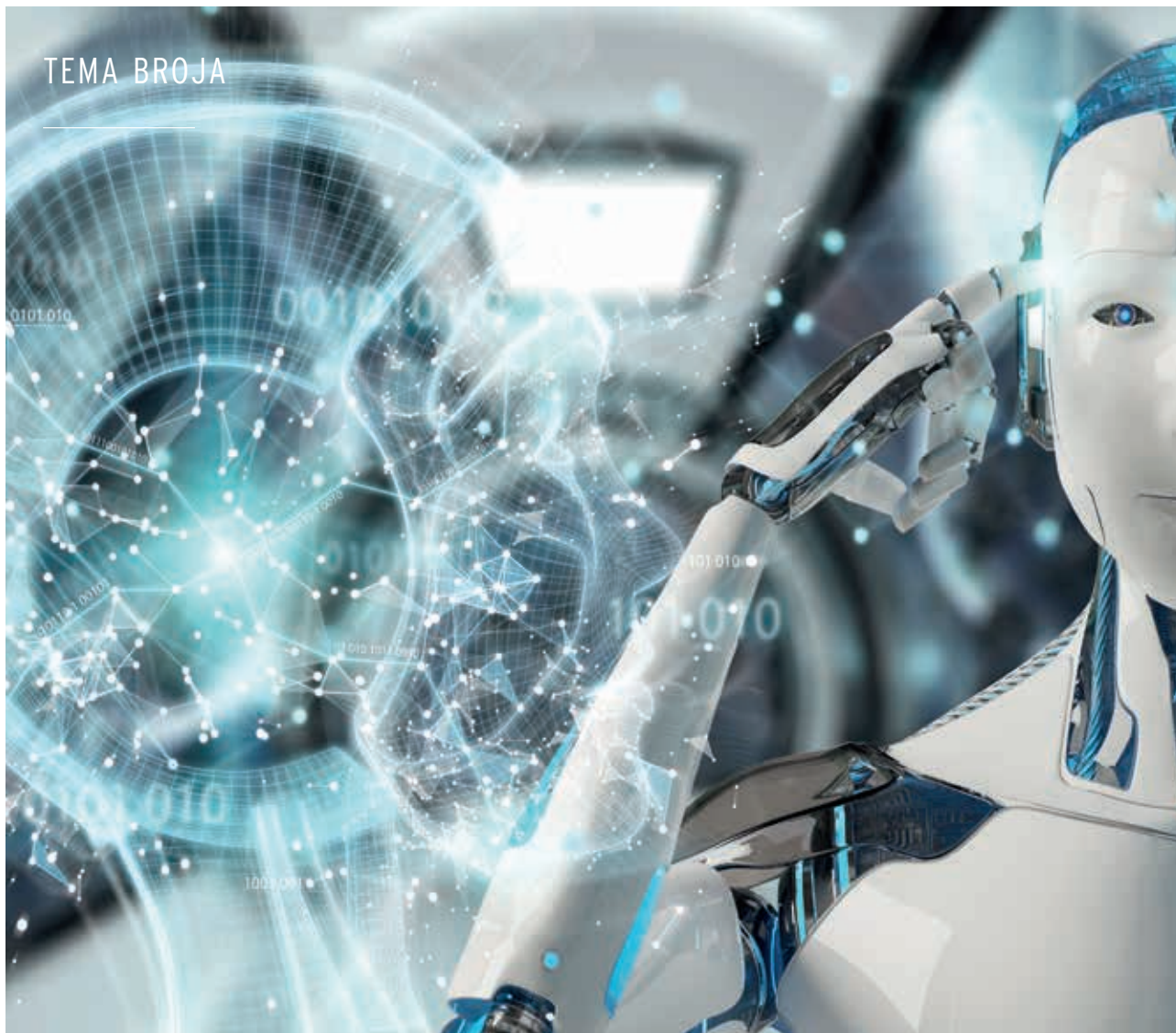
m:

POSLOVNI SVIJET

TEMA BROJA

TEMA BROJA

DOBRO DOŠLI U 2118.

OD KVANTNOG RAČUNARSTVA
DO VJEŠTAČKE INTELIGENCIJE

PIŠE: SAVO DRAKULIĆ

Ljudi su prirodno skloni razmišljanju o budućnosti, pa ćemo često uhvatiti sebe kako se pitamo o sljedećim koracima u našim životima, zamišljajući kakve će biti potencijalne posljedice napretka i fikcionalizujući ih do najekstremnijih oblika, kao neku vrstu okvira za eventualne budućnosti.

Naučnici mogu biti jedna od nekoliko grupa koje aktivno potiskuju tu želju da se predvidi budućnost. Konzervativni i po prirodi usmjereni na podatke, možda bi im bilo neprijatno da naprave pretpostavke o budućnosti, jer to zahtijeva određenu količinu vjere. Čak i ako postoji mnogo podataka koji podržavaju predviđanje, postoje i beskonačne varijable koje u međuvremenu mogu promijeniti krajnji ishod. Takvi pokušaji da se predvidi kakav će svijet biti u okvirima jednog vijeka, ne pomažu mnogo da se svijet unaprijedi danas; ako će naučnici pogriješiti, radije će to učiniti konstruktivno.

Zaista, svijet se mnogo promijenio u posljednjih 100 godina. Veliki dio svijeta je 1918. godine bio upleten u Prvi svjetski rat. To je bila i godina kada je pandemija gripa počela da bjesni, na kraju odnoseći sa sobom između 20 i 40 miliona života - više od samog rata tokom kojeg se dogodila. Uspostavljene su vremenske zone, uključujući i ljetno računanje vremena.

Gledajući unatrag, jasno je da smo napravili izvanredne korake. Danas je rijetkost da neko umre od gripa ili od nekih drugih zaraznih bolesti koje su nekada bile visoko smrtonosne (poput velikih boginja, koje su iskorijenjene 1977. godine), a to je uglavnom zbog pojave taktike prevencije, kao što su vakcine i tretmani lijekovima, poput antibiotika.

Brzina kojom se tehnologija razvija može ponekad izgledati vrtoglavo i to se vjerovatno neće uskoro usporiti. Evo nekih od načina za koje Futurism očekuje da će današnja tehnologija oblikovati svijet u vijeku koji je pred nama....

Baš kao što je internet transformisao društvo u proteklih nekoliko decenija, tako će i kvantno računarstvo zauvijek promijeniti naš stav o svijetu i našem mjestu u njemu. Daće nam kapacitet da procesuiramo više podataka o sebi, planeti na kojoj živimo i univerzumu nego što je ikada ranije bilo moguće. Niko nije potpuno siguran šta ćemo učiniti s tim podacima. Vjerovatno ćemo pronaći odgovore na dugogodišnja pitanja o fizici i univerzumu, ali vjerovatno će se javiti i odgovori za koje čak nećemo imati mogućnosti da ih shvatimo.

Možda čak i nećemo morati da čekamo jedan vijek kako

bi naši mozgovi bili potpuno integrisani sa uređajima, jer su istraživanja na polju interfejsa mozga računara (BCI - brain-computer interface) sada čvrsto van domena naučne fantastike. Rani prototipi već su pomogli pacijentima da se oporave od moždanog udara i daju amputantima mogućnost da ponovo dožive iskustvo dodira uz pomoć proteze prekrivene senzorima. Kada (i ako) postane uobičajena, kombinacija čovjeka i mašine može nepovratno promijeniti tok ljudske evolucije. Prototipi za neinvazivne BCI u kojima nizovi elektroda kupe signale mozga preko lobanje već su u razvoju i mogu služiti kao stepenice ka punom tzv. brain mesh-u, koji je predložio Ilon Mask.

Svijet će 2118. godine imati poboljšanu infrastrukturu i bolje načine za kretanje. Naši automobili postaju pametniji i ekološki prihvatljiviji; postoje dobre šanse da će električni automobili do 2118. godine moći sami da voze, a posebno one kojima su najviše potrebni. Sadašnji konsenzus u automobilskoj industriji je da su potpuno autonomna vozila i dalje, u najboljem slučaju, u domenu teorije (i možda neće uopšte biti moguća), ali Tesla ima za cilj tzv. 5. nivo autonomije - svijet u kojem bi automobili vozili nas - do 2019. godine.

U nekim dijelovima svijeta i sami gradovi postaju sve sofisticiraniji. U Kini, auto-put na solarnu energiju bi jednog dana mogao napajati električne automobile

dok idu ovom cestom. Gradovi budućnosti mogli bi takođe popravljati sami sebe - inženjeri su danas zauzeti dizajniranjem samoobnavljajućih betonskih struktura i rupa koje „krpe“ same sebe.

U narednim decenijama, tehnologija koja mijenja naše domove, naše uređaje i naša vozila, takođe će promijeniti naše živote na druge važne načine. Vještačka inteligencija (AI) će gotovo sigurno automatizovati neke poslove, posebno one koji se oslanjaju na proizvodne trake ili prikupljanje podataka. Kako bi nadoknadile nezaposlenost ljudi kao rezultat automatizacije, neke nacije mogu usvojiti univerzalni osnovni dohodak, sistem koji građanima redovno isplaćuje malu stipendiju bez zahtjeva za rad.

Na nekim poljima, poput medicine, roboti vjerovatno neće u potpunosti zamijeniti ljude. Ono što je vjerovatniji scenario, neki stručnjaci predviđaju da će AI nastaviti ljudima da proširuje radno iskustvo - čak i fizički nas

uvećavajući. AI tehnologija je već uparena sa nosivim egzoskeletima, dajući radnicima u fabrikama nadljudsku snagu - savršeno za one čiji poslovi zahtijevaju podizanje velikih težina.

Nove procedure, uz pomoć tehnološkog napretka, spremne su da transformišu medicinu. Koristeći pristup precizne medicine, naučnici razvijaju tretmane za rak, koji su prilagođeni genima pojedinačnog pacijenta. Onkologija nije jedino područje sa potencijalnim spasavanjem života; evolucija reproduktivne medicine već je počela pred našim očima. Istraživači su u 2017. godini „uzgojili“ fetus jagnjeta u onome što bi mogao biti prvi prototip vještačke materice, jedna žena je prvi put rodila nakon transplantacije materice, a druga je na svijet donijela bebu koja je počela život kao zamrznut embrion - prije 24 godine.

Tehnologija za izmjenjivanje gena CRISPR, o kojoj se najviše priča, može značiti da bi do 2118. godine

mnoge genetske bolesti mogle postati stvar prošlosti: naučnici su koristili CRISPR da promijene gene za fatalne poremećaje krvi iz ljudskih embriona. Matične ćelije se i dalje pokazuju korisnima za razvoj novih načina liječenja, čak i za ona stanja za koja se nekada vjerovalo da ih nije moguće izliječiti. Za jedan vijek od danas, najveće bolesti, kao što su rak, imuni i inflamatorni poremećaji i genetske bolesti „vrlo vjerovatno će nestati, bilo prevencijom ili efikasnom terapijom“, kaže Fil Gold, profesor Univerzitetskog kliničkog istraživačkog centra McGill.

Ali, to ne znači da ćemo živjeti u budućnosti savršenog zdravlja - spoljni faktori, od globalnog zagrijavanja do zaraznih bolesti, pa čak i ratovanja, mogli bi skratiti životni vijek ljudi u 2118.

Dobra vijest je to da se dijagnostička tehnologija dramatično poboljšava. Šu Čen, bioinženjer na Kalifornijskom univerzitetu u San Dijegu, predviđa da

će naučnici u narednom vijeku izmisliti poznati medicinski trikorder iz „Zvezdanih staza“, sposoban za „rano neinvazivno otkrivanje raka“. On nije prvi koji je ovo predviđao tokom posljednjih nekoliko decenija, ali ovaj put bi moglo biti drugačije. Nauka i tehnologija su nekada isporučivale neke druge naučnofantastične tehnologije, kao što su supermaterijali i replikator objekata.

*Znali mi to ili ne,
budućnost je
uveliko stigla.*

htc Desire 650

glatko susreće izbrazdano

Upoznajte HTC Desire 650. 50% gladak. 50% izbrazdan. 100% zabavan. Ni jedan drugi telefon ne izgleda poput njega, niti pruža isti osjećaj. Jedinstven je i dolazi uz karakteristike koje vi želite, poput vrhunske 13MP/5MP kamere, kao i noćnog načina rada za ugodnije čitanje prilikom slabog osvjetljenja.

BIZ&TECH

SEDAM TEHNOLOŠKIH PREDVIĐANJA KOJA SE NISU OSTVARILA

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Sjećate li se serijala filmova „Povratak u budućnost“? Sjećate li se onoga što su oni predviđali za novi milenijum? Svako razdoblje sa sobom nosi predviđanja koja se odnose na ono što bi mogla donijeti budućnost i to u većini slučajeva kad je tehnološki napredak u pitanju.

Daleke 1900. godine, čovjek po imenu Džon Votkins predvidio je mobilne telefone, digitalnu fotografiju i televizore. Iako su se ova, u to vrijeme revolucionarna predviđanja obistinila, postoje ona koja nikada nisu našla svoj put i pitanje je da li će ga ikada i naći.

KUPOVINA NA DALJINU, 1966.

TIME magazin je 1966. godine objavio esej u kojem je objašnjeno kako bi trebalo da izgleda život 2000. godine. Iako se većina onoga što je u eseju napisano ispostavilo kao tačno, jedno predviđanje postalo je potpuni promašaj, a ticalo se kupovine na daljinu ili nama poznatije kao kupovina putem interneta. Naime, TIME je predvidio da će onlajn kupovina biti potpuni promašaj i da nikada neće zaživjeti, a njihovo objašnjenje bilo je kako žene jednostavno vole izaći iz kuće. Koliko su bili u krivu, govori činjenica da je prije tri godine u onlajn kupovini potrošeno 1,1 trilion evra.

IPOD NEĆE OPSTATI, 2005.

Alan Šugar je čovjek koji je poznat po svojim smjelim stavovima i izjavama, a 2005. godine on je izjavio kako iPod neće doživjeti uspjeh i kako će nestati sa tržišta prije kraja 2006. godine. Dvije godine kasnije ovu spravicu htjeli su imati svi, pa je ona 2008. godine prodana u više od 54 miliona primjeraka širom svijeta. Mnogi smatraju da je iPod najpopularniji MP3 plejer svih vremena.

YOUTUBE ĆE PROPASTI, 2005.

Vjerovali ili ne, ali u martu 2005. godine, najpopularniji servis za video-zapise brojao je svega 50 videa, a jedan od saosnivača Stiv Čen tvrdio je da servis nikada neće zaživjeti. Na svu sreću, Google nije dijelio njegovo mišljenje vidjevši ogroman potencijal, a 2006. godine kupili su ga za oko 883 miliona funti u Google dionicama. Prema zvaničnim podacima, YouTube trenutno broji više od milijardu korisnika sa svojim vrhunskim video-zapisima. Sreća pa se predviđanje gospodina Čena nije obistinilo, jer mi život bez YouTube-a ne možemo zamisliti.

PITANJE SPAMOVA ĆE BITI RIJEŠENO, 2004.

Kao što svi dobro znamo, sada je 2018. godina, a rješenje za spamove još ne postoji iako nas je Bil Gejts u to uvjeravao još prije 14 godina. On je tada izjavio kako će pitanje spamova biti riješeno za dvije godine. Na svu sreću, ovaj problem nije uticao na njegov poslovni uspjeh, jer on važi za jednog od najbogatijih ljudi na svijetu.

TABLETI NAM VIŠE NEĆE BITI POTREBNI, 2013.

Prije tačno pet godina, CEO kompanije BlackBerry, Torsten Hajns rekao je kako do 2018. godine više neće biti potrebe za upotrebom tableta. Oni se i dan-danas prodaju u stotinama miliona jedinica. Kasnije je pokušao da se ispravi rekavši da je BlackBerry zainteresovan za budućnost tableta, šta god to značilo.

INTERNET ĆE DO 1996. GODINE BITI PROŠLOST, 1995.

Robert Metkalf je, bez svake sumnje, bio genije za tehnologiju, on je jedan od ljudi koji su izmislili Ethener još 1973. godine, ali će ostati upamćen po tome što je izjavio kako je internet jednostavno osuđen na propast. U svojoj kolumni za InfoWorld sugerisao je kako će internet nestati do 1996. godine, ali se morao suočiti sa velikom greškom koju je izrekao.

LJUDIMA ĆE DOSADITI DA STALNO GLEDAJU U TV, 1946.

U prosjeku ljudi dnevno provedu tri sata ispred televizora. Četrdesetih godina smatralo se da televizor neće dostići veliku popularnost, a u tom mišljenju prednjačio je Daryl Zanuk, producent u kompaniji 20th Century Fox, koji je izjavio da televizor ne može opstati ni na jednom tržištu, a njegova izjava ostaće zapamćena kao jedna od najvećih grešaka.

~~~~~

Televizor u Americi posjeduje 97% stanovništva i bez imalo zadržke možemo reći kako ova sprava ima veliku ulogu u današnjem društvu.

~~~~~

BIZ&TECH

MOŽE LI TEHNOLOGIJA

ZAMIJENITI KUĆNE LJUBIMCE

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Moderne tehnologije u moru različitih uređaja iznjedrile su i neke koji sasvim vjerno mogu izigravati kućne ljubimce.

Na svijetu postoje ljubitelji životinja koji zbog načina i brzine života jednostavno nisu u stanju da priušte sebi kućnog ljubimca, svjesni da se o njemu ne bi mogli brinuti na najbolji mogući način koji on zaslužuje. Sa druge strane, oni ostaju uskraćeni za mnogo toga što kućni ljubimac može da ponudi - na prvom mjestu privrženosti, ljubavi i na kraju krajeva društva.

QOOBO

Japanska kompanija Yukai Engineering proizvela je robota koji se karakteriše kao terapijski jastuk, a riječ je spravi po imenu Qoobo. Kao što smo već ranije napomenuli, riječ je o krznenom jastuku koji ima rep i na maženje reaguje mahanjem tog istog repa, baš kao pravi kućni ljubimac.

Proizvođači ovog robotskog jastuka kažu da bi on mogao imati terapijsko dejstvo kod djece i starijih osoba, koji iz bilo kog razloga ne mogu imati sopstvene kućne ljubimce.

SOMNOX

Oni koji imaju kućne ljubimce znaju koliko njihovo prisustvo umiruje i koliko može biti od pomoći onima koji imaju problema sa spavanjem. Ako nemate kućnog ljubimca, u tome vam može pomoći i poseban jastuk za spavanje po imenu Somnox. Ova neobična sprava izgleda poput jastuka u obliku pasulja, težine oko dva kilograma. Ovaj robot pomoći će vam da usporite disanje te da ono postane lagano i ujednačeno, jer to je najvažnije da biste utonuli u san bezbrižno. Oni koji su isprobali ovog robota kažu da ima umirujuće dejstvo, baš kao kućni ljubimac, da se pored njega lakše zaspi, ali i da se duže spava.

AIBO

Aibo je robotski pas kojeg je proizvela kompanija Sony, a nedavno je doživio razna unapređenja, sada je mnogo slađi i ima puno više karaktera nego prvobitna verzija. Sony se u ovom slučaju oslonio na sofisticirane senzore i vještačku inteligenciju koja se koristi kod autonomnih automobila. Aibo osjeća okruženje i ne samo da može zaobići prepreke, on oponaša pokrete i mimiku pravog psa, a zna čak i da laje. Pored toga, ovaj robotski pas reaguje na dodir i to ako ga dodirnete na tri specifična mjesta: po glavi, leđima i ispod brade. Ima i dvije kamere, koje mu se nalaze u njušci i na vrhu repa, one mu pomažu da identifikuje članove porodice i kućno okruženje.

LOOMO

Kompanija Segway nedavno je u prodaju pustila neodoljivog robota po imenu Loomo, koji radi na android operativni sistem, na kome se moguće voziti, ali što je još važnije, s njim možete komunicirati. Posjeduje čak pet mikrofona koji pomažu da odgovara na glasovne komande, možete ga povezati na smartfon te mu zadavati zadatke putem poruka. Takođe, displej od 4,3 inča omogućava vam da se igrate sa motorom. Programeri kažu da se može dodati i funkcionalnost pomoću SDK, koji je baziran na androidu. Loomo ima i sistem za praćenje i detekciju prepreka na putu, koje veoma uspješno izbjegava. U svakom slučaju, sigurni smo da će Loomo za kratko vrijeme postati apsolutni hit na tržištu.

BIZ&TECH

ČETRDESET PET GODINA

OD PRVOG POZIVA
MOBILNIM TELEFONOM

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Trećeg aprila ove godine navršeno je tačno 45 godina od prvog telefonskog poziva upućenog sa mobilnog telefona, a ovo je u to vrijeme bila senzacija jednaka slijetanju na Mjesec.

Taj istorijski poziv napravio je Martin Kuper, čovjek koji je u to vrijeme bio na čelu tima kompanije Motorola, a čiji primarni zadatak je bio razvoj mobilnog telefona. Prvi poziv nije napravio da bi rekao nešto inspirativno, nešto u smislu „velikog koraka za čovječanstvo“. Naprotiv, ovaj poziv iskoristio je da bi nazvao svog ljutog protivnika Džoela Engela iz konkurentske kompanije AT&T's Bell Labs da bi mu natrljao na nos to kako je njegov tim prvi proizveo mobilni telefon koji je funkcionalan.

Iako je prvi poziv mobilnim telefonom na neki način obilježio početak tehnološke revolucije, progres je bio prilično spor, bar u počecima. Da bi obavio taj čuveni poziv, gospodin Kuper koristio je prototip telefona Motorola DynaTAC 8000x koji nije bio u upotrebi narednih deset godina, a težio je nešto više od jednog kilograma.

Korisnici su morali čekati 1983. godinu da se nađe u slobodnoj prodaji i da za njega izdvoje nevjerovatnih 3.995 dolara, što je po gruboj procjeni današnjih 9.987

dolara. Na ovom telefonu nisu se mogle pisati SMS poruke, na tu mogućnost moralo se čekati još deset godina, kada je Nil Papvort iz kompanije Sema Groups Telecoms poslao poruku Ričardu Džarvisu iz kompanije Vodafone, u kojoj je pisalo „Merry Christmas“.

PRVI PAMETNI TELEFON

Vjerovali ili ne, prvi pametni telefon nastao je 1994. godine, napravila ga je kompanija IBM pod imenom IBM Simon. Okarakterisan je kao personalni komunikator i smatra se pretečom današnjih smartfona. Pored osnovnih funkcija telefonskog aparata, imao je kalendar, digitron, adresar te mogućnost pokazivanja svjetskog vremena, a u njega su se mogle unositi i razne bilješke. Imao je i touch screen, te opciju slanja i primanja mejlova, ali i faksa. Simon je bio čudo svoga vremena i smatran je džepnim računarnom. Prodat je u svega 50.000 primjeraka, a na tržištu se zadržao samo šest mjeseci.

Mobilne mreže 2G takođe su postale dostupne devedesetih godina prošlog vijeka i u početku su bile veoma spore, a prenos podataka trajao je beskonačno dugo. Prvi, originalni iPhone, koji je lansiran 2007. godine, koristio je upravo 2G mrežu, a već naredni model prešao je na 3G. U to vrijeme brža mreža podrazumijevala je bar 0,2 Mbps, dok današnje 4G mreže bez problema dostižu brzinu od 5 Mbps pa čak i do 12 Mbps u realnim uslovima.

*Prema posljednjim podacima,
u svijetu trenutno postoji pet
milijardi korisnika mobilnih
telefona, što je oko 60 odsto od
ukupne populacije, a to znači
da dugujemo zaista mnogo
Martinu Kuperu i njegovom
timu.*

BIZ&TECH

KAKO ĆE IZGLEDATI ŠKOLSKA KLUPA BUDUĆNOSTI

PIŠE: STAŠA NIKODINović

Sve više i više ljudi koristi internet, koji je odavno postao glavni izvor informacija na svijetu. Onlajn materijali lako su dostupni i može im se pristupiti sa raznih platformi i uređaja, što koncept tradicionalnih biblioteka i škola čini upitnim. Redefiniše se i uloga nastavnika i profesora, koji moraju pratiti nove trendove ako žele ostati u igri i pružiti svojim učenicima najbolju moguću edukaciju. Istražili smo jedno veliko pitanje koje će velikim dijelom odrediti život budućih generacija: Kako će izgledati škole budućnosti?

KOMBINACIJA TRADICIONALNOG I MODERNOG OBRAZOVANJA

Sve više živimo u svijetu gdje se neće pridavati prevelika pažnja pukom obavljanju zadataka prema nečijem nalogu, budući da će to dovoljno dobro moći obavljati roboti. U skladu s tim nastajace sve veća potreba za novim modelom obrazovanja za 21. vijek, koji će zamijeniti onaj tradicionalni, koji je nastao u drugoj polovini 19. vijeka. Tu na scenu stupa Maks Ventila, nekadašnji zaposlenik u kompaniji Google i osnivač AltSchool škole, koja je otvorena 2014. godine uz finansijsku podršku Marka Zakerberga i drugih investitora iz svijeta tehnologije. Kao roditelj male djece, Maks je naišao na problem prilikom potrage za odgovarajućom školom za njih, što ga je navelo na razmišljanje o tome kako može obezbijediti najbolje moguće obrazovanje za najmlađe iz cijelog svijeta.

On smatra da glavni problem današnjeg obrazovanja leži u tome što učenju nedostaje individualni pristup. Svakih 45 minuta zazvoni školsko zvono, nakon čega učenici vade nove knjige i počinju slušati novi predmet iz potpuno druge oblasti, a na kraju mjeseca imaju testove, čiji je

cilj procjena njihove reprodukcije lekcija sa predavanja. Maks osuđuje ovaj pristup, zato što smatra da se na taj način stvaraju roboti koji uče mehanički, a pri tome se potpuno zanemaruju kreativnost i razne individualne vještine koje učenici posjeduju.

AltSchool princip ne tjera učenike da uče određenu stvar u tačno određeno vrijeme, već se oni mogu fokusirati na razvoj prema sopstvenom tempu. Ovaj princip zasniva se na dva fundamentalna elementa, a to su „portret“, odnosno personalizovani onlajn profil svakog učenika kojem u svakom trenutku mogu pristupiti, kako učenici tako i njihovi edukatori, u skladu sa brzinom i rezultatima učenja, i „plej-lista“ koja predstavlja listu onlajn lekcija koje edukatori postavljaju u skladu sa interesovanjima i planom rada za svakog pojedinačnog učenika.

U kreiranju individualnog kurikulumu edukatorima pomažu algoritmi koje razvijaju programeri iz AltSchool tima sa ciljem stvaranja jasnije slike o potrebama i potencijalu učenika. Važnu ulogu u ovom konceptu edukacije imaju i kamere postavljene u svim učionicama, koje omogućavaju edukatorima da premotaju snimke sa pojedinih predavanja i tako uoče kolika je bila efikasnost

pojedinih lekcija i metoda izlaganja. AltSchool predstavlja sinergiju tradicionalnog i modernog sistema učenja sa ciljem kreiranja hiperpersonalizovanog iskustva učenja, a vrijeme će pokazati koliko će ovaj koncept zaživjeti u narednim godinama.

SINGAPUR - MJESTO GDJE JE BUDUĆNOST VEĆ STIGLA

Od kada je dobio nezavisnost 1965. godine, Singapur je postao pravi tehnološki gigant i zemlja sa jednim od najnaprednijih sistema obrazovanja na svijetu. „Ngee Ann“ srednjoškolski centar pripada mreži od sedam „škola budućnosti“ u ovoj zemlji koje su specifične po veoma uspješnoj implementaciji tehnologije i tehnoloških rješenja na predavanjima. Naglasak je na integraciji i usavršavanju svih vještina potrebnih za život u 21. vijeku, a promjene počinju od samih nastavnika.

Velika razlika između obrazovanja u modernom vremenu i prošlosti je to što su nekada učitelji imali monopol nad obrazovanjem, budući da su izvori znanja bili ograničeni i dostupni samo određenim ljudima, dok su danas informacije, više nego ikada ranije, dostupne svima. Uloga učitelja zato je morala evoluirati u nešto novo, tako da je funkcija edukatora u ovoj školi da učenike usmjeravaju na najbolje izvore informacija i učenja.

Prilikom nastave svaki učenik koristi tablet, predavanja su kombinacija virtuelnih i tradicionalnih, a na korištenje društvenih mreža na predavanjima gleda se sa odobravanjem, a ne sa osudom, budući da učenici Facebook grupe koriste za diskusiju o zadacima i idejama. Konstantna edukacija jedan je od ključnih faktora uspjeha singapurskog sistema obrazovanja, pa je tako mreža ovih škola stvorila profesionalnu onlajn platformu u sklopu koje edukatori putem Skype-a mogu posmatrati predavanja kolega kako bi naučili nove metode rada i dali prijedloge za eventualna poboljšanja. Cijeli koncept ove škole bazira se na činjenici da učitelji više ne mogu biti kao prije dvadeset, deset ili čak pet godina, već da stalno moraju napredovati i prilagođavati se modernim trendovima.

DA LI ĆE ŠKOLE UOPŠTE POSTOJATI 2050. GODINE?

Pored individualizovanog pristupa učenju i sve veće primjene virtuelne tehnologije, može se očekivati i nestanak tradicionalnih univerzitetskih kampusa i školskih učionica. Smatra se da će sve češće nastajati putujuće

učionice i da će cijelo životno okruženje postati svojevrсно mjesto učenja. Na ovaj način učenici više neće zavisiti od jednog mjesta, a i dalje će imati biblioteke i čitaonice, gdje mogu potražiti pomoć za kompletiranje svojih zadataka.

Učenici će razvijati svoje vještine kritičkog razmišljanja sve više uz pomoć tehničkih pomagala, pa će tako video-igrice učiti djecu kako da kodiraju, igračke će podučavati o osnovama robotike, a tu će biti i sve više aplikacija za poboljšavanje procesa učenja. Predviđanja su i da će u školama budućnosti naglasak biti sve više na razvoju emocionalne inteligencije i vještina kao što su kreativnost i komunikacija.

BIZ&TECH

ŠTA SE KRIJE IZA TRENDNA

USKIH, A VISOKIH EKRANA MOBILNIH TELEFONA

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Od 2007. godine, kada je lansiran prvi pametni telefon na svijetu, u vidu iPhone-a, prošlo je dobrih 11 godina, a za to vrijeme izređali su se mnogi trendovi vezani za pametne telefone. Ako izuzmemo (ne)popularni notch, slobodno možemo reći da je 19:8 ekran apsolutni hit među proizvođačima pametnih telefona.

Prije nego što su 18:9 ekrani postali mejnstrim, trend su bili što veći ekrani, i to u razmjeru 16:9, a to se naprasno promijenilo. Kad je upotrebljivost u pitanju, širina displeja je izuzetno važna, jer ona određuje efikasnost korištenja telefona. Od širine telefona zavisi da li se on može koristiti jednom ili dvjema rukama. Ako telefon ima veliki ekran, samim tim tijelo uređaja mora biti šire, ali to može predstavljati problem onima koji imaju manje ruke.

Sa prosječnom veličinom telefona od 5,5 inča nešto je moralo da se promijeni da bi telefoni bili praktični za korištenje, tačnije, promijenile su se dvije stvari. Prva promjena odnosila se na same okvire telefona, koji su se smanjili, a samim tim su se ekrani istom mjerom povećali. Druga promjena odnosila se na odnos slike, a najbolja opcija svakako je bila 18:9. Sa ovim omjerom proizvođači mogu da mijenjaju veličinu ekrana još više. Pravi primjer za to je Pixel 2 XL, koji ima ekran veličine šest inča, ali je samo milimetar širi od Google Pixel-a 1 XL, čiji displej je 5,5 inča.

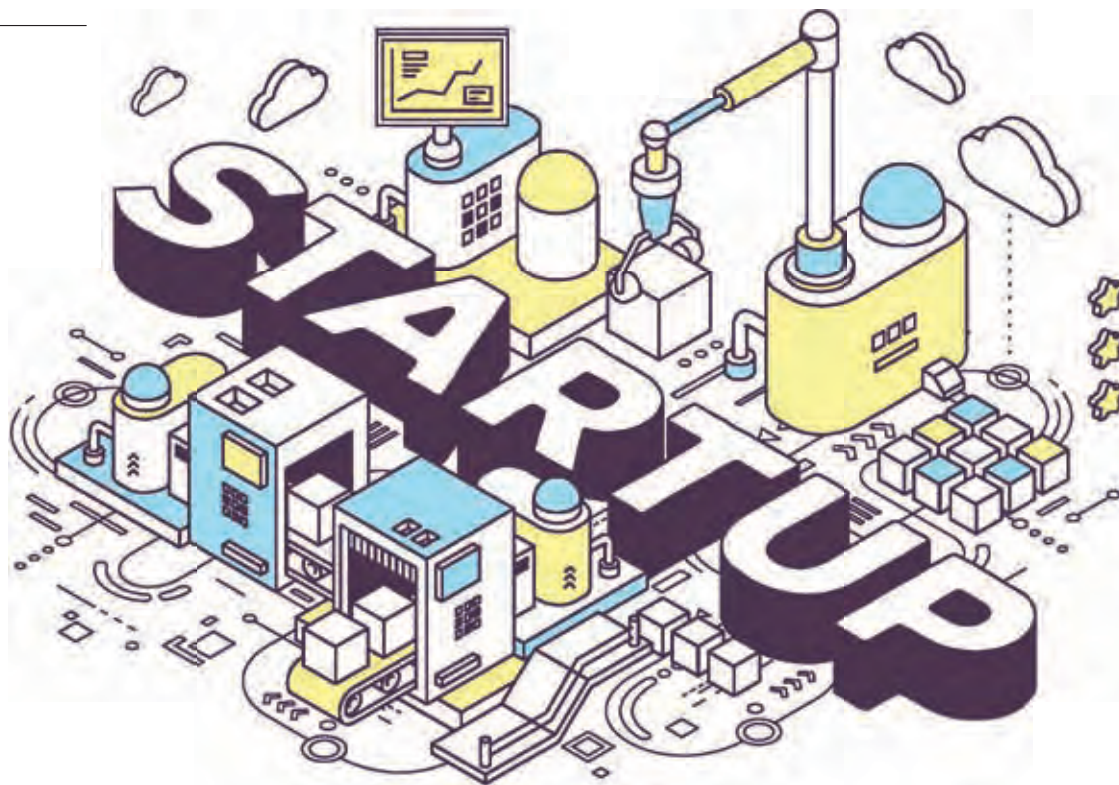
PREDNOSTI 18:9 EKRANA

Lakši za držanje - pošto telefoni „rastu“ u visinu, ne u širinu, automatski su lakši za rukovanje. Pametni telefon koji ima odnos ekrana 18:9 može imati čak 12,5% više visine i piksela, a da opet bude jednostavan za rukovanje. Ako je jednostavniji za rukovanje, automatski je jednostavniji i za transport, pa tako telefoni ove veličine lakše staju u džepove i torbe.

Više sadržaja - Većina aplikacija i veb-lokacija ima vertikalni sadržaj, a to znači da vam ovakvi ekrani omogućavaju prikaz više sadržaja, zbog dodatne visine.

Multitasking - kada razbijete odnos 18:9, dobijete 2:1, a to znači da je visina dvostruka širina i da, kada ekran podijelite, dobijate dva savršena kvadrata. To može biti vrlo korisno kada je u pitanju multitasking i gledanje dva različita sadržaja odjednom.

BIZ&TECH

NAJBOLJI ONLAJN KURSEVI

KOJI VAM MOGU POMOĆI DA POKRENETE SVOJ STARTAP

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Ako imate u planu da pokrenete svoj startup, onda jednostavno morate naučiti neke nove vještine koje ranije možda niste uzimali u obzir i o njima niste ni razmišljali. Uopšte nije važno kakav je vaš posao i koliko ste dobri u njemu, moraćete naučiti kako da napravite svoju veb-stranicu, kako da vodite društvene mreže i komunicirate sa ekspertima iz područja koja vam nisu bliska.

~~~~~

Nije važno da li ste tek u fazi planiranja ili ste već u realizaciji, nikad nije kasno da unaprijedite svoje znanje.

~~~~~

Stručnjaci kažu da većina startapa propada zbog manjka fokusiranosti, prihvatanja savjeta od pogrešnih osoba i zaobilaznja osnovnih stvari koje se tiču vođenja posla.

Na svu sreću, postoje brojni online kursevi i aplikacije koji vam mogu pomoći da pokrenete uspješan startap i putem kojih ćete naučiti sve ono što treba da znate o ovoj oblasti.

THE COMPLETE STARTUP TOOLKIT BUNDLE

Kao jedan od najboljih, ovaj online kurs će vam obezbijediti apsolutno sve što treba da znate prije nego što se upustite u planiranje samostalnog poslovanja. On pokriva gotovo sve, od domena, preko poslovnih planova, vođenja računa o plaćanju poreza pa sve do društvenih mreža i marketinške strategije.

Kurs uključuje čak 37 različitih kurseva i aplikacija koji se bave detaljima za koje niste ni pomislili da će vam biti potrebni i iz tog razloga dobio je povjerenje više od dva miliona ljudi iz cijelog svijeta, koji su ocijenili da je veoma koristan.

Ono što je posebno sjajno kod ovog online servisa jeste to što vam dopušta da putem njega komunicirate sa cijelim svojim timom pomoću CloudApp-a, da se integrišete sa stotinama produktivnih servisa kako biste ubrzali radni tok. Nakon što prođete ovaj kurs, biće vam jasno

kako izgleda poslovanje 21. vijeka, a na vama je ili da ga prihvatite kao takvo ili da ostanete tapkati u mjestu.

THE LEAN STARTUP

Ovaj online kurs kreirao je čovjek po imenu Erik Ris, jedan od najprodavanijih autora i svojevrski guru startapa. Putem ovog kursa on objašnjava, ne samo kako napraviti dobru bazu za bilo koji biznis, već kako osnovati efikasan posao, od kojeg ćete zaista imati koristi. Njegov moto kojim se vodi jeste da se smanji posao, a poveća zarada, što svakako zvuči idealno.

HOW TO BUILD A STARTUP

Ovaj kurs je kao stvoren za one koji su u potpunosti novi u preduzetništvu, a osmislio ga je Stiv Blank. Iako ne postoji kurs koji može u potpunosti zamijeniti formalno obrazovanje, ovaj kurs je vjerovatno najbliži upravo tome. Blank se potrudio da putem ovog kursa sa polaznicima podijeli istoriju startapa kao i da odgovori na pitanje šta je to što čini jedan uspješan startap, a najviše se fokusirao na izgradnju poslovnog modela i određivanje savršene ciljne grupe, što je svakako najvažnije.

Dobra organizacija i priprema podjednako su važne kao i sam kapital i ideja pa zato nikada ne odustajte od učenja.

ASMR

YOUTUBE TREND ZA KOJI JOŠ NISTE ČULI

PIŠE: JELENA BJELAKOVIĆ

ASMR – Autonomous Sensory Meridian Response

Ma molim?!

Bilo je to septembra 2016. godine kada je thinkwithgoogle.com nastojao da skrene pažnju brendova na kapitalizaciju internet trenda i fenomena pod nazivom ASMR. U tom trenutku u YouTube kutku obitavalo je više od 5,2 miliona ASMR videa, a broj pregleda je iz dana u dan, iz noći u noć, eksponencijalno rastao. Danas je ASMR mnogo više od trenda i fenomena.

ASMR je danas zajednica koja, kao i svaka druga, ima svoja pravila, ali i izuzetke od pravila.

No, šta je stvarno ASMR? Autonomni senzorni meridijalni refleks?

Sam izraz nije naučni termin, no kovanica koju je Dženifer Elen (Jennifer Allen), danas poznatija i kao žena koja je skovala termin ASMR, dodijelila senzaciji koja je prije toga nazivana „masažom mozga“, „pažnjom indukovana euforija“ i tako dalje i tako šire. Naime, Elen je bila uvjerenja da se o ovom fenomenu neće moći smisljeno diskutovati sve dok ne dobije naziv - i to naziv koji će zvučati dovoljno „zvanično“ da uliva svojevrstan osjećaj kredibilitnosti te eliminiše prostor za neprijatnosti.

I istina, sve ovo za sada zvuči poprilično nebulozno, no kada uzmete u obzir da milioni internet korisnika guglaju ASMR video-sadržaje u kasnim noćnim satima tragajući za snom i izlječenjem anksioznosti - cijela priča dobija sasvim drugo značenje.

Toliko drugo značenje da se nedavno u priču uključio i sam naučni svijet postavljajući naizgled jednostavno pitanje: Može li istraživanje ASMR iskustva doprinijeti razumijevanju manifestacije čula, bola, relaksacije i čak ljubavi u mozgu? Može li zaista?

Ali, nije nauka jedina koja će se morati latiti ASMR izazova. I ovaj tekst ima u planu da koliko-toliko razotkrije ovu senzaciju. Osnovni problem je sljedeći:

Objašnjavanje ASMR-a je poput objašnjavanja ljubavi - neki je osjete, neki prosto ne.

Jer, ne reaguje svako tijelo i svačiji nervni završetak istovjetno na zvučne kreacije na kojima je ASMR utemeljen. Nježni šapati, pucketanja i ritmično tapkanje po predmetima - samo su neki od tzv. ASMR okidača. Oni koji „otkidaju“ na zvučne manifestacije istog ili sličnog kalibra nerijetko opisuju ovaj osjećaj kao „peckanje koje se spušta kroz potiljak sve do dna kičmenog stuba“.

Pored već navedenog, neurolozi već sad pokušavaju da odgovore i na ovo pitanje: Da li se mozak onih koji reaguju na ASMR razlikuje od onih koji ne osjećaju ama baš ništa kada ih izvjesni jutjuber ili jutjuberka virtuelno češkaju po glavi dok u uvo šapuću nešto tipa „sve će biti okej“?

Dok egzaktno objašnjenje ASMR-a utemeljeno na sistematskoj naučnoj studiji ne osvane, ono u šta možemo biti sigurni jeste da:

1. STIŽU YOUTUBE DOLARI!

„U zavisnosti od broja pregleda po videu i stepena uticajnosti, brendovi bi platili između 1.000 i 3.000 dolara za kampanju.“

Riječi su ovo Savane Njutr (Savannah Newton) iz agencije za digitalne talente „Ritual Network“, objavljene u BBC članku „ASMR - the big business of making super soft sounds“. Autor članka Demijen Fauler (Damien Fowler) zaista je izabrao pravi izraz:

„The big business.“

Premda ASMRtists, kako se danas nazivaju kreatori ASMR sadržaja, nerijetko bježe od pominjanja zarade te ističu da je svaki video plod ljubavi i želje da se potpomogne borba sa insomnijom i anksioznošću, istina je da rastom broja pregleda raste i YouTube zarada, ali i želja brendova da podignu svoju onlajn vidljivost spuštanjem tona glasa. I istina je da je nemali broj ASMR jutjuber napustio svoje svakodnevne poslove, jer...

Rad u kancelariji vs. rad u komforu svog sopstvenog šaputanja - šta biste vi izabrali?

2. STID DOŽIVLJAVA SVOJIH PET MINUTA POP-KULTURE

Insomnija, anksioznost i usamljenost su kao i svako drugo breme - o njima se prosto ne priča, barem ne na sav glas i to pred nekoliko miliona ljudi.

Ali, kada tih nekoliko miliona ljudi muči istu muku - ono što djeluje kao intima, kao problem s kojim se sami moramo boriti svakog dana i svake noći, breme manje boli, zar ne?

Jer, nismo sami u toj borbi.

I ukoliko ASMR u svojih pet minuta pop-kulture uspije da otvori smislenu diskusiju o stvarima „o kojima se prosto ne priča“, možda će postati sasvim svejedno da li ga neko osjeti ili ne, da li nekome na adresu stižu YouTube dolari ili ne i da li je bolje reći „refleks“ ili „masaža mozga“.

Postaće bitno samo kakva je vajda od cijelog tog fenomena.

3. „200 NA SAT“ I NIJE NEKI ŽIVOTNI STIL

Kada bi se ovom 21. vijeku moralo dati što kraće moguće objašnjenje, nema dileme da bi ono glasilo „200 na sat“. Non-stop žurimo i non-stop nemamo vremena ni za šta i non-stop nas neko ili nešto upozorava da je vrijeme novac i da ga konstantno trošimo.

I u toj lavini nemanja vremena, notifikacija koje iskaču sa svih mogućih kanala, upozorenja i alarma te pop-up reklama, ASMR se nameće kao čudo neviđeno - kao

snažan kontrast životnom stilu koji nas je sve obilježio, htjeli mi to ili ne. I kao pokazatelj da možda zaista „200 na sat“ i nije neki životni stil.

Katkad se prosto treba umiriti i smiriti.

4. ASMR TREBA PROBATI

Naravoučenije za kraj?

I nema ga.

Jer, ma koliko komparacija zvučala megalomanski, ASMR zaista jeste kao ljubav. Možda ga osjetite, možda ne. Ali, ako želite i sami da razotkrijete srž ovog fenomena ili da prosto jedne noći usnite kao beba, jedino što možete učiniti jeste da probate. Ukucajte „ASMR sleep“ pa vidite jeste li od onih kojima se trnci spuštaju niz kičmu ili ne.

P.S.

Ne brinite. Ne mora značiti da nikada nećete osjetiti pravu ljubav ukoliko ne osjetite ASMR. To je samo megalomansko poređenje. Ništa više. A ni manje.

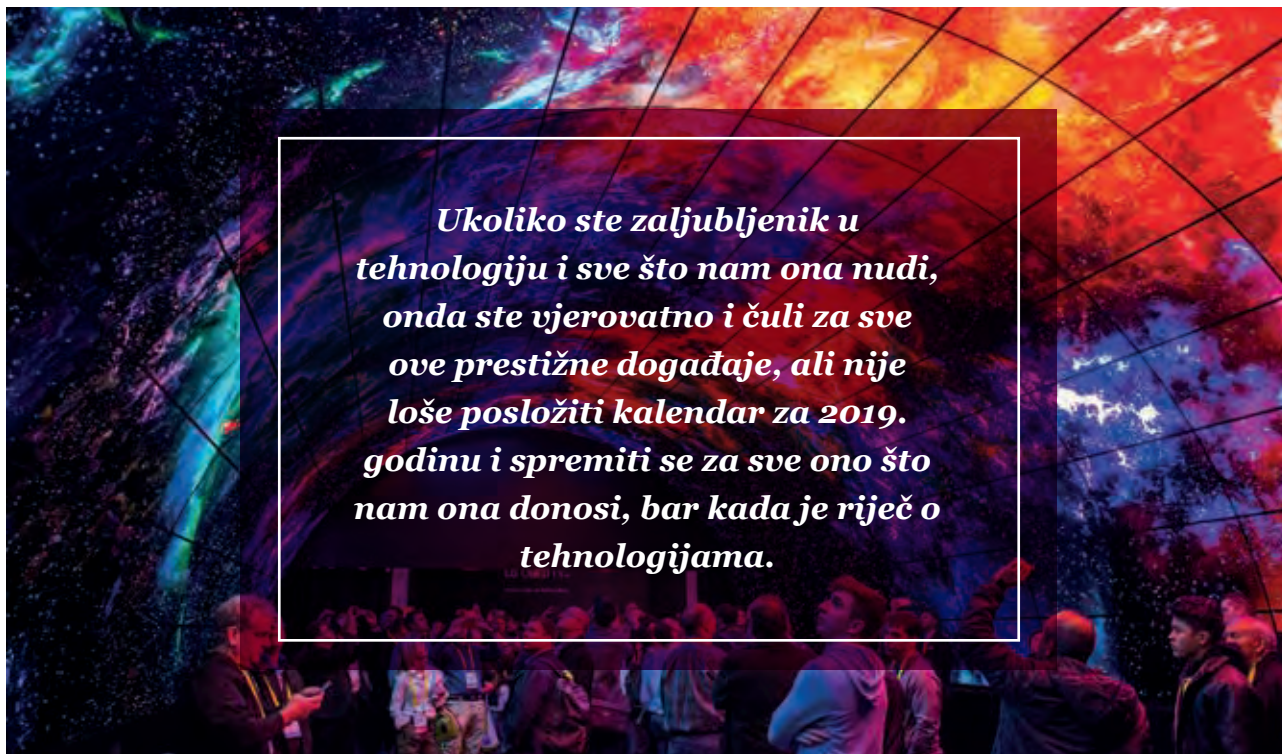
SVJETSKI DOGAĐAJI

LISTA DOGAĐAJA NA TEMU TEHNOLOGIJE

KOJE MORATE POSJETITI 2019. GODINE

PIŠE: SONJA SAVIĆ

Tek smo ušli u drugu polovinu 2018. godine, ali već je vrijeme da obratimo pažnju na događaje iz svijeta tehnologije koji su zakazani za narednu godinu. Radi se, naravno, o konferencijama na kojima se predstavljaju najnovija dostignuća iz svijeta tehnologije, a najuspješnije kompanije predstavljaju svoje nove proizvode.

Ukoliko ste zaljubljenik u tehnologiju i sve što nam ona nudi, onda ste vjerovatno i čuli za sve ove prestižne događaje, ali nije loše posložiti kalendar za 2019. godinu i spremiti se za sve ono što nam ona donosi, bar kada je riječ o tehnologijama.

Prvi u nizu je možda i najznačajniji, a radi se o **CES-u**, koji je prije bio poznat pod imenom **Consumer Electronic Show**, dok mu je sada pomenuti akronim zvanični naziv. Praksa je da se održi tokom januara u Las Vegasu te da se tokom nekoliko dana prezentuju novi proizvodi i tehnologije u industriji potrošačke elektronike. Prvi je održan u junu 1967. godine u Njujorku i nastao je kao ogranak Muzičkog šoua u Čikagu, koji je do tada služio kao glavni događaj za predstavljanje konzumerističke elektronike. Od 1978. do 1994. godine održavan je dva puta godišnje - zimsko izdanje tokom januara u Las Vegasu, te ljetno tokom juna u Čikagu. Zbog pada popularnosti, ljetni događaj je ukinut, dok zimsko izdanje i danas važi za jedan od najvažnijih događaja u svijetu tehnologije. Naredne godine biće održan od 7. do 11. januara.

Ubrzo nakon CES-a, održaće se i najznačajniji događaj u svijetu mobilne tehnologije. Radi se o **GSMA Mobile World kongresu**, koji se održava u Barseloni. Prvo izdanje održano je još davne 1987. godine. Ideja je da se u Barseloni okupe mobilni operateri, proizvođači mobilnih uređaja, prodavci i vlasnici sadržaja (poput aplikacija) za mobilne telefone te da tu predstave najnovije što imaju da ponude korisnicima. Da je ideja dobro realizovana, govori i činjenica da je 2014. godine uveden kineski ogranak koji nosi zvanični naziv Mobile World Congress Shanghai, a 2016. godine kreiran je i američki ogranak pod imenom Mobile World Congress Americas.

Nama najzanimljiviji, evropski ogranak, naredne godine biće održan od 25. do 28. februara.

Kada pričamo o tehnologijama, ne možemo da ne spomenemo i napretke u svijetu robotike, kao ni najvažniji događaj iz ove sfere koji se održava u Tel Avivu. U pitanju je **Annual Robotics and Automation Conference**, koju organizuje New-Tech Magazines Group, glavni izraelski organizator hi-tech konvencija, egzibicija, sajмова i sličnih događaja, a radi se o najuspješnijem izraelskom

izdavaču magazina o tehnologijama. Kada govorimo o konferenciji robotike, ona će se održati od 29. do 30. maja, zajedno sa New-Tech 2019 Exhibition, najvećom izložbom tehnologija i elektronike. Na konferenciji će biti izložena najveća dostignuća i inovacije industrije na polju robotike i automatizacije, a osim izložbenog dijela, biće održana i razna predavanja od strane najcjjenjenijih akademskih predavača.

Predavanja će biti održana na temu medicine, odbrane, industrije, autonomnih vozila i sličnih polja.

Naravno, tu su i **TECHSPO** događaji, od kojih se dva održavaju u Sjedinjenim Američkim Državama, a jedan u Kanadi. Prvi je na rasporedu sredinom maja, a mjesto održavanja je Njujork, drugi je onaj u Kanadi, i to u Torontu, a održaće se krajem maja, dok je treći zakazan za sredinu juna, a svi koji žele da ga posjete moraće potegnuti do Los Anđelesa. TECHSPO slogan je da se radi o mjestu gdje se sudaraju biznis, tehnologija i inovacija. Na ovoj konferenciji biće izložena nova generacija tehnologije i inovacije, uključujući dostignuća iz sfera AR-a, VR-a, IoT-ja, nosivih uređaja, mobilne tehnologije, interneta, 3D printanja, kao i ne tako popularnih novih tehnologija. Sve ovo povezano je sferom biznisa, te odgovorima na pitanje kako ove evoluirajuće tehnologije mogu poboljšati rad kompanija.

Navodeći vodeće konferencije u svijetu tehnologije i nauke, ne smije se izostaviti ni ona u Londonu - **London Tech Week**. Budući da se ona održava u junu, njeno ovogodišnje izdanje upravo je završeno, pa tek treba posložiti kockice za narednu godinu. Ipak, ne može se zaobići ovaj događaj koji slavi tehnologiju i inovaciju, a traje čitavu sedmicu. London Tech Week okuplja preko 55.000 učesnika koji

uživaju u stotinama događaja širom grada, uključujući izložbe, konferencije, samite, gala večere i neizostavne žurke.

Još jedna konferencija čije je ovogodišnje izdanje tek završeno, a čijem se narednom izdanju već radujemo jeste ona u Dubaiju. **STEP** je počeo kao serija radionica i malih okupljanja, a u samo pet godina prerastao je u najveći festival tehnologije na Bliskom istoku, sa četiri konferencije, preko 250 izlagača i 6.000 posjetilaca u samo dva dana. Događaj se dijeli na četiri ogranka: STEP Start posvećen je osnivačima, startupima i preduzetnicima, a uključuje sesije mentorstva, aktivacije partnerstava i pitching takmičenja; STEP Digital fokusira se na napredne teme i globalne trendove u digitalnom svijetu, oglašavanju, sadržaju i tehnologijama; STEP X ima svoj fokus na tehnologijama budućnosti, uključujući pametne gradove, autonomna vozila, umjetnu inteligenciju, Cloud, IoT i slično; i naposljetku STEP Money, koji se bavi relevantnim temama unutar tehnologije finansija, uključujući blockchain, kriptovalute i metode plaćanja, a sve to kroz organizovane okrugle stolove, radionice, razgovore i panele.

Razvoj tehnologija prati i sve veći broj fantastičnih, relevantnih i masovnih događaja ove tematike, tako da bismo mogli o njima pisati u nedogled. Ipak, morali smo se koncentrisati na ovih nekoliko koji imaju tradiciju i važe za zaista najcjjenjenije te predstavljaju neizostavne događaje u kalendarima, kako profesionalaca, tako i zaljubljenika u sve ono što nam tehnologija može ponuditi. Dakle, obilježite datume održavanja ovih konferencija posebnom bojom u kalendaru obaveza, ali nemojte prestati da tražite nove.

NASLOVI

PRIPREMILA:
JELENA RAČUNICA ŠATARA

ANDROID 8.1 OREO

NAPOKON NAM JE STIGAO

Android 8.1 Oreo i sa sobom donio mnogo poboljšanja, koja se većinom odnose na interfejs, ali i prvi mobilni čip koji je razvila kompanije Google. Prve reakcije govore nam da se zaista radi o kolačiću mobilne telefonije.

APPLE

je kupio Shazam,

servis za prepoznavanje muzike i slike, za 400 miliona dolara. Ovo se smatra krupnim korakom kompanije Apple u poslovanju muzičke industrije.

SERVIS GRAMMARLY

kreirao je novu tastaturu za android telefone, koja tokom kucanja poruke ispravlja gramatičke greške, što je savršeno rješenje za one koji nikada nisu sigurni kako se nešto piše.

Međutim, da bi ova tastatura radila,

potrebno je da budete konektovani na internet.

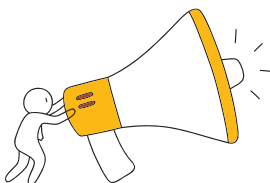
VELIKE KOMPANIJE NASTAVLJAJU RAZVOJ PAMETNIH GRADOVA, KOJI SE TRENUTNO GRADE U TORONTU I ARIZONI, a odlikuje ih manja upotreba energije, manje saobraćaja, bolja prilagođenost klimatskim promjenama, kao i korištenje modernih tehnoloških rješenja, poput automobila kojima nije potreban vozač.

KOMPANIJA SAMSUNG

obiježila je 25 godina poslovanja na kineskom tržištu, povodom čega je predstavila W2018, premijum telefon na preklap, koji je izrađen od metala i stakla.

H U A W E I M A T E 1 0 P R O

oborio je sve rekorde prodaje, zbog čega je naručeno čak 100 odsto više uređaja nego što je prvobitno planirano. Nazivaju ga najpametnijim pametnim telefonom na svijetu, jer uz pomoć nevjerojatnih karakteristika pokazuje šta sve može da uradi vještačka inteligencija.

BRENDOVI KOJIMA VJERUJEMO

Samsung Galaxy A6 i A6+

DOPADLJIVI TELEFONI KOJI
ĆE ISPUNITI SVA VAŠA
OČEKIVANJA

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Početak maja, a nakon lansiranja najnovijih modela Galaxy S serije, kompanija Samsung je svoje vjerne korisnike počastila sa dva nova telefona srednje klase, a riječ je o modelima Galaxy A6 i A6+, koji su odmah zaista oduševili specifikacijama.

Telefoni modernog izgleda, veoma su praktični za upotrebu, a oba modela posjeduju naprednu kameru, elegantan dizajn i sve funkcije pored kojih vam neće biti potrebno ništa drugo. Prateći trendove, Samsung je i na ove modele stavio beskonačni ekran s odnosom stranica 18:5:9, a dostupni su u tri elegantne boje (?) - crnoj, zlatnoj i boji lavande.

DIZAJN

Oba modela napravljena su uglavnom od metala, što daje utisak telefona premium klase. Beskonačni ekran je dominantan, ali naziru se tanke granice. Telefoni u ruci stoje savim solidno i izgledaju veoma izdržljivo, na šta smo navikli kad su u pitanju Samsung uređaji.

Senzor za otiske prstiju pozicioniran je ispod same kamere, dok je sam logo postavljen odmah ispod toga. Prilično veliko dugme za ton nalazi se sa desne strane uređaja. Postoji poseban dio za nano SIM 1 karticu, kao i odvojeni za nano SIM 2 i microSD.

KAMERA

Kompanija i ovoga puta nije razočarala kad je u pitanju kvalitet kamera kod oba modela, pomoću kojih možete snimati fotografije, snimke i selfije visokog kvaliteta u bilo kojem trenutku i pod bilo kojim uslovima. Telefoni imaju prilagodljivi prednji LED blic, koji omogućava snimanje selfija i u uslovima slabije vidljivosti, tačnije osvjetljenja, dok objektiv s malim otvorom blende na zadnjoj kameri omogućava snimanje oštih i jasnih fotografija, takođe u uslovima slabog osvjetljenja.

Model A6+ je nešto snažniji i dolazi sa dvostrukom zadnjom kamerom od 16 + 5 megapiksela, dok prednja kamera ima

Ekrani imaju i always-on opciju, koja prikazuje vrijeme, datum, bateriju, kao i notifikacije u vezi sa propuštenim pozivima i to u sleep modu.

ZVUK

Zvučnici kod oba telefona podržavaju Dolby Atmos optimizovani audio, što je veoma važno tokom svih aktivnosti u kojima je zvuk važan - gledanje filmova, slušanje muzike... Ova opcija daje poseban ugođaj, bogatiji zvuk i jače basove te pun spektar zvuka od visokih pa sve do onih niskih tonova koji su izuzetno jasni sa izraženim detaljima. Postoji opcija uključivanja Dolby Atmos efekta da biste dobili osjećaj da zvuk lebdi oko vas.

maksimalna 24 megapiksela, što se teško može nadmašiti. Tu je i opcija Live Focus, koja dodatno obogaćuje kvalitet fotografija, jer korisnici mogu kontrolisati dubinu polja i primjenu bokeh efekta prije ili nakon snimanja, kako im više odgovara. Pored toga, fotografije možete obogatiti i jedinstvenim obrascima mutnih pozadina pomoću raznih oblika, uključujući srca, zvijezde i mnoge druge.

EKRAN

Kod oba modela veći dio prednje strane zauzima ekran, koji je kod A6 modela veličine 5,6 inča, a kod A6+ modela šest inča. U oba slučaja riječ je o Super AMOLED tehnologiji, koja je nešto naprednija verzija od LCD-a, a razlikuje se po veoma živim bojama i to je jedna od glavnih prednosti A serije u odnosu na konkurenciju.

Odnos stranica na ekranu je 18:5:9, čija prednost je posebno primjetna za vrijeme igranja video-igrice i reprodukcije multimedijalnog sadržaja, koji izgleda zaista impresivno.

PRAKTIČNOST NA PRVOM MJESTU

Iako su na prvom mjestu dizajnirani za svakodnevnu, praktičnu upotrebu, ovi telefoni imaju nekoliko karakteristika koje su veoma popularne kod Samsung telefona. Među njima su opcije prepoznavanja lica i skeniranja otiska prstiju, a zaključavaju se mnogo brže i jednostavnije.

App Pair funkcija u oba uređaja omogućava brz i jednostavan multitasking, kao i uparivanje dvije aplikacije na jednom ekranu, a Always on Display funkcija korisnicima omogućava da informacije vide bez otključavanja ekrana i na taj način se štedi baterija, ali i dragocjeno vrijeme.

Sve osobe koje telefon vole koristiti u razne svrhe oduševiče informacija da oba telefona podržavaju Bixby Visio, Home i Reminder, koji mogu pomoći kod obavljanja svakodnevih zadataka, a tu je, naravno, i Samsung Pay, zbog kojeg će vaš novčanik uvijek biti uz vas, čak i kada ga ostavite kod kuće.

SPECIFIKACIJE

SAMSUNG GALAXY A6

Ekran: Super AMOLED, 5,6 inča, 18,5:9, HD+ / 720 x 1.480, 294 ppi

Procesor: Exynos 7870 Octa, Octa-core 1,6 GHz Cortex-A53, Mali-T830 MP1

RAM: 3 / 4 GB

Memorija: 32 / 64 GB, microSD do 256 GB

Baterija: 3.000 mAh

Zadnja kamera: 16 MPx, f/1,7, AF, Full HD video, blic, HDR, detekcija lica

Selfi kamera: 16 MPx, f/1,9, Full HD video, blic

Dimenzije: 149 x 70 x 7,7 mm

OS: Android 8.0 Oreo + Samsung Experience UI

SAMSUNG GALAXY A6+

Ekran: Super AMOLED, 6,0 inča, 18,5:9, Full HD+ / 1.080 x 2.220, 411 ppi

Procesor: Snapdragon 450, Octa-core 1,8 GHz Cortex-A53, Adreno 506

RAM: 3 / 4 GB

Memorija: 32 / 64 GB, microSD do 256 GB

Baterija: 3.500 mAh

Zadnja kamera: Dual: 16 MPx f/1,7 + 5 MPx f/1,9, Full HD video @ 30 fps, blic, HDR, detekcija lica

Selfi kamera: 24 MPx, f/1,9, Full HD video, blic

Dimenzije: 160 x 75 x 7,9 mm

OS: Android 8.0 Oreo + Samsung Experience UI

Telefone Samsung Galaxy A6 i A6+ možete pronaći u ponudi kompanije m:tel.

PRIČA O USPJEHU

ŠON RAD I DŽASTIN MATIN, OSNIVAČI TINDER-A,
KOJI JE POSTAO

DRUŠTVENI FENOMEN

PIŠE: SONJA SAVIĆ

Kada se pojavila 2012. godine, aplikacija je za veoma kratko vrijeme osvojila svijet, a najzanimljivije je bilo to što su njeni osnivači ovo uspjeli bez sponzorisane promocije. Naime, vijest o njoj proširila se na staromodan način – od usta do usta.

Kao što većina ljudi širom svijeta već zna, Tinder je aplikacija za pronalaženje partnera. Međutim, njena ljepota leži u jednostavnosti korištenja. Šon Rad, jedan od osnivača, sin je iranskog imigranta koji je došao u Los Angeles tokom sedamdesetih, odrastao je u

persijskoj zajednici na Beverli Hillsu, a njegovi roditelji radili su u tehnološkoj industriji. Kako kaže sam Rad, u njegovoj porodici postojala je potreba da naprave nešto od svojih života, to jest, ne napraviti nešto značajno u životu nije bilo prihvatljivo.

Inicijalno ga je privukao šou-biznis, ali praksa u kompaniji šou-biznis menadžera nakon srednje škole odvratila ga je od te ideje, jer je shvatio da može zaraditi novac radeći ono što voli, a s tim kasnije i kontrolisati svoju karijeru umjetnika.

Roditelji su Šonu dali prvi mobilni telefon kada je imao trinaest godina, a samo pet godina kasnije osnovao je svoju prvu kompaniju - Orgoo - kompaniju za integrisanu razmjenu poruka.

Sa Džastinom Matinom upoznao se kada su obojica imali četrnaest godina, u kratkom periodu tokom kojeg su pohađali istu srednju školu. Nekoliko godina kasnije ponovo su se povezali na fakultetu, koji su obojica upisali 2004. godine. Međutim, dvije godine kasnije, Rad je napustio školovanje da bi se bavio preduzetništvom.

Matin, koji je takođe iranskog porijekla, bavio se investicijama u ranim fazama razvoja biznisa, kao i savjetovanjem. Neke od kompanija u koje je uložio novac su Lendup, Home Chef, StyleSeat, Munchery i Hyperloop One. Forbes ih je obojicu 2014. godine uvrstio u svoju listu „30 ispod 30“, a Fast Company ih je imenovao najkreativnijim ljudima u biznisu.

Iako nisu proveli mnogo vremena na istom fakultetu, tu su razvili prijateljstvo, a tako su i otpočeli zajedničke poslovne projekte. Obojica su osnovali svoje internet kompanije u isto vrijeme. Matin je osnovao društvenu mrežu za poznate i slavne, a Rad adtech platformu naziva Adly. Iako su te firme poslovale solidno, osjećali su potrebu da urade nešto više, te su se udružili u Tinder projektu. Kako tvrdi Rad, aplikacija je nastala iz potrebe da se pojednostave odnosi među ljudima tako što ćete s onima koje ne poznajete odmah znati da li ste im privlačni ili ne.

Kada su Matin i Rad osnovali Tinder, zajedno sa saosnivačima Džonatanom Badinom, Džoom Munozom, Vitni Vulf i Krisom Gilčinskim, namijenili su ga prvenstveno bratstvima i sestinstvima na koledžu. Međutim, kada su ga lansirali prije nekoliko godina, Tinder je imao preko milion mečeva (parova) u manje od dva mjeseca.

Šon je osmislio aplikaciju imajući na umu jednostavniji proces pronalaska partnera. Sve što je tada znao bilo je da je ideja sjajna, a čitava aplikacija bila je predviđena kao igra u kojoj prevlačite preko ekrana lijevo ili desno da pronađete partnera. Po pokretanju aplikacija je imala samo 300 korisnika na Univerzitetu u Južnoj Kaliforniji, a u prvoj sedmici taj broj se povećao na 1.000. Na kraju svoje prve godine postojanja broj prevlačenja koja su imali korisnici prešao je 13 biliona, sa tri biliona samo u avgustu, kada se u jednom danu spojilo dva miliona ljudi.

Kao što je već pomenuto, sve ovo je postignuto sa budžetom za marketing u iznosu od tačno nula dolara, zbog čega su sve kompanije koje troše milione dolara na marketing ostale u čudu. Trik koji je radio u korist ove kompanije od 11 članova jeste taj što nije postojao strah od odbacivanja na Tinder-u, samo uzajamno sviđanje, zbog čega korisnici mogu da traže par po čitav dan bez toga da se osjećaju neugodno ili da rizikuju pad samopouzdanja.

Aplikacija je osvojila nagradu za najbolji startup 2013. godine na dodjeli nagrada TechCrunch.

Danas InterActiveCorp, Berija Ditera, većinski posjeduje Tinder.

Ipak, nije ni ova priča mogla proći bez skandala. Naime, nakon burnog raskida 2014. godine, Vitni Vulf, koosnivač Tinder-a i njegov marketing menadžer, napustila je kompaniju. Ona je prije toga tužila korporaciju s kojom je na kraju postigla dogovor vrijedan nešto više od milion dolara, te slučaj nikada nije otišao na sud. Nakon tužbe i sam Matin napustio je kompaniju, a Rad je smijenjen sa CEO pozicije, da bi se na istu vratio u avgustu 2015. godine smijenivši Krisa Pejna, koji je od njega preuzeo ovu funkciju.

U međuvremenu, Šon je bio vođa projekta Tinder Plus, koji naplaćuje korisnicima različite svote za pretplatu, koje zavise od njihove starosti. Matin se povukao iz javnosti te je nastavio sa investiranjem u druge profitabilne kompanije.

TESTIRAMO

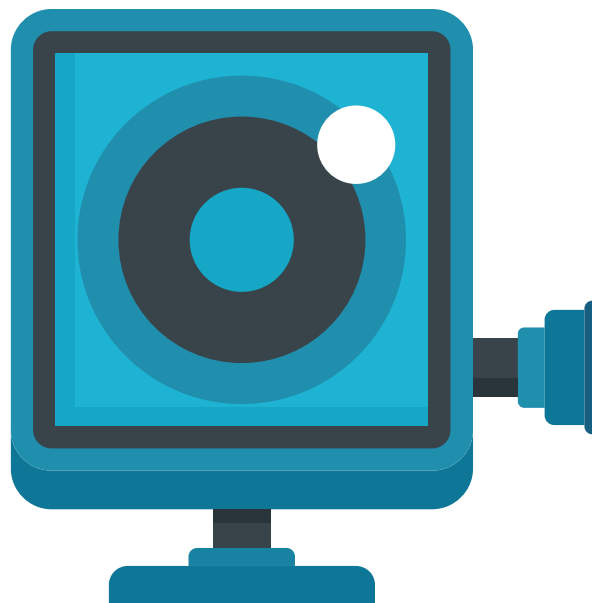

GOPRO HERO 6

VAŠ LIČNI HEROJ ZA SNIMANJE
AVANTURA S ODMORA

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Jedna od obaveznih stavki dobrog godišnjeg odmora je svakako i dobra kamera. Ukoliko ste više ljubitelj aktivnih odmora, onda vaš izbor svakako treba da bude GoPro kamera, kojom ćete zabilježiti sve one sjajne trenutke s vaših putovanja koje nikada ne želite zaboraviti. GoPro Hero 6 kameru sada možete pronaći i u ponudi kompanije m:tel.

Predstavljena je kao jedna od najboljih akcionih kamera trenutno na tržištu, jer su poboljšanja u odnosu na prethodni model zaista primjetna. Iako izgledom mnogo podsjeća na prethodni model, unutrašnjost je mnogo bolja, a to je ono što je najvažnije. Tu je brži procesor, mogućnost snimanja 4K rezolucije i čak 60 „frejmova“ u sekundi te snimanje slo-mo video-snimaka od 1.080 piksela u 240 fps.

Pored svega toga, poboljšanje je stiglo i u vidu Touch Zoom-a, što znači da se akciji možete približiti samo pomjeranjem slajdera prema kadru koji snimate. Uprkos malim nedostacima, ovo je definitivno najbolja akciona kamera koju trenutno možete pronaći na tržištu.

DIZAJN

Kad je u pitanju izgled ove kamerice, nije došlo ni do kakvih promjena i unapređenja u odnosu na Hero 5 model, dimenzije su iste 2,44 x 1,75 x 1,26 inča, a težine je oko 120

grama. Sa ovom kamerom možete ići čak 10 metara pod vodu, što znači da vam neće biti potrebna nikakva dodatna futrola ako poželite da je ponesete na plažu i snimate podvodni svijet.

JEDNOSTAVNOST

Ukoliko ste već ranije rukovali GoPro kamerom, onda vam rukovanje Hero 6 modelom ne bi trebalo predstavljati problem, naprotiv. Ako ste pak novi, onda biste mogli pomisliti kako touch screen nije dovoljno intuitivan, ali to ne treba da vas obeshrabri i sve što treba jeste da se naviknete. U kameri možete pronaći tutorijal koji će vas provesti kroz osnove i može biti veoma koristan. Ako prstom pređete odozdo prema gore, otvoriće vam se podešavanja u kojima ćete pronaći opciju da se povežete na wi-fi, da reformatirate microSD karticu i prilagodite podešavanja. Ukoliko prstom pređete s lijeve na desnu stranu ekrana, imaćete pristup snimljenom materijalu, a ako pređete sa desne na lijevu, otvoriće vam se opcije autokontrole za podešavanje svjetla, neutralizaciju zvuka vjetra i još mnogo toga.

Sve opcije su veoma jasno definisane i jednostavne su za upotrebu pa bez obzira na vaše predznanje baratanja tehnologijom, ne bi trebalo da bude nikakvih problema.

PROCESOR I KVALITET VIDEO-ZAPISA

Najveći napredak u odnosu na prethodni model kod ove

kamere krije se u procesoru, koji je ovoga puta novi GP1, brži sa mogućnošću snimanja video-zapisa u 4K/60 fps rezoluciji, što je veliki iskorak u odnosu na Hero 5 model, koji je bio ograničen na 4K/30 fps. To, naravno, rezultira mnogo tečnijim video-zapisima. Kad su u pitanju usporeni snimci, tu je takođe primjetna razlika, jer je njih sada moguće snimati u rezoluciji od 1.080 piksela i 240 fps.

Snimci imaju nevjerovatnu oštrinu, koju nikada ne biste očekivali od jedne male akcione kamere, što se posebno vidi na snimcima koji su snimljeni na jakom suncu. Sunce jeste veoma svijetlo, ali sa druge strane, drugi detalji nisu uništeni i sve je jasno vidljivo.

GoPro Hero 6 ima i digitalni stabilizator fotografije, koji je bio impresivan i na prethodnom modelu, a sada je neuporedivo bolji. Da bi se ova funkcija pokazala u najboljem svjetlu, preporučuje se da kameru držite na kacigi ili na postolju, a ne u ruci.

ZVUK

Slaba tačka svih dosadašnjih modela bio je upravo zvuk, ali i to se promijenilo, jer GoPro Hero 6 iznenađujuće dobro neutrališe pozadinske zvukove, tako da će vjetar, automobili koji prolaze i sve ostalo na vašim snimcima proći nezapaženo. Ipak, ako poželite snimati video u kome je veoma bitno da se čuje šta vi i vaši sagovornici pričate, onda će vam eksterni mikrofoni i te kako biti potreban.

APLIKACIJE

Sjajan dodatak ovoj kameri jeste to što je možete kontrolisati pomoću aplikacije na vašem pametnom telefonu. Sve što treba da uradite jeste da uključite wi-fi na vašoj kameri, konektujete se na internet dok vam je GoPro aplikacija uključena i na vašem telefonu ćete imati pristup kontrolama, identičnim koje imate na vašoj kameri, što je velika prednost, jer ćete vaše zapise vidjeti na znatno većem ekranu, bez obaveze da se povezujete na računar.

Tu je i GoPro Quik aplikacija pomoću koje možete kreirati usporene snimke, editovati video-zapise i pregledati selekciju muzike koju možete koristiti za svoje video-zapise. Ona će vam pomoći da svoje snimke brzo i jednostavno dijelite na društvenim mrežama, što je u današnje vrijeme vrlo bitna stavka.

Nekoliko funkcija koje su postojale na ranijim modelima nema, poput mogućnosti rangiranja frejmova, ali to je zamijenjeno funkcijom zumiranja, koja ima mnogo više smisla. Zumiranje je postojalo i na ranijim modelima, ali na ovom je značajno unaprijeđeno, jer sada možete birati detalje koje tačno želite da uvećate.

Ona će biti tu da sjajno zabilježi sve te dragocjene trenutke, a sada je možete pronaći i u ponudi kompanije m:tel.

~~~~~

GoPro Hero 6 sigurno je jedna od najboljih akcionih kamera na svijetu i biće vaš najbolji drug na svakom putovanju.

~~~~~

SOCIAL SPACE

” Facebook

Kompanija Facebook nedavno je održala tradicionalnu F8 konferenciju, koja je privukla pažnju javnosti raznim novitetima. Na konferenciji je, između ostalog, objavljeno da Facebook uvodi oglašavanje putem Messenger-a i kako je sada moguće slati video-zapise od 360 stepeni, ali ono što je definitivno privuklo najviše interesovanja jeste Facebook-ov servis za upoznavanje koji bi se uskoro mogao pojaviti.

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

” YouTube

Kako bi podstakao bolju komunikaciju među korisnicima, Google pokreće neke nove funkcije koje će biti dostupne u Activity tab-u u sklopu aplikacije. Među novim funkcijama nalazi se dio za privatne poruke, kao i mjesto na kojem se nalaze svi vaši postojeći i potencijalni kontakti. Najnoviji interfejs omogućava da se dopisujete s ljudima, da dijelite video-zapise, slično kao Facebook Messenger.

” Instagram

Iako je zamišljena kao instant društvena mreža, isključivo sa fotografijama i kratkim video-zapisima, Instagram razmatra opciju postovanja video-zapisa koji bi imali trajanje do sat vremena. Instagram je već počeo pregovore s ljudima koji bi mogli isporučivati ovakav sadržaj, a ukoliko se ovo ispostavi kao tačno, YouTube bi mogao dobiti žestoku konkurenciju.

” Linked In

Polovinom juna, LinkedIn je objavio kako uvodi vrtešku za sponzorisani sadržaj kako bi brendovima omogućio novi način da ispričaju svoju priču i predstave se u najboljem svjetlu potencijalnim saradnicima. Nova opcija omogućava da, umjesto jedne, stavite više naslovnih fotografija horizontalno, koje će korisnici moći pregledati direktno iz feed-a.

” Twitter

Prihodi društvene mreže Twitter u prvom kvartalu ove godine porasli su za više od 21 odsto. U saopštenju koje je kompanija izdala tim povodom navodi se da su prihodi u prva tri mjeseca iznosili nevjerojatnih 665 miliona dolara. Broj aktivnih korisnika je takođe porastao te sada iznosi 336 miliona.

MREŽA

ZA SVAKOGA PO SAJT

PIŠE: DARKO BAJIĆ

www.thisiswhyimbroke.com

TIWIB je elektronski magazin posvećen neobičnim proizvodima i jedinstvenoj kupovini. Tu su neobična odjeća i kuhinjski pribor, „otkačeni“ namještaj, predmeti kakve ne možete pronaći ni na jednom drugom mjestu i razne interesantne stvari koje će vam privući pažnju ili ćete se zbog njih zamisliti.

www.boredpanda.com

Za sve ljude koji vole interesantne stvari iz umjetnosti, dizajna, zanimljive fotografije ili kratke i neobične priče tu je čuveni Bored Panda sajt. To je zajednica koja je u potpunosti posvećena borbi protiv dosade i često su tu priče koje ljudi prate širom otvorenih usta.

www.uncrate.com

Uncrate.com je, sasvim moguće, najbolji vodič za gedžete namijenjene ljubiteljima tehnike sa izraženim mačo stilom. Tu se mogu pronaći proizvodi za mobilne telefone, auto-pribor, stvari za ličnu upotrebu i mnogi drugi interesantni savremeni uređaji koji prosječnog muškarca čine „tehno Džejsom Bondom“.

www.lifehacker.com

Lifehacker je mjesto korisnih savjeta i trikova. U suštini, to je arhiva informacija koje je korisno znati, ali vas niko njima nije naučio. Osim savjeta o raznim proizvodima, tu se nalaze i razne teme o zdravlju, hrani, djeci ili štednji.

www.littlealchemy.com

Ovaj sajt je mjesto na kome nećete osjetiti utrošeno vrijeme. Kao što mu naziv govori, na sajtu možete spajati razne stvari kako biste dobili druge. Počinjete sa četiri osnovna elementa: zemlja, vatra, voda i vazduh,

a cilj je spajanjem dobiti što je moguće više različitih materijala i stvari. Na primjer, zemlja i vazduh će stvoriti prašinu. Nema posebnih pravila, osim logike, i prosto je nevjerovatno kako od četiri polazna elementa možete doći do čak 580 novih. Sajt je idealan je za školarce, jer je veoma zabavan i koristan, ali će i odraslima zaokupiti pažnju. Mala pomoć, spajanjem identičnih stvari možete dobiti nove, dvije cigle stvorice zid, i slično.

www.agoodmovietowatch.com

Svi znamo da ponekad nije lako pronaći dobar film za gledanje. Na ovoj stranici možete izabrati listu filmova na osnovu žanra, raspoloženja ili sasvim slučajno. Ovdje filmove možete odabrati po sasvim drugim kriterijumima u odnosu na ostale izvore i otkriti mnogo zanimljivih, a manje poznatih naslova.

www.geoguessr.com

Na ovoj stranici ćete se osjećati kao da ste pali s neba i to u bukvalnom smislu. Geoguessr je više nego fascinantna igra koja vas u Google Street pregledu baci u neko nepoznato mjesto, smješteno ko zna gdje, a cilj vam je da, šetajući se naokolo, saznate bar približno gdje se nalazite. Možete prilagoditi igru tako da je igrate samo u Evropi ili u drugim regijama, ali za stvarnu zabavu morate igrati globalnu verziju. Mnogo sreće u pokušaju razlikovanja prašnjave staze u Meksiku i slične u Australiji.

www.lv1uplife.com

Na lv1uplife.com možete odrediti ciljeve koje želite da postignete u stvarnom životu i sakupljati bodove na osnovu njihovog uspješnog završetka. Neki ljudi se kunu da im je ovaj sajt dobar za ličnu motivaciju. Zadaci mogu biti jednostavniji - da provedete čitav dan sa svojom porodicom, otkrijete novi bend koji vam se sviđa - ili malo teži - da popravite nešto što je pokvareno ili da na jedan dan zaboravite sve probleme i ne žalite se ni na šta. Kao poseban kuriozitet, dizajn stranice je urađen u stilu starih računarskih igrica.

www.music-map.com

Na ovoj stranici ukucajte ime bilo kojeg muzičara ili benda i pojavice se mapa koja će prikazati imena drugih muzičara i bendova koji vam se takođe mogu svidjeti. Koliko su njihova imena bliža imenu koje ste upisali, toliko je za njihovu muziku vjerovatnije da će vam se svidjeti. Ovo je sjajan način za otkrivanje nove muzike, kao da imate nekoga ko zna baš sve o bendovima i preporučuje vam slične. Vjerovatno svako od nas zna bar jednu takvu osobu, a sada za tako nešto imamo i music-map.com.

solarsystem.nasa.gov

NASA-in prikaz našeg solarnog sistema sa interaktivnim planetama je fascinantno mjesto koje će zaokupiti pažnju i mlađih i starijih. Sjajne animacije Sunca, planeta i njihovih satelita sa mnoštvom interesantnih informacija izmamiće mnogo dječijih „vauu“ usklika. Jedina mana je što posjeta sajtu zahtijeva poznavanje engleskog jezika, ali se isplati zbog kvaliteta sadržaja.

BONUS

www.dearblankpleaseblank.com

Na ovoj stranici svako može napisati pismo o nečemu što ga tišti. Tu se nalaze pisma jakih emocija i raznih iskustava i to je mjesto gdje možete spoznati mnogo toga o ljudima i njihovim osjećanjima. Po tome ova stranica ima sličnosti sa regionalnim sajtom isповести.com.

BRENDOLOGIJA

Upravljanje vremenom

Ako se pitate kakve veze upravljanje vremenom ima sa brendovima, odgovor je vrlo jednostavan - dobro upravljanje vremenom postalo je neophodno za bilo šta što namjeravate da počnete (i da završite u razumnom roku) pa tako i za izgradnju brenda.

PIŠE: LJUBICA JEROTIJEVIĆ

Zašto? Zato što svi stalno imamo manjak vremena (i na poslu i kod kuće). I zato što nam nedostaje produktivno vrijeme, kao i vrijeme za odmor. Zato što je većina nas hronično iscrpljena i zato što izgleda da tome nema kraja.

Većina nas je ubijedena da bi nam vjerovatno bilo lakše kad bismo se bolje skockali: postigli bismo više za kraće vrijeme, manje bismo zaboravljali, imali bismo više vremena za sebe, a možda bismo bili i manje histerični. Većina nas je probala da se bolje organizuje i to ne jednom - ali i odlični planovi na ovu temu imaju tendenciju da ne uspiju i zato je većina nas odustala. Meni lično činilo se nekoliko puta da planiranje oduzima više vremena nego realizacija. Pored toga, često izgleda da je nemoguće pridržavati se plana: situacija se mijenja i klizeći ulijeće previše prioriteta.

U stvari, kao i sa većinom odličnih recepata, i ovdje postoji caka, koju znaju samo pravi poznavaoци i štreberi: da biste napravili plan koji funkcioniše, morate krenuti otpozadi - da biste mogli stvarno da uštedite vrijeme, trebalo bi da pet do sedam dana pažljivo pišete precizan dnevnik svega što vam se dešava tokom dana. Bilježite šta radite, s kim pričate i koliko to traje. Nemojte odustati - isplatiće vam se višestruko. Iznenadićete se koliko vremena trošite na nepotrebne i ponovljene aktivnosti, na stvari koje možete elegantno eskivirati bez suvišnih zašto.

Planovi uglavnom propadaju jer su neodrživi i nemogući - dakle, ideja je da naučite da pravite realne planove (kao što su bili oni koje su nam davale mame da ih realizujemo dok su one na poslu, koji su bili pozitivni i humani, a ne preopterećeni, detaljni i kruti).

Bolje je da nemate nikakav, nego da imate loš plan, jer plan koji ne možete da realizujete učiniće vas depresivnim i još manje efikasnim.

Važna stvar kod upravljanja vremenom je da napredujete polako, u malim koracima: nemojte pokušati da se odjednom „skinete“ sa društvenih mreža (igrica, gledanja TV programa koji vas ne zanima ili opsesivnog praćenja vijesti) - ukoliko u narednih mjesec dana skratite to vrijeme za samo 5% - pobijedili ste.

Sa druge strane, probajte da sve poslove (a naročito one koje ne volite) uradite 10% brže.

Odredite periode u kojima se javljate na telefon i u kojima odgovarate na mejlove.

Najvažnije i najkreativnije stvari radite ujutru, sastančite (ako baš morate) oko podne.

Kad god, makar i nakratko, prekinemo posao koji radimo, gubimo vrijeme i koncentraciju, dakle, nemojte se javljati na telefon kad radite nešto drugo i delegirajte poslove koje možete.

Kao u svakoj dobroj kalkulaciji, ostavite 10% vremena sa strane za nepredviđene prioritete.

Napravite listu obaveza - u čemu Outlook može mnogo da pomogne, a ako ne volite Microsoft, probajte sa običnim, rukom pisanim spiskom. Ali, kao što kaže Hajlender: „Mora postojati samo jedan.“ Standardizujte boje za privatne obaveze, važne zadatke i one koje ne trpe pomjeranje. Napravite spisak ljudi na čije pozive se uvijek javljate i ne odstupajte od njega - svi ostali su manje važni. Složene obaveze razložite na manje korake. Na kraju svakog dana, prije nego što pođete kući, pogledajte listu za naredni dan. I nemojte zaboraviti da i dugoročne planove uvrstite na listu, baš kao i poslove koje ste delegirali.

I na kraju, ono najljepše - obavezno se nagradite ako uradite sve što ste planirali!

m:

S DRUGE STRANE

HILJADU RIJEČI

U DOBROM DRUŠTVU

KUP JE NAŠ! EVROPO, STIŽEMO!

SRĐAN MIJATOVIĆ

RAZGOVARALA: JELENA PRALICA

Bila je to, prema riječima Borčeve perjanice, mladog srednjeg beka Srđana Mijatovića, satisfakcija za sav prethodno uloženi rad i trud, ali i način da se klub „iskupi“ za neke propuštene šanse i neostvarene rezultate u prethodnom periodu te svojevrsna zahvalnica vjernoj publici.

Upravo Mijatović, dvadesetogodišnjak rođen u Banjaluci, koji potiče iz sportske porodice i čiji je otac svojevremeno takođe bio rukometaš, progovara o emocijama koje su u tom trenu vladale u trofejnom banjalučkom klubu, ali i o daljim koracima i planovima, kako na ekipnom, tako i na ličnom polju.

Rukometni klub Borac m:tel nedavno je šesti put osvojio Kup BiH. Kako je bilo čuti i živjeti riječi „Kup je naš“? Kup BiH bio je posljednja prilika da se „iskupimo“ za ovu sezonu, jer smo propustili priliku da se borimo za titulu. Zbog toga smo svi dali svoj maksimum da osvojimo Kup i ponovo pehar vratimo u Banjaluku. Borili smo se do zadnjeg sekunda i sav naš trud i želja dali su rezultat, tako da smo svi bili presrećni što smo mogli obući majice sa natpisom „Pobjednici Kupa BiH“.

Borac se, shodno tome, vraća u Evropu. Šta sad, kad su evropska vrata otvorena? Najvažnije je da smo izborili plasman u Evropu, a sada je na Upravi i treneru da odluče da li će biti kakvih pojačanja. Ono što mi igrači možemo obećati je da ćemo svi dati svoj maksimum da ostvarimo što bolji rezultat i da što duže „ostanemo u Evropi“. To bi bila zahvalnost i našoj publici koja nas je uvijek pratila i bez čije podrške ne bismo ni osvojili Kup.

Možemo li govoriti o „velikim očekivanjima“? Pa, još je rano govoriti o „velikim očekivanjima“. Ipak, Borac je veliko ime u svijetu rukometa i od njega se uvijek mnogo očekuje.

~~~~~

Čini se da broj osam ima simboličan značaj u tvojoj biografiji kad su neki važni datumi u pitanju, pa i kad govorimo o ovoj Borčevoj tituli iz 2018. godine?

Da, rođen sam 8. maja 1998. godine u Banjaluci, a rukomet treniram od 2008. godine. Završio sam Gimnaziju u Banjaluci. Studiram fizioterapiju i radnu terapiju. Za reprezentaciju Srbije igram pet godina, iza sebe imam Evropsko i Svjetsko kadetsko prvenstvo i trenutno sam na pripremama za Evropsko juniorsko prvenstvo.

~~~~~

Kakva, zapravo, atmosfera vlada u klubu zbog tog velikog povratka? Sezona je bila teška i duga i sada je ekipa na zasluženom odmoru. Krajem jula počinju pripreme.

Borčeva si perjanica, a braniš i boje mlade rukometne reprezentacije Srbije. Kako je došlo do takve „kombinacije“ te da li bi, možda, volio da se u budućnosti drugačije poslože stvari i na koji način? Još od pionirske kategorije član sam reprezentacije Srbije. Prošle godine bili smo na Svjetskom prvenstvu u Gruziji, a ove godine idemo na Evropsko prvenstvo u Sloveniju. To su odlične prilike za mlade igrače da pokažu koliko mogu. Do sada sam uspješno usklađivao obaveze u Borcu i reprezentaciji, a nadam se da ću i u budućnosti biti uspješan na oba polja.

Koliko je danas lako, odnosno teško, na ovim prostorima profesionalno se baviti sportom? Pa, ako želiš da se baviš profesionalno, onda uopšte nije lako. Mora se mnogo raditi i trenirati, ulagati u sebe, jer samo tako možete očekivati dobre rezultate. Naravno, uz sve to morate imati i dosta sreće da vas mimoiđu povrede i da budete zdravi.

Ako se vratimo na početak tvoje priče - zašto baš rukomet? Zašto rukomet?

Pa, to u mom slučaju i nije čudno. Potičem iz sportske porodice, a moj otac bio je rukometaš. Dakle, rekao bih da je prvenstveno u pitanju genetika. U prilog tome govori i to da sam kao mali trenirao borilačku vještinu, tačnije, realni aikido, i imam crni pojas, ali rukomet je moja najveća ljubav i nešto čime želim da se bavim.

Koliko je danas, po tvom mišljenju, u svijetu sporta bitna podrška velikih kompanija, poput m:tel-a? Pomoć velikih kompanija, poput m:tel-a, je neophodna. Troškovi takmičenja u većim ligama su veoma visoki i bez pomoći velikih privrednika i kompanija, takmičenje se ne bi moglo ni održati. Zbog svega toga, veliko hvala m:tel-u, koji je već godinama uz Borac i rukomet!

U DOBROM DRUŠTVU

STEFAN ĐOKIĆ, GEJMING PLATFORMA KUVO.GG

NAŠA REGIJA JE KOLIJEVKA VRHUNSKIH GEJMING TALENATA

RAZGOVARALA: STAŠA NIKODINović

Moderna vremena ponekad sa sobom donose zaista neočekivane promjene pa je tako prije samo dvadesetak godina bilo nezamislivo da će jednog dana neko moći ozbiljno zarađivati od igranja video-igrice dok danas svjedočimo održavanju turnira na kojima se igrači takmiče za nagradni fond u milionskim iznosima, nakon ozbiljnih višemjesečnih priprema u timovima koji imaju svoje trenere, psihologe i nutricioniste. U narednim redovima prošetali smo kroz uzbudljivi i dinamični svijet gejminga, koji se stalno mijenja i evoluira, a naš vodič bio je Stefan Đokić, saosnivač domaće gejming platforme Kuvo.gg.

Većina nas je barem jednom u životu zaigrala neku vrstu video-igrice i osjetila tu posebnu čar i uzbuđenje virtuelnog svijeta. Nerijetko su se dešavale i neprospavane noći kada se nije mogao preći neki nivo u igrici, a tu su bili i uzbudljivi turniri sa članovima porodice i prijateljima te posjete igraonicama. Sjećaš li se ti prve video-igrice koju si igrao? Opiši nam malo kako si se zainteresovao za gejming svijet i kako su izgledali tvoji počeci na prvoj socijalnoj platformi za gejmere Balkanske regije Kuvo.gg? Moj prvi kontakt sa video-igramama bio je kad sam još imao dvije ili tri godine. Naime, u to vrijeme je bila popularna Sega Mega, a ja bih s ocem provodio sate igrajući igre kao što su Bomberman, Super Mario, Tetris, Contra itd. Od tih prvih koraka u gejming svijetu pa sve do sada nisam se odvajao od video-igara. Ono što je mene lično privuklo video-igramama jeste taj takmičarski dio. Uvijek sam igrao igre gdje mogu nadmudriti svog protivnika, ispasti pametniji, brži ili jači. Kao jedan od

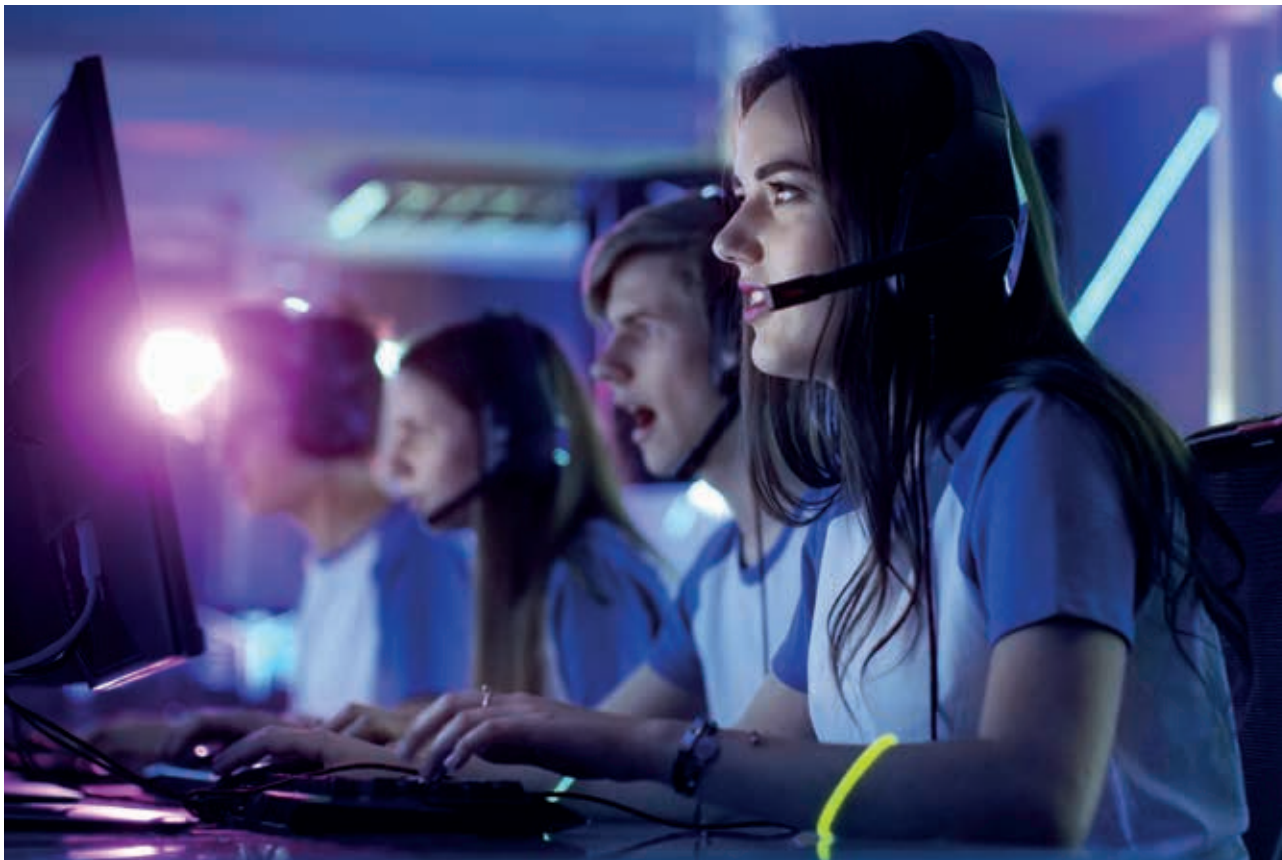
prvih članova Kuvo.gg društva, moja lična misija i ideje poprilično se poklapaju sa idejama i misijom osnivača platforme Sergeja. Pošto postoji problem povezivanja gejmera, odlučili smo zajedno da poradimo na tome, zasad u regionu.

Video-igrice prošle su vrlo zanimljivu evoluciju, od Nintendo igraćih konzola preko ekspanzije onlajn igrica uporedo sa razvojem interneta pa sve do današnjih igrica sa nevjerovatno realističnom i uvjerljivom grafikom, koja je proces igranja učinila mnogo personalnijim i interaktivnijim. Možeš li nam prokomentarisati ovaj proces razvoja igrica i koliko je on povezan sa ubrzanim razvojem moderne tehnologije? Razvoj video-igara usko je povezan sa razvojem tehnologija. Gejming industrija je jedna od industrija koja svaku novu tehnologiju prihvati objeručke i maltene posluži kao testni subjekat. Najočigledniji primjer za to je svakako VR ili virtualna realnost. Iako VR još nema široku primjenu u svakodnevnom životu, u gejming industriji se već vrte vrtoglave cifre oko VR igara ili aplikacija. U skladu s tim, svaka nova igra bolja je od prethodne u vidu korištenih tehnologija na samom razvoju. Sigurno je da i u budućnosti možemo očekivati da se u gejmingu primijene najnovije tehnologije.

Postoje razni načini za zaradu od igranja video-igrica, kao što su striming, pravljenje pisanih vodiča kroz video-igre, gejming novinarstvo i takmičarski gejming. U čemu si se ti okušao do sada? Do sada, moji jedini ozbiljni pokušaji zarade bili su gejming novinarstvo i, evo, Kuvo platforma.

Kako se ulazi u profesionalni gejming svijet? Da li taj proces izgleda slično kao u slučaju profesionalnih sportista koje zapaze skauti i dovedu u neki od timova koji se takmiče na turnirima? Pa, u neku ruku jeste sličan proces. Velika razlika je u tome što u tradicionalnim sportovima, u skoro svim slučajevima, treba od malih nogu da budete u izabranom sportu. Kada je e-sport u pitanju, potrebne su vam „samo“ dvije-tri godine da dostignete svoj vrhunac u jednoj igri, te se već tada može vidjeti da li ste dovoljno dobri ili ne. Ono što je takođe super stvar je to što možete od svoje kuće igrati onlajn turnire, na kojima se možete pokazati pred širokim auditorijumom.

Kako izgleda dan jednog prosječnog gejmera? Koliko vremena se igra, odnosno vježba za neko takmičenje? Prosječan gejmer ne ide na takmičenja. Prosječan gejmer obično u slobodno vrijeme provede od dva do pet-šest sati igrajući razne igre sa prijateljima ili sam. Kada pričamo o profesionalnim

gejmerima koji idu na takmičenja, to je već mnogo ozbiljnija rabota. Profesionalni gejmeri imaju potpisane ugovore sa svojim timovima, u kojima jasno piše koliko sati dnevno treba da provedu usavršavajući svoju tehniku ili u izučavanju narednog meča, odnosno suparničkog tima. Pored samog igranja igre, tu su, naravno, i kondicioni treninzi, zdrava ishrana, kao i teretana. Da biste bili u savršenom stanju za igranje igre na najvišem nivou, treba da budete mentalno i fizički stabilni. Zbog toga veliki timovi ulažu dobre svote novca na tim ljudi koji će se brinuti o samim gejmerima, kao što su psiholozi, treneri itd.

Kako izgledaju pripreme za jedan profesionalni gejming turnir? S obzirom na to da najbolji gejmeri ponekad naprave i do 600 akcija u minutu, vjerovatno se radi o prilično napornim i detaljnim pripremanjima? Profesionalni timovi imaju dobar običaj da svoj tim odvedu na tzv. boot camp. Boot camp je u stvari mala ekskurzija sa timom, gdje svi zajedno otputujete na različite svjetske destinacije i tamo se najviše družite i uvježbavate taktike. Svrha ovakvih putovanja je team bonding, odnosno što jače povezivanje tima i prikupljanje pozitivne energije pred sam nastup. Kao i u tradicionalnom sportu, treninzi i striktan raspored ne

budu toliko isforsirani tokom samog turnira, te je igračima dozvoljeno da se dodatno opuste i budu što odmorniji za bitne mečeve.

Pojedini poznati svjetski gejmeri zarađuju više od profesionalnih fudbalera, a u domaćim medijima je posebno odjeknula vijest o Nikoli Kovaču, gejmeru iz Brčkog, čiji je transfer iz njemačkog u američki tim za oko 500.000 dolara do sada najveći u svijetu gejminga. Koliko potencijala ima domaća scena za razvoj ove vrste takmičenja? Lično smatram da svaka scena može napraviti odličnu priču kada je u pitanju gejming. Naša regija već godinama pokazuje da je kolijevka vrhunskih gejming talenata. Ono što zasad nedostaje jesu gejming događaji, koji su svakodnevica u ostatku svijeta. Tu smo mi, Kuvo tim, da to promijenimo i našoj publici malo približimo svjetsko iskustvo.

Postoji šansa da bi e-sportovi, odnosno takmičenja u igranju video-igara, mogli biti uvršteni u službeni program Ljetnih olimpijskih igara koje će se održati 2024. godine u Parizu. Dok neki smatraju da je to logičan slijed dešavanja koji prati moderne trendove, drugi misle da video-igricama nije mjesto na ovoj vrsti takmičenja. Koje je tvoje mišljenje o tome? Ja sam uvijek bio fan evolucije. Uzmimo primjer iz prošle godine. Naime, finale NBA

lige tokom šest mečeva gledala su ukupno 24 miliona ljudi. Na drugoj strani, polufinale Svjetskog prvenstva u League of Legends-u u jednom trenutku gledalo je 106 miliona ljudi. Ako jedno takmičenje u e-sportu gleda i uživa u njemu pet puta više ljudi negoli u takmičenju tradicionalnog sporta, smatram da i te kako zaslužuje mjesto na Olimpijskim igrama. Ako pak, u drugu ruku, javnost smatra da su Olimpijske igre rezervisane samo za tradicionalne sportove, pa napravićemo svoje olimpijske igre koje će biti višestruko gledanije i koje će samim tim privući veći broj sponzora. Budućnost je tu, nekima se sviđa, a nekima ne.

Kako misliš da će izgledati razvoj gejming industrije u narednih pet godina? Smatraš li da će i dalje prevladavati igranje na PC-ju ili će potpuno zavladati VR? Gejming industrija je nešto u čemu se vrlo teško prognozira. Ono što svi znaju je to da će porasti eksponencijalno. Ipak, kako je usko vezana za tehnologiju, možda je teško reći šta će biti primarna platforma. Ono što znamo jeste da se velika većina e-sporta bazira na PC-ju, dok se možda ne rodi nova e-sport igra koja će sve poharati, a koja će biti bazirana na VR-u.

Za kraj, imaš li neki savjet za mlade igrače koji bi voljeli početi profesionalno da se bave gejmingom?

Moj lični savjet za svakoga ko se iskreno i ozbiljno želi baviti gejmingom jeste da se tome posveti maksimalno. Gejming u svijetu predstavlja ozbiljno zanimanje, dok se kod nas na gejmere još gleda kao na nekoga ko gubi svoje vrijeme. No, to vrijeme već prolazi i Kuvo tim vrlo vrijedno radi na tome da se sve predrasude o gejmerima uklone i da svima pokažemo šta je gejming zapravo. Ako vas brine finansijska sigurnost, opustite se. Jednim guglanjem možete naći spisak firmi i klubova tradicionalnog sporta koji ulažu ozbiljne svote novca u gejming i e-sport. Kroz nekoliko godina imaćemo nacionalne lige u svakoj državi, a već sad te lige postoje u onlajn verziji. Neka vam Nikola Kovač bude primjer nekoga ko nije odustao, ili bilo koji gejmer iz regije, kao što su Milan Kozomara, Aljoša Kovandžić, Toni Sabalić itd.

SAMSUNG

Predstavljamo

Galaxy S9 | S9+

Kamera. Potpuno nova.

imate prijatelje!

www.mtel.ba

korisnički servis 0800 50 000

Pretplata: XXL - 1KM

mtelbih

mtelimateprijatelje

TALENTI

VELIMIR STJEPANOVIĆ

NAJBOLJI SRPSKI PLIVAČ,
UČESNIK PLIVAČKOG MITINGA U BANJALUCI

RAZGOVARALA: VESNA DRAKULIĆ

Želja mi je da budem najbolja verzija sebe

Najbolji srpski plivač, osvajač zlatnih medalja sa mnogobrojnih svjetskih i evropskih takmičenja, Velimir Stjepanović, za m:agazin je otvorio dušu o svom putu ka vrhu, povredama i trenutku kada je shvatio da će mu plivanje biti profesija.

Počeli ste plivati u šestoj godini života zbog rekreacije. Da li ste u djetinjstvu ikada pomišljali na to da ćete jednog dana biti profesionalni plivač ili je taj trenutak došao kada ste se sa 12 godina upoznali s trenerom Krisom Tajdijem? U početku nisam, ali u tom trenutku o kojem govorite pomislio sam da ću biti profesionalni plivač. Kad sam bio mlađi, trenirao sam i druge sportove, uključujući fudbal, košarku, karate i tenis, ali kad mi je Kris rekao da bih mogao da budem uspješan u plivanju, tad sam polako prestao da se bavim drugim sportovima, da bih mogao da se fokusiram na plivanje.

Nakon samo šest mjeseci treninga sa Tajdijem osvojili ste svoju prvu medalju u Engleskoj. Pamтите li kako ste se osjećali u trenutku kada ste dobili tu bronzu? Iskreno, ne sjećam se baš mnogo detalja,

ipak je to bilo prije 12 godina, ali znam da ne volim da gubim, tako da mi je ta medalja vjerovatno dala dodatni motiv da jače treniram.

Nakon toga uslijedilo je takmičenje na Evropskom omladinskom olimpijskom festivalu 2009. godine, na kojem ste osvojili zlatnu medalju. Šta Vam je prolazilo kroz glavu u tom trenutku kada ste shvatili da je pobjeda Vaša i da se kući vraćate sa zlatom? Prosto nisam mogao u trenutku da vjerujem da sam uzeo zlato, pogotovo u konkurenciji gdje je bio Bico Bence, koji do tad nije izgubio trku na 100 i 200 metara delfin. To mi je bio prvi nastup za Srbiju i bio sam veoma srećan što sam mogao da osvojim zlatnu i srebrnu medalju pod srpskom zastavom. Bio sam jako ponosan i shvatio sam da je plivanje moj životni izbor.

Samo godinu kasnije, na Omladinskim olimpijskim igrama nosili ste zastavu, osvojili ste dvije medalje i zbog toga Vas je Olimpijski komitet Srbije proglasio za najboljeg mladog sportistu te godine. Koliko Vam znače takva priznanja? To je bilo ogromno priznanje za mene, da kroz trening, znoj i trud dobijem čast da budem nosilac zastave za Srbiju poslije samo dvije godine kao član tima. Plivanje jeste pojedinačni sport, ali poseban je osjećaj kada predstavljate svoju zemlju. Tada imate dodatni motiv, odgovornost i želju da osvojite medalju - ne samo za sebe, već za državu. Priznanja mi nisu

osnovni cilj, mada svi treniramo da bi se ona dogodila. Glavna želja mi je da u bazenu uradim najbolje što mogu, posebno na treningu, da budem najbolja verzija sebe u svakom momentu, da vjerujem da mogu, da izdržim kad je najteže i da probijam sopstvene granice. Onda je sve mnogo ljepše.

Dok ste bili mlađi, najbolje Vam je išlo plivanje delfin stilom, ali danas plivate slobodni stil. Mnogi ne znaju da je razlog za to bila povreda leđa koju ste imali. O čemu se tačno radilo i kakvo je Vaše zdravstveno stanje sada? Da, prebacio sam se na kraul zbog problema sa leđima, između L3-L4 pršljenja, i disbalansa u mišićima oko donjeg dijela leđa. Sad je sve to sanirano, ponekad imam bolove ako uradim loš pokret u vodi ili teretani, ali to je rijetko. Ove godine počeo sam mnogo više delfina da ubacujem u trening i trenutno mijenjam tehniku, pa ću eventualno opet delfin da ubacim na velika takmičenja.

Poznato je da svoje medalje, osim onih najvažnijih, poklanjate djeci. Kako ste došli na tu ideju? Mislim da je na kraju cilj za sve sportiste, pored toga da ostvare svoje ciljeve, i to da djeci budu uzor i razlog zašto bar jedno dijete da počne da se bavi sportom. I nekako mislim da, kad pokloniš djetetu medalju, mnogo će mu značiti i možda se tako nađe novi vrhunski sportista u budućnosti.

Dvostruki ste šampion Evrope u plivanju slobodnim stilom. Kako izgledaju Vaše pripreme i treninzi zahvaljujući kojima postižete sve te fantastične rezultate? Moje treniranje generalno je podijeljeno na osam do deset treninga u vodi po sat i po do dva, takođe treniram i u teretani tri puta nedjeljno po sat i po.

Da biste ostali u formi, veoma je važno i kako se hranite. Da li imate neki poseban način ishrane? Mislim da je ishrana veoma bitna, ne samo u sportu, nego i u svakodnevnom životu. Nemam specifičnu ishranu, ali generalno pokušavam da jedem zdravo, pazim na količinu hrane koju unosim i slušam svoje tijelo.

Kako podnosite poraze na takmičenjima? Mnogo lakše podnesem poraze nego kad lično loše otplivam, teže mi padne kad znam da sam vredniji nego što to rezultat koji sam otplivao pokazuje, ali to je dio sporta. Pokušam da koristim taj poraz na pozitivan način i da uputim tu nervozu ili šta god osjećam u tom trenutku u sljedeću trku ili u trening.

Nakon nekoliko godina promijenili ste trenera i sada radite sa Sebastijanom Higlom. Kako je došlo do te saradnje? Ja i Sebastijan se znamo otkad sam počeo da plivam za reprezentaciju, još kad je trenirao Nađu, i uvijek smo imali dobar odnos. Veliki plus je to što on stavlja akcenat na tehniku, a to

za mene, kao nižeg plivača po visini, mnogo znači, pa mislim da je bilo najlogičnije da počnem da radim s njim.

Zbog čega ste se iz rodnog Dubajja preselili u Beograd? Baš zato što sam počeo da treniram sa Higlom, prosto je bila logična odluka da se preselim u Beograd. Ipak, mnogo znači kad imaš s kim da treniraš, da te trener gleda dok plivaš i da ispravi tehničke greške odmah. Svakako mislim da mi je trebala promjena i da malo živim van Dubajja. To je baš super ispalo.

U Dubajju ste studirali poslovni menadžment, a u Beogradu ste upisali studije menadžmenta u sportu. Kako uspijevate uskladiti učenje sa putovanjima, treninzima i takmičenjima? Vrlo je teško, i mnogo se promijenilo ove godine, ali profesori i fakultet imaju razumijevanje u tom smislu, tako da pokušavaju da mi olakšaju neke stvari da bih mogao sve da stignem.

Malili ste priliku da se upoznate sa mnogobrojnim sportistima, među kojima su i Milorad Čavić te Novak Đoković. Da li su Vam oni možda dali neki savjet i kakav utisak su ostavili na Vas? Mislim da su oni meni više kroz svoje ponašanje, nastupe i rezultate pokazali šta znači biti sportista. Mislim da je savjet da uživam u onome što radim ostavio najveći utisak, jer ako uživaš u onome što radiš, onda će i rezultat doći.

Postoji li neki sportista s kojim se još niste upoznali, a željeli biste? Jusein Bolt, najbrži čovjek na svijetu i ozbiljan karakter. On ima neku energiju koju bih volio uživo da vidim.

Da li Vam smeta pažnja javnosti kada se govori o Vašem privatnom životu? Ne smeta. Na kraju, to jeste dio života sportista i to moram da prihvatim kao dio mog posla.

Kakvi su Vam planovi za budućnost? Zasad polako idem korak po korak. Sad samo gledam kratkoročne ciljeve i šta je odmah ispred mene, da bih mogao dati svoj maksimum u ovom trenutku i da ne mislim dalje od onoga što je ispred mene. No, planiram definitivno još jednom da se borim pod srpskom zastavom u Tokiju.

Ko je Velimir Stjepanović kada ne pliva? Kako provodite svoje slobodno vrijeme? To je uvijek teško pitanje za mene. Nemam mnogo vremena van treninga, ali volim da izlazim sa društvom na ručak ili piće, da odem u bioskop, generalno sam veliki ljubitelj filmova i serija. Volim da idem na penjanje na zid i u posljednje vrijeme učim kako da spremim raznorazne stvari sebi za jelo.

Tišina u Berlinu

Godine 2014. pobijedili ste njemačkog plivača Paula Bidermana za dvije stotinke u Berlinu, na njegovom terenu, i osvojili evropsku titulu! Sjećate li se reakcije publike na tu pobjedu?

Sjećam se kao da sam juče plivao. Bila je tišina kad su shvatili da sam ja u stvari dotakao zid prvi, mislim da u tom trenutku niko nije mogao da vjeruje šta se dogodilo.

HILJADU RIJEČI

NATAŠA KONJEVIĆ

AKADEMSKA SLIKARKA KOJA CRTA MURALE

Jednu zgradu u Prijedoru od 2013. godine krase mural „Šeširdžija“ i kada prođete pored njega, ne možete da ne zastanete i da se ne divite tom šeširu koji bi vam mogao ispričati na stotine priča.

Djevojka koja je grad pod Kozarom uljepšala naslikavši „Šeširdžiju“ je Nataša Konjević, akademska slikarka, koja od malih nogu voli da crta. Ljudi je najviše znaju po muralima, ali ona sa četkicama i kistovima u rukama uvijek radi na nečemu novom i neobičnom.

Osim u BiH, Nataša je sve bogatstvo svog talenta pokazala i u Belgiji, gdje je oslikavala zidove s umjetnicima iz cijelog svijeta. Predaje crtanje, radi na novim projektima, a uskoro bi trebalo da bude objavljena i slikovnica „Stvarno nestvarne priče“, koju je sama pisala i ilustrovala.

Da li ste od malih nogu voljeli da crtate? Voljela sam da crtam kad sam bila mala, ali nisam uopšte znala da postoji opcija da ti slikanje bude posao, pa ništa od toga nisam shvatala ozbiljno. Kao dijete htjela sam da budem frizerka pa sam šišala lutke, a ponekad i samu sebe.

Diplomirali ste grafiku, bavite se ilustracijom, a najveću pažnju javnosti privukli ste svojim muralima. Jedan od njih je „Utočište“ na kući u selu Pucari, kod Kozarske Dubice. Kako je došlo do toga da oslikate tu kuću i kako ste se odlučili za motiv koji će je krasiti? „Utočište“ je naslikano 2017. Vlasnik vikendice Saša Babić me pozvao i prezentovao mi svoju ideju o oslikavanju njegove kuće u Pucarima. Ja sam, naravno, pristala, poslala sam nekoliko prijedloga i uz konsultacije sa Sašom došla sam do konačnog rješenja. Ta vikendica ima svoju istoriju, a jednoj porodici iz Banjaluke predstavlja utočište u koje se sklanja od gradske vreve i problema svakodnevice.

Četiri godine prije „Utočišta“ u Prijedoru ste naslikali „Šeširdžiju“, koji je proglašen za najbolji mural 2013. godine. Koliko dugo ste radili na tom muralu i kakve su bile reakcije Prijedorčana na Vaše slikanje? Šeširdžija je bio moje idejno rješenje, ali sam ga oslikala sa mojih četvoro kolega. (Nataša Jovanić, Andrea Krnetić, Ljubiša Pušac i Selver Begić). Bilo je potrebno 15 dana da se oslikavanje

završi. Svima nam je to bio prvi veliki zid, a ni jako ljetno sunce nije pomagalo, pa je zato to oslikavanje potrajalo malo duže. Mislim da su uvijek mišljenja podijeljena kada je u pitanju neki rad ulične umjetnosti, umjetnosti uopšte. Meni se ipak čini da je „Šeširdžija“ bio uspjeh, jer vidim da se reprodukuje na promotivnim materijalima Turističke organizacije grada Prijedora.

Kako izgleda nastanak jednog murala? Da li prvo skicirate na papiru kako to treba da izgleda? Kakve sve boje koristite za rad i koliko

dana Vam treba da završite mural na nekoj zgradi? Radim digitalne skice za mural, lakše je i brže od crtanja na papiru. Gledam uvijek da se idejno rješenje uklapa sa okolinom u kojoj se zid nalazi. Za oslikavanje zidova koristim fasadne akrilne boje, a vrijeme potrebno za realizaciju zavisi od površine zida i od komplikovanosti skice.

Godine 2017. pozvani ste na grupnu izložbu u londonsku The Brick Lane Gallery. Kako je došlo do toga i da li ste išli na izložbu? Nažalost, cijela ta priča zapravo je jedna u nizu onlajn prevara, tako da ništa od toga nije bilo.

S obzirom na to da ste akademska slikarka i da ste diplomirali grafiku, kako ste se odlučili baš za street art? Učestvovala sam na mnogim međunarodnim radionicama iz oblasti street art-a i ilustracije na koje me je slalo Udruženje građana „Zdravo da ste“ i duboko sam im zahvalna na tome. Na tim

radionicama imala sam priliku da učim o uličnoj umjetnosti od kolega koje se time bave već dugi niz godina. Dopalo mi se to pomjeranje sopstvenih granica, i umjetničkih i ličnih.

Osim što slikate, Vi i predajete crtanje. Na festivalu „Kroov“ u Banjaluci vodite radionicu ilustracije. Kako je došlo do toga i kako izgledaju te radionice i Vaš kontakt s mladim ljudima koji vole da crtaju? Ekipa iz Art kluba „Prostor“, koja organizuje „Kroov fest“, pozvala me za ovu radionicu i rado sam pristala. Imala sam priliku i ranije da vodim slične radionice, ali nikada u ovako

specifičnom i lijepom ambijentu. Smatram da treba ohrabrivati entuzijastične mlade ljude i da kritika nije uvijek rješenje. Želim da se ljudi na mojim radionicama prije svega osjećaju dobro, jer će iz takve atmosfere da izađu dobri crteži.

Ljudi često kažu da ih Vaši murali podsjećaju na ilustracije iz dječjih knjiga i bajki. Upravo zato bi im trebalo reći da se Vi bavite i time - naime, ilustrovali ste slikovnicu „Stvarno nestvarne priče“. Možete li nam reći nešto više o tome? To je moj master rad na Fakultetu primijenjenih umjetnosti u Beogradu. Slikovnicu čine priče o imaginarnim prijateljima koje su stvarna djeca imala. Sakupila sam ispovijesti, napisala priče, ilustrovala ih paper cut tehnikom, uradila kompletan dizajn i trenutno čekam da knjiga izađe iz štamparije.

Osim u BiH, Vaš talenat Vas je odveo i do Belgije, gdje ste oslikavali zidove sa umjetnicima iz cijelog svijeta. Kakvo Vam je bilo to iskustvo? Da li ste dogovorili i neke buduće saradnje sa Žozeom Karvaljom, Žilijanom Iberom Tront-Sijem ili drugim umjetnicima s kojima ste dosad radili? Da, bila sam dio projekta pod nazivom „Dire Nous“, koji je počeo 2016. godine u Vervijeu, gradu u Belgiji. Ideja projekta je inkluzija marginalizovanih grupa i manjina u tom gradu, a pomoću murala. Do sada je realizovano pet murala, u čemu je učestvovalo pet umjetnika. Zasad nemamo još ništa dogovoreno, ali svakako da ćemo saradivati u budućnosti, jer odlično funkcionišemo zajedno.

Imali ste i mali izlet u vode modnog dizajna na šestom Design Week-u u Mariboru, u Sloveniji, 2017. godine. Šta ste pripremili za taj festival i da li mislite da biste se u budućnosti povremeno mogli baviti i modnim dizajnom? Na tu manifestaciju pozvala me Olivera Batajić Sretenović, moja mentorka na master studijama i docent na Fakultetu primijenjenih umjetnosti u Beogradu. Napravila sam jedan šešir i nešto što je između ogrlice i prsluka. Bilo mi je zabavno, a mislim da bih prije mogla da radim neke intervencije na odjeći nego da sama nešto dizajniram. Zapravo, ovih dana je u pripremi nešto novo zajedno sa „Treehana“-om i „Imaginarium Design“-om, ali za sada ššššš...

Da li se dešava da ljudi zastajkuju i gledaju šta radite kada tek počnete da slikate mural? Postoje li neke reakcije koje su Vas slatko nasmijale? Bilo mi je simpatično čuti komentare đaka Osnovne škole „Jova Jovanović Zmaj“ u Banjaluci, gdje sam oslikala zid u školskom holu 2015. godine. Jedan je rekao: „Pazi kako se penje na skelu“, a drugi je odgovorio: „Druže, nije to ništa, vidjećeš kako silazi.“

Ljude uglavnom zanima kako se „pogode“ proporcije na velikom zidu, kako smijem da se penjem na skelu i, naravno - šta taj mural predstavlja.

Na svojoj Facebook stranici „Konjo Illustration“ pozvali ste ljude sa zanimljivim profilima da Vam pošalju fotografije, jer želite da slikate portrete. Kako ste došli na tu ideju i da li već imate dovoljno materijala? Pretežno slikam portrete po referencama i to su uglavnom neke nasumične fotografije sa interneta. Želim već duže vrijeme to da promijenim i da počnem slikati ljude iz svoje okoline. Vidjela sam jedan crtež koji me inspirisao. Na njemu je bio portret lijepe žene crtan iz profila, a ono što ju je činilo lijepom i zanimljivom jeste upravo njen grbavi rimski nos.

Kao neko ko posjeduje veliki nos i koga je moderna kultura učila da je lijep samo maleni prčasti nos, ovim projektom bih željela da prikazem kako su posebnosti na ljudskom licu to što nas čini lijepima. Nema tu mnogo filozofije, naprosto mi se crta malo drugačija fizionomija.

Bila sam iznenađena velikim odzivom i jedva čekam da crtam posebne noseve.

Postoji li neki Vaš mural koji Vam je najdraži? Ne bih nijedan izdvojila kao najdraži, ali prirodno je da najviše razmišljam o zidovima koje sam završila u skorije vrijeme. Tako da mi se još po glavi mota rad sa „All Girls Street Art Jam“ manifestacije, koja je bila uvrštena u oficijelni program Noći muzeja u Beogradu. Zajedno sa pet fantastičnih djevojaka dva dana sam oslikavala

prostor Dorćol placa i bilo je zaista sjajno. Fenomenalna organizacija pod vođstvom TKV, proslavljene beogradske street art umjetnice, i sjajan ambijent su učinili da mi taj posljednji mural bude jedan od dražih.

Ko je Nataša Konjević privatno, kada nema četkice i kistove u rukama? Nataša je knjiški primjer novopečene tetke. Igranje sa bratovom kćerkicom mi je omiljena aktivnost kada nađem djelić slobodnog vremena. Nataša voli druženje sa prijateljima, putovanja, filmove, serije, koncerte, prirodu, čokoladu i bademe. Nataša bi učila da svira ukulele, da veze, da pravi pozorišne lutke, da govori francuski, da pleše swing... Dugačka je lista želja, malo je vremena.

Kakvi su Vam planovi za budućnost? Plan je da se do kraja godine preselim u Brisel i da se pridružim mom momku, mojoj ekološki osvješćenijoj polovini. Radujem se toj avanturi i baš me zanima kako će to okruženje da utiče na moje stvaralaštvo.

MONDO PIŠE

YOUTUBE IMA NOVO ORUŽJE PROTIV PIRATERIJE!

YouTube je najavio novu alatku za stvaraoce sadržaja - Copyright Match Tool.

Ovu opciju će već sljedeće nedjelje dobiti svi korisnici čiji kanali imaju više od 100.000 pretplatnika, a YouTube će nakon toga postepeno uvoditi Copyright Match Tool tokom narednih nekoliko mjeseci.

Svaki put kada postavite video, ova alatka će ga skenirati, a zatim kasnije provjeravati da li su se pojavile kopije ili „sumnjivo“ slični video-zapisi.

Ukoliko takav klip postoji, autori sadržaja dobiće izbor od nekoliko opcija. Moći će da zatraže da YouTube ukloni spornu kopiju, da kontaktiraju s osobom koja ju je postavila ili da jednostavno ne preduzmu nikakav korak.

The Verge prenosi da ovo nije kompletno rješenje, jer

će kontrolisati samo potpune kopije vaših videa, a ne „sjeckane“ klipove, odnosno isječke. Takođe, da biste ostvarili pravo na to da uz pomoć ove alatke kontrolišete tuđi sadržaj, morate biti vlasnik kanala na kojem je prvo postavljen video.

U prevodu, ako ste autorski sadržaj najprije stavili na neki drugi servis, kao što je Vimeo ili Facebook, a neko drugi vaš klip postavio na YouTube prije nego što ste vi stigli, nećete moći da uradite ništa.

PRICHE IZ KOMŠILUKA: PRVA NAGRADA MILKINOJ „SIRENI“

Na konkurs Mondo.ba portala ove godine stiglo je više od 170 priča autora iz Crne Gore, BiH, Hrvatske i Srbije, a od pristiglih tekstova žiri je odabrao 42 rada koji će biti objavljeni u knjizi „Priče iz komšiluka 2“, u izdanju izdavačke kuće Imprimatur.

Prvu nagradu konkursa - izdavanje knjige (takođe za izdavačku kuću Imprimatur), osvojila je Milka Kolundžić iz Kotora, koja je žiri očarala svojom pričom „Sirena“, u kojoj na jedan snažan i upečatljiv način govori o sudbini žene sa sela. Naravno, jedva čekamo i Milkinu prvu knjigu!

Drugu nagradu - tablet (poklon kompanije m:tel) osvojio je Abid Jarić iz Zenice, autor izuzetne priče „Dorat“, koja govori o samoći, prijateljstvu, besmislu i smislu.

I ostale pristigle priče zaista odišu svježinom i iskrenošću. Čitajući ih stiče se utisak da je region u kojem živimo (iliti „komšiluk“), sa svim svojim nesavršenostima i savršenostima, sa svim tim čudnim, sjajnim i divnim komšijama - mnogo ljepše, svjetlije i toplije mjesto za život od onog kakvim ga svakodnevno predstavljaju mediji.

Žiri u sastavu Berislav Blagojević (pisac), Boris Maksimović (pisac i direktor izdavačke kuće Imprimatur), Aleksandra Savić (predsjednica Udruženja lektora RS) i Sandra Stanić (prof. srpskog jezika i književnosti, kompanija m:tel) ove godine imao je zaista težak posao da odabere najbolje priče i potrudio se da u knjigu uvrsti što više radova. Ipak, zbog fizičkog ograničenja, mnoge odlične priče (pored izabраниh 42), neće moći da budu štampane, pa smo se odlučili da neke od tih sjajnih radova ipak objavimo onlajn, putem portala Mondo.ba.

Od danas počinjemo i objavljivanje najboljih priča na našem portalu. Već smo objavili pobjedničku priču, a narednih dana nastavljamo objavljivati ovogodišnje „Priče iz komšiluka“, uz nadu da će se i vama svidjeti kao što su se svidjele i nama!

Ovo su tri najbolje priče koje će biti objavljene u knjizi „Priče iz komšiluka 2“:

- „Sirena“ - Milka Kolundžić, Kotor (prva nagrada - objavljivanje autorske knjige)
- „Dorat“ - Abid Jarić, Zenica (druga nagrada - tablet kompanije m:tel)
- „Neon“ - Tijana Rakočević, Podgorica

BANJALUČKI DOPRINOS NIČEMU

Poznati režiser Boris Mitić snimio je film čija je tema - Ništa! Narator filma je slavni Igi Pop, a u ovo ostvarenje uvršteni su snimci 70 snimatelja i režisera iz cijelog svijeta, između ostalih i Branka Lazića iz Banjaluke...

„Slatko od Ništa“ naslov je posljednjeg ostvarenja srpskog režisera Borisa Mitića, čiji su dokumentarci do sada osvojili brojne međunarodne nagrade.

Narator u ovom neobičnom ostvarenju je slavni Igi Pop, koji predstavlja glas Ničega. U film su uvršteni video-radovi 70 snimatelja i režisera iz cijelog svijeta, koji su Mitiću poslali svoju vizuelnu predstavu o Ničemu.

Reditelj kulturnih ostvarenja, poput „Dirty Diana“ i „Doviđenja, kako ste“, kaže da se ne sjeća tačno kada je i kako dobio ideju da snimi film o Ničemu, ali da je do toga vjerovatno došlo iz retoričke provokacije ili sarkastičnog komentara na račun industrije dokumentarnog filma ili stanja svijeta uopšte.

„Svi rade filmove o nečemu, a ja ću, vala baš, o Ničemu, i to o pozitivnoj strani Ničega. No, vrlo brzo se ispostavilo da je Ništa zapravo jedna potpuno legitimna, važna, ja kažem ‘posljednja i prva’, a možda i najsušinskija tema svjetske dokumentaristike“, kaže Boris Mitić.

Jedan od 70 svjetskih filmadžija čiji su snimci uvršteni u ovo jedinstveno ostvarenje je i poznati banjalučki reditelj Branko Lazić, tvorac poznatih dokumentaraca „Biti ili ne Ivan Hiti“ i „Jadranka“.

Lazić kaže je ponosan na činjenicu da su neki njegovi kadrovi završili u filmu u kojem je narator Igi Pop.

„Snimao sam razne stvari koje su me asocirale na temu i slao ih tokom nekoliko godina koliko je film rađen. Uništenu rodnu kuću Gavrila Principa u Grahovu, koridu na Zmijanju...

Boris je odabrao snimke poplavljene biblioteke u Doboju koje sam snimio 2014. godine. U pitanju je nadrealan prizor kada radnici i bibliotekari u kolicima izbacuju uništene knjige iz devastirane biblioteke. Nekako mu se ta scena uklapala u cijelu poetiku i naraciju filma“, kaže Branko Lazić za MONDO.

Film „Slatko od ništa“ (In Praise of Nothing) prikazan je na brojnim svjetskim festivalima, gdje je pobrao sjajne kritike, a ovih dana ga očekuje premijera na beogradskom Beldocs-u.

APLIKACIJE BEZ KOJIH NE MOŽETE?

Naša aplikacija je nešto što nama (a vjerovatno i vama) olakšava informisanje, a zapitali smo se koje aplikacije istinskim geekov-ima olakšavaju svakodnevnicu.

Ljubiša Trivić iz banjalučke agencije „Grape“ izdvojio je nekoliko njih.

Feedly

News agregator koji mi omogućava da sve news portale sa kojih čitam vijesti imam na jednom mjestu. Aplikacija kupi RSS feed-ove sa odabranih sajtova, a mogu ih grupisati tematski i sam sebi praviti rubrike, kao da imam svoje novine.

Evernote

Evernote je aplikacija kao stvorena za nas koji stalno zaboravljamo stvari. Apsolutno sve što treba da zapamtim - od poslovnih taskova, filmova i serija koje planiram gledati, sajtova koji će mi trebati u budućnosti, tutorijala koje nemam vremena odmah gledati... Sve to trpam ovdje, jer bih inače isti dan zaboravio.

Kodi

Kodi je legenda! Sve filmove, sve serije ili bilo kakav drugi video-sadržaj pratim preko ove platforme u direktnom streaming-u. Postoji i verzija za windows, a sve se može povezati preko trakt.tv pa onda Kodi umjesto mene razmišlja, npr. kad je na redu sljedeća epizoda neke serije koju pratim. Kad god negdje nešto čekam, Kodi palim po default-u.

Google Play Music

Bez muzike bi mi telefon bio skoro pa beskorisna naprava, a pošto nema te memorije koja bi istrpjela sve što želim da slušam, onda je Google Play Music idealno rješenje za mene. Za oko sedam dolara mjesečno imam pristup na preko 40 miliona pjesama, a sve što mi treba jeste malo interneta i mogu slušati skoro sve što mi padne na pamet.

Adobe Capture

Ako radim neki veb-dizajn, onda mi je najteža stvar odabrati boje, a Adobe Capture ima jednu super funkciju - sa fotografija koje napravite skida paletu od pet boja, pa je vrlo inspirativna aplikacija za ljude koji se bave bilo kakvim dizajnom. Ima tu još odličnih stvari (prepoznavanje fontova, pravljenje vektora od fotografisanih oblika, 3D oblika...), ali ja uglavnom koristim ovu za boje.

Mirko Babić, iOS developer, kaže da bez većine aplikacija može, ali HERE je aplikacija bez koje se ne ide na put.

„Za razliku od drugih aplikacija za navigaciju koje zahtijevaju internet ili se plaćaju, Here je besplatan i podržava oba načina rada: onlajn i oflajn. Aplikacija je prvo izašla za Windows Phone, te je poslije postala dostupna za android i iOS. Oflajn način radi tako što mape zemalja koje su vam potrebne preuzmete u sekciji 'download', te ih koristite kada nemate pristup internetu. Ova aplikacija mi je pomogla više puta da dođem do određene destinacije u inostranstvu, te u snalaženju po gradovima kao što su: Zagreb, Split, Beograd, Novi Sad, Beč, Minhen i drugi“, kaže Mirko za Mondo.ba.

Dejan Munjiza iz banjalučke agencije „Aquarius“ kaže da se lista njegovih aplikacija ne razlikuje mnogo od liste nas „običajnika“.

Evo bez čega Munjiza ne može:

TeamViewer - za remote control drugih uređaja - laptopa, kućnog računara, tableta i ostalog sa telefona.

AirDroid - mislim da ne koristim sve pogodnosti ove aplikacije, ali meni prvenstveno služi za mirror notifikacija sa telefona na laptop. Dok radim, uglavnom ne gledam na telefon pa najčešće propustim SMS ili neki poziv. Sa AirDroidom dobijam notifikacije na dekstopu pa mogu brže da reagujem. Koristim je i za transfer manjih fajlova sa računara na telefon.

Trello - generalno koristim kao task manager - da mi ne promakne nešto bitno ili u nekom momentu nešto manje bitno (što najčešće zaboravim). Trello na telefonu mi služi da ga pregledam u slobodno vrijeme i vidim zbog čega će me glava boljeti naredni radni dan. :)

Shazam - Identify the media playing around you.

U ROMINGU

Amsterdam

SVA GENIJALNOST ŽIVOTA

PIŠE: BRANKICA RAKOVIĆ

*Šta vam je prva asocijacija na Amsterdam?
Okej, ne prva, može i druga.*

Da, tulipani. Baš kao i meni. Ali sad, nakon pet dana provedenih u ovom užurbanom, šarenom, živom i energičnom gradu vozeći se na dva točka i krstareći kanalima, mogu reći da mi je asocijacija na Amsterdam - genijalnost.

Zamislite, dobijete močvare i lošu klimu, a vi napravite grad s toliko lica, slojeva i toliko sadržaja koji su doslovno mijenjali svjetsko raspoloženje - jer ste genijalni.

Mi smo bile smještene u predivnom dijelu Amsterdama - Amstelvenu - i ono što vas već pri prvom susretu s ovim gradom oduševi je arhitektura. Svaku kuću, svaku građevinu biste fotografisali, ni sami ne znate zašto, ali nekako vam bude žao da joj se ne možete vratiti i diviti se još jednom, bar na fotografiji. I naravno, očarani ste biciklima. Ne divite se vi biciklu kao prevoznom sredstvu, već broju ljudi koji ih voze i domišljatosti u vidu dodataka za bicikle.

Postoji još jedna stvar koja mene oduševljava u evropskim gradovima, a to je opuštenost. Nećete vidjeti isfeniranu ili našminkanu ženu usred

dana. Svi su obučeni vrlo slično i, čini se, vrlo udobno, a sve djeluje kao život bez stresa. Lično vjerujem da je to samo površina, ali to je ono što je nama turistima dostupno.

Prvi dan protekao je u znaku centra, odnosno Dam trga. Odlučile smo da prvog dana organizujemo aktivnosti za naredne dane, kupimo karte za sadržaje koji nas zanimaju i da probamo malo da udahnemo atmosferu grada. I naravno - da jedemo. Ukoliko ste celijakičari, Amsterdam vam i ne nudi baš mnogo izbora, sem ako zanemarimo predivno iskustvo bagela u Bagel&Beans-u, tako da je bila avantura naći mjesto koje nudi bezglutenske opcije. U toj potrazi Amsterdam je već pokazivao svoje pravo lice, jer smo vidale npr. djevojku koja na povocu vodi bananu - i još joj se obraća.

Kod trga Dam nalazi se i šoping-zona, koja nas nijedan od dana boravka uopšte nije zanimala. Zanimala su nas, kao i svakog turistu, velika slova I&O Amsterdam, ali ne zbog fotkanja, već zato što se ona nalaze na tom trgu muzeja, koji okuplja Rijksmuseum i Van Gog muzej te neke manje muzeje koji nude još više lijepih iskustava. Imale smo sreću što je u to vrijeme u jednom od tih manjih - Moco muzeju - bila i postavka izložbe Banksija i Roja Lihtenštajna. Nakon toga otišle smo do Van Gog muzeja uvjerenе da ćemo čekati možda

najviše sat vremena. Čekale smo 24 časa, tačnije, tek sutra su imali slobodne termine za ulazak.

Iskustvo iz Van Gog muzeja je teško prepričati, to morate doživjeti. Na stranu činjenica da je život ovog velikog umjetnika bio tako bogat dešavanjima, ali tehnička, audio-vizuelna i organizaciona izvedba ovog muzeja je jedna od stvari zbog kojih ću se vratiti u Amsterdam. Ispred njega naći ćete i Van Gogovog dvojnika, pogledajte, isti su!

Nakon Van Goga i obilazaka muzeja došlo je vrijeme za ono što ne možete zaobići u ovom gradu, sve i da hoćete - za kanale! Singel, Herengraht, Kajzersgraht i Prinsengraht. Ovo je ona tačka kad ćete odustati od čitanja teksta, jer ću vam reći da meni ta vožnja nije bila ništa posebno. Jeste, prvih pet minuta se diviš arhitekturi, ali sve se svode na to. Fascinantne su mi bile te prave pravcote kuće koje su oni napravili na kanalima i žive tako na toj vodi. Ali sve ostalo mi je ostavilo osjećaj - mogla sam i bez trošenja para na ovo.

Pored Van Gog muzeja i samog osjećaja koji vam pruža grad, među top tri osjećaja koje morate doživjeti je i posjeta Keukenhof parku. Za to vam treba cijeli dan i zato je važno da prije druge polovine aprila ne idete u Amsterdam, jer ovaj park tulipana nije otvoren. Mi smo imale sreću pa smo u Keukenhof došle dan nakon velikog otvaranja, kojem je prisustvovalo nekoliko stotina hiljada ljudi. Pet sati bile smo među lalama, posebnu pažnju posvetile smo lali Banjaluka i činilo nam se da svijet van parka ne postoji. Prije samog parka tura je podrazumijevala i obilazak pravih polja lal kroz koja možete proći, trčati i osjetiti širinu i ljepotu onoga što su Holandani prisvojili kao svoj cvijet.

U Keukenhofu sve je lijepo, šareno i - skupo - kao i u cijelom Amsterdamu. Drvene, gumene, plastične i svake druge lale na prodaju su svuda oko vas, male slatke kućice sa preskupim voćem ili pomfritom bukvalno trče za vama i vi, šta ćete - kupite nešto.

Pored samog parka s lalama i drugim cvijećem, baš u Amsterdamu imate plutajući cvjetni market. Tu vam oni prodaju lale i drugo cvijeće, na milion načina, od malih saksija do lukovica u papirnim kesama pa sve do saksijica u obliku životinja. Na tim cvjetnim marketima možete naći i različite proizvode od marihuane na kojima obavezno stoji da mogu u avion - jer u njima u suštini ni nema THC-a.

I to nas dovodi do ona dva sloja Amsterdama koji privlače toliki broj ljudi baš u ovaj grad - to su Crveni distrikt i zelena trava. Miris marihuane osjeti se skoro na svakoj tački ovog grada. Taj najpoznatiji kafić Bulldog izgleda kao malo bolje opremljena kafana na našoj autobuskoj stanici, ali je non-stop pun i uvijek se traži mjesto više. Ako ste i za ovakvu vrstu aktivnosti - potražite samo mjesto na kojem piše Coffee Shop. Sve ostalo će se desiti unutra.

Crveni distrikt nalazi se u samom centru Amsterdama, teško ga je zaobići, jer je u večernjim časovima dovoljno samo da pratite masu koja se kreće prema njemu. To iskustvo djevojaka, žena u izlozima, doslovno izlozima, morate doživjeti sami da biste razumjeli cijeli taj

koncept crvenih svjetala, polugolih djevojka u jarko osvijetljenim hodnicima koje vas dozivaju prstom. Fotografisanje ili zadržavanje pred izlogom, ukoliko niste mušterija, strogo je zabranjeno. Ali vjerujte mi, te slike vam svakako ostanu ucrtane u pamćenje.

Od stvari koje je za kraj potrebno spomenuti izdvojila bih i prevoz. Savršeno uređene linije, organizovani redovi vožnje, keš ne postoji kao opcija, većinu stvari tamo, pa i karte za tramvaj, plaćate karticom, zato i nju obavezno pripremite. Ostalo je još mnogo toga što bi trebalo da vam prepričam, ali nije ostalo mnogo toga što nismo vidjele, tako da je za Amsterdam zaista dovoljan produženi vikend. Ostale dane odmora ostavite za grad sa više sadržaja i za koji je potrebno manje novca.

INTERVJU MOBILNIM

VASIL HADŽIMANOV

GRANICE SU SAMO LINIJE U PIJESKU

RAZGOVARAO: SAVO DRAKULIĆ

Nakon albuma „Alive“, za koji je širom svijeta napisano preko 50 recenzija u superlativu, i koji je dospio na listu najboljih albuma u 2016. godini u čuvenom američkom magazinu DownBeat, beogradski džezeri okupljeni pod imenom „Vasil Hadžimanov Band“, nastavljaju saradnju sa američkom izdavačkom kućom MoonJune Records iz Njujorka. Rezultat je sedmi album benda, pod nazivom „Lines In Sand“, koji je predstavljen publici polovinom jula, a tim povodom porazgovarali smo s liderom benda Vasilom Hadžimanovom.

Iza sebe imate novo studijsko izdanje „Lines In Sand“. Mogu li se i koliko njegov stil i način rada na njemu porediti sa veoma uspješnim prethodnikom „Alive“ iz 2016. godine? Hadžimanov: Mogu, naravno. Prvo, bend je isti. Iako se od 1997. godine, od kada zvanično postojimo, promijenila ekipa u više navrata, sada već neko vrijeme imamo istu postavku. Dakle, tu su Branko Trijić na gitari, Miroslav Tovirac svira bas, Bojan Ivković je na perkusijama, a Peđa Milutinović svira bubanj. Takođe, sličan je sistem rada kao i na prošlom albumu, gdje smo praktično svi doprinijeli da se ta muzika kreira na jedan takav način. Nije onaj sistem kako se ranije radilo; ne baš svaki put, ali ponekada sam ja završavao sam 99 procenata posla, pa bend onda preuzme moje već završene aranžmane i kompozicije. Ovoga puta su tu ideje i moje i tuđe, ali ta neka završnica aranžmanska i zvučna je kolektivna, i to je veoma bitno, da to zvuči kao bend, a ne kao neki projekat koji je snimljen sa profesionalnim muzičarima koji su angažovani samo da snime tu muziku, nego diše drugačije, ima neku drugačiju energiju. Kako bi rekli, zvuči organski.

Aktuelni album ima veoma zanimljiv naziv i čini se da se može tumačiti na različite načine? Hadžimanov: „Lines In Sand“ iliti „Linije u pijesku“, označava mnogo toga. Može da se shvati kao crtanje po pijesku, koje poslije voda odnese ili vjetar

oduva, poput nekih naših džez ideja i improvizacija koje se dešavaju na koncertima u jednom trenutku - tada - nikad prije i nikad poslije. Doduše, više označava ono što je neko rekao, ne znam tačno ko, da su državne granice „linije u pijesku“. U tom kontekstu je i građen album, zato što mi zaista tako i razmišljamo, a takvu i muziku pravimo. Znači, ne možemo odrediti odakle ona dolazi i ko je svira, i to je jedna stvar koja se ističe u svim recenzijama, da su svi potpuno iznenađeni da neko ko živi u Srbiji svira ovu vrstu muzike. Tako da su u tom kontekstu linije u pijesku, kada razmišljamo o državnim granicama, samo linije u pijesku.

Na njemu, takođe, imate i neke zanimljive goste. Postoji li neki poseban način na koji birate gostujuće muzičare? Hadžimanov: Pa, izbor gostiju je nama uvijek bio kakav jeste u odnosu na kompozicije koje se u tom momentu stvore. Znači, nije bio nikakav plan u smislu „jao, baš bi bilo dobro da radimo sa ovim čovjekom“ ili „ovaj mora da se pojavi tu“, pa sad ti nešto komponuješ za njega specijalno i slično. Svi oni su se pojavili zato što su baš u tom momentu, u toj kompoziciji bili maltene neophodni, kako bismo stavili tačku na tu kompoziciju. Rastko Obradović, sjajni mladi saksofonista, upisao se na dvije numere, strahovito dobro je odsvirao dva sola, čime je i te kako promijenio tok tih kompozicija. Isto se praktično desilo sa Dinom Boumanom, fantastičnim pjevačem, koji je radio sa najvećim svjetskim džez imenima, i sa mladom Martom Hadžimanov, mojom kćerkom, koja je takođe imala svoju dionicu, i moram priznati da su svi sjajno „legli“ - taman tamo gdje treba.

S obzirom na to da je vaša izdavačka kuća iz Amerike, kakve su šanse da „Vasil Hadžimanov Band“ zaszvira preko Atlantika? Hadžimanov: Pa, to je malo teže. Našu izdavačku kuću MoonJune Records vodi Leonardo Pavković, i vodi je zaista fantastično, jer je potpuno usamljen u tome i radi sam sve ono što treba da se radi u jednoj izdavačkoj kući. Uspio je da se nađe na visokom četvrtom mjestu DownBeat liste svjetskih izdavača, što je fascinantno, posebno kada se ima u vidu ko se sve nalazi na toj listi i koje su to mašinerije u pitanju. On je jedan specifičan izdavač, jedan od onih kojih praktično više nema. To su ljudi koji izdaju samo onu muziku koja im se zaista dopada, a komercijalna strana svega toga ne postoji. On je jednostavno prepoznao našu muziku kao nešto što vrijedi izdati i zahvaljujući tome uspjeli smo da dobijemo pedesetak sjajnih recenzija širom planete te da se i mi nađemo na toj DownBeat listi najboljih albuma 2016. godine, što je ogroman uspjeh kada živiš ovdje gdje živiš, a nađeš se na jednoj takvoj listi. Veoma je teško da se i dotle dopre. A što se svirki tiče, to je tek jedan užasno težak zadatak, iz prostog razloga što je u Americi scena,

kako bih rekao, veoma nestabilna. I ti ljudi koji tamo rade prinuđeni su da sviraju za neke honorare koji su strašno mali, a kada naprave neko ime, onda odlaze u Evropu ili Japan, a sada već i u Kinu, tamo zarađuju i prave ozbiljnije koncerte. U Americi je džez, nažalost, zvanično proglašen kao najnepopularnija muzika i to je jedan od najvećih problema. Kada živiš u Srbiji i dok dođeš na red da te pozovu da sviraš u Americi, treba dosta vremena da prođe. Ali, naravno, ne gubimo nadu, pa se nadamo da će jednom da se desi i to da odemo tamo. Pravo da ti kažem, ja bih to više želio zbog mojih drugara, da vide kako to izgleda tamo. Ja sam ipak pet godina bio tamo, tako da nije, što bi se reklo, „o glavu“.

Vratimo se na tren na Vaš nešto drugačiji nastup. Naime, riječ je o Vašem solo nastupu u Banjaluci, ranije ove godine. Svi su bili zatečeni kada su dobili informaciju da je to, zapravo, bio Vaš prvi solo koncert u karijeri. Kako to da do sada niste nastupali solo? Hadžimanov: Bilo je tu različitih faktora, a jedan od njih je taj što sviram instrument koji je na našem prostorima teško naći, a da je u odličnom stanju. Solistički koncert na klaviru treba da ispuni prvi i osnovni uslov, a to je da je klavir odličan. Drugi, možda i bitniji, jeste taj da sam imao preveliko poštovanje prema muzičarima, pijanistima, koji su to radili prije mene i nekako sam mislio da to što ja imam da ponudim nije na visini zadatka. To je poprilično čudan problem, koji je možda za psihoanalizu (smijeh). S obzirom na to da sam sve ostale žanrove i kombinacije svirao, naravno, bez straha, jer imam toliko samopouzdanja da pokažem ono što imam da pokažem, ovdje sam se stalno nešto snebivao: „Nije to još spremno.“ Praktično su Arsen Čarkić i Mladen Matović bili krivci za to što su me pozvali da sviram u Banskome dvoru solo. Ja sam konačno smogao snage, napravio program i na kraju je to ispalo dobro, štaviše odlično, u odnosu na to koliko sam se ja pribijavao šta će da se desi. Nakon toga sam imao još jedan solistički nastup u Subotici, tako da sam sad već veteran (smijeh).

Kada smo već na ovoj temi, da li ste ikada razmišljali da se bacite u solo vode ili, ako ništa, da Vam to bude neki projekat pored benda? Hadžimanov: Znaš kako, imam ja dosta ideja i stalno stvaram neke kompozicije. U nekoliko navrata razmišljao sam o tome. Stvar je upravo u tome što si rekao, podrška je potrebna. Potreban je neki budžet za svaki album. Ma, ne neki, nego ozbiljan budžet. Izdavao sam ili izdavao sa ekipom, treba da se ode u neki studio, da se snimi, producira, napravi nekakav dizajn, odštampa i tako dalje. To sve zahtijeva neki angažman kako da sakupiš sva ta sredstva da bi izdao jedan album „Vasil Hadžimanov Band“-a. A onda, kada dođe na red tako nešto kao što je „Vasil Hadžimanov Trio“, jer imam jedan album i s njim, ili solo ili duo ili šta već, to ti, onako, već malo padne

teško, s obzirom na to da je i za sve ovo trebalo poprilično muke da se izda tih sedam albuma sa bendom koji je već etabliran i od kojeg ljudi već znaju šta da očekuju. Imam ja, kažem, ambicija i dovoljno ideja da mogu da izdam neki solistički album, i to čak u kombinaciji s nekim elektronskim instrumentima, sintisajzerima i slično. Ali, eto, još nemam neku bitniju podršku da to zaista i realizujem. Vidjećemo, možda će izaći jednog dana.

ALEKSA GAJIĆ

STRIP-CRTAČ I ANIMATOR

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Aleksa Gajić je animator, pomalo filozof i zaljubljenik u umjetnost te jedan od najpoznatijih strip-crtača sa naših prostora. Proslavio se stripovima rađenim za francusko tržište „Bič Božiji“, ilustracijama za „Politikin zabavnik“ te animacijama za „Technotise“, koji je iz stripa prerastao u animirani film.

„Mogu za sebe da kažem da sam rođeni ilustrator, stripadžija. Od kada znam za sebe, crtao sam nešto. Otac je pomalo kupovao stripove poput ‘Asteriksa’, ‘Politikinog zabavnika’ i ‘Taličnog Toma’... Ubrzo mi je došao ‘Marvel’ pod ruke, i to je bilo to, nešto je kliknulo i ja od tada crtam stripove“, priča o svojim počecima za m:agazin Aleksa Gajić.

Njegova najveća profesionalna dostignuća su, prije svih, strip „Bič Božiji“, koji je u šest serijala radio za francusko tržište u tiražu od preko 50.000 primjeraka. Na našim prostorima o njemu se više čulo tek prije nekoliko godina, nakon premijere prvog srpskog dugometražnog animiranog filma „Technotise - Edit i ja“.

„Za rad na prvom filmu volim da kažem da su mi to bile

tri najstresnije, ali i najljepše godine života. Stalno se preispitujem da li meni sve to opet treba? Za razliku od stripa, poziva koji podrazumijeva jednog čovjeka u njegovoj sobi, poziv animatora i režisera podrazumijeva mnogo ljudi u jednom studiju. Ipak, u trenucima usamljenih nedjelja i mjeseci, shvatam da mi baš to treba. Međutim, pokazalo se da su danas okolnosti mnogo kompleksnije, pogotovo za jedan krajnje nestandardan film: animacija za odrasle. Ali, ne predajem se, vatra i dalje tinja i to će, sasvim sigurno,

biti moj naredni veliki projekat“, dodaje Gajić.

U dugoj karijeri radio je na različitim projektima, od ilustrovanja i animacije, preko stripova i umjetničkih projekata, izložbi, festivala i kolonija do reklamnih agencija. Za deset godina, kaže, vidi se u svemu navedenom i dodaje: „Šta ću kad jedino znam lijepo da crtam. **Čak i kad se umorim od crtanja, ja crtam neke svoje stvari i to zovem off stream karijera, jer služi za mentalnu higijenu.**“


~~~~~  
*Činjenica da radi dobro i „sam za sebe“, ujedno znači da mu je radni red u najboljem slučaju haotičan. Nema radno vrijeme, nema gazdu, radi po nekoliko različitih projekata, istovremeno i čita, a najviše od svega crta i srećan je da od onoga što najviše voli može udobno da živi.*

ALEKSA GAJIĆ, NAKON NEKOLIKO GODINA ŽIVOTA I RADA U FRANCUSKOJ, VRATIO SE U BEOGRAD I RODNI ZEMUN. DIPLOMIRAO JE NA AKADEMIJI PRIMIJENJENIH UMJETNOSTI I RADI KAO FRILENSER.





# KOLEGA MI JE POSTAO ŠEF!

KAKO SE NOSITI SA PROMJENOM -  
SAVJETI ZA NOVOG ŠEFA I ZA KOLEGE

---

PRIPREMILE: TIJANA TEGELTIJA I MILICA MAMIĆ VESELINOVIĆ

*Prelazak iz uloge kolege na ulogu šefa često može biti ispunjen interpersonalnim izazovima i iznenađujućim zahtjevima. Budite spremni na jedinstvene i nove dileme i mogućnosti koje zahtijevaju pažljivo pregovaranje kako bi se prešao put „sa kompatibilnog kolege i druga na poštovanog šefa/nadređenog“.*

**M**arkus Bakingem i Kurt Kofman, konsultanti i voditelji Gallup-ovih istraživanja već dugi niz godina i autori knjige „First, Break All the Rules“ (Prvo, razbijte sva pravila), savjetuju odgovore na dva ključna pitanja:

- Da li znam šta se od mene očekuje?
- Da li imam sve potrebne informacije, resurse i podršku da dobro radim svoj posao?

**Nekoliko praktičnih brzih savjeta i principa za novog šefa**

## KAKO BITI DOBAR ŠEF KADA SU MI KOLEGE UJEDNO I PRIJATELJI

Moram da nadgledam ili kontrolišem kolege s kojima sam do juče sjedio u kancelariji, s kojima se i privatno družim? Ma koliko se ova situacija činila čudnom, i nije tako strašna i neuobičajena kao što mislite, a evo i nekoliko savjeta kako što lakše da funkcionišete kao novi šef.

### 1. RAZGOVARAJTE

Napravite prvi korak tako što ćete sa svakim kolegom ponaosob razgovarati. Nemojte pretpostavljati ili se prosto nadati da će eventualna nelagoda nekom magijom nestati, jer neće! Naprotiv, ako neke teme koje vas muče ne podijelite sa vašim kolegama, one samo mogu postati teže...

### 2. PRIZNAJTE JEDNI DRUGIMA MOGUĆU NEUGODNOST

Zaista nije važno kako ćete početi razgovor ili šta ćete reći; važno je da dijalog i dobar razgovor među kolegama nastavi da živi. Zapamtite, ukoliko se osjećate nelagodno u novoj ulozi koju ste dobili kao šef, budite sigurni da se tako osjećaju i vaše kolege.

### 3. PRIZNAJTE VAŠU EVENTUALNU NESIGURNOST

„Da li primjećujete promjenu?“ Ključ je da priznate vašu eventualnu ranjivost, kao i to da ste otvoreni i spremni za razgovor sa vašim kolegama/prijateljima o svemu što ih „muči“ pokazujući im da ste sposobni i voljni da ovaj veliki korak ka promjeni učinite kao novu prijatnu normalnost.

### 4. DEFINIŠITE JASNU RAZLIKU IZMEĐU OBAVEZA I PRIJATELJSKIH EMOCIJA

U toku promjene koja je nastala, veoma važno je da na samom početku naglasite vašim kolegama razliku između obaveza i dodijeljenih zadataka sa jedne strane i ličnih osjećanja sa druge. Ključna poruka bi bila: „Kolege, u budućnosti će biti situacija kada će moji poslovi nekad zahtijevati da donosim odluke koje neće i ne bi trebalo da se odražavaju na naše lične i prijateljske veze/odnose.“

### 5. TRAŽITE PODRŠKU OD VAŠIH KOLEGA

Otvoreno svojim kolegama saopštite da očekujete punu podršku od njih na svom novom zadatku. Imajte na umu da ovakve jasne poruke mogu donijeti samo dobro - da su vaše veze i dalje jake, da i dalje cijenite jednako vaše prijateljstvo, ali i posvećenost poslu.

### 6. PRIHVATITE DA ĆE DRUGI PREPOZNATI FAVORIZOVANJE

Unapređenje gotovo uvijek sa sobom nosi uobičajenu situaciju da druge kolege doživljavaju vaše kolege sa kojima ste prije bili bliži kao nove „šefove ljubimce“. Postoje dvije taktike u vezi s ovim „problemom“. Prva, uključite „favorizovane“ kolege. Diskutujte o ovoj percepciji drugih kolega i pokušajte naći način kako da smanjite osjećaj „favorizovanja“. Druga, direktno razgovarajte sa kolegama kod kojih prepoznajete ovaj utisak da misle da su drugi „omiljeniji“. Za vas kao šefa je dobro da kolege vide da ste voljni da što više poboljšate međuljudske odnose.



## 7. KAD STE POD STRESOM - „IZDUVAJTE SE“ NA DRUGOM MJESTU

U vašem „prethodnom“ životu sa kolegama, kada ste imali problem ili bili pod stresom često ste to dijelili u kancelariji sa svojim kolegama, prosto rečeno, nalazili ste „izduvni ventil“ i podršku među njima. Sada, kada ste im šef, vaše kolege više ne bi trebalo da budu „publika“ za vaše eventualno nezadovoljstvo zbog problema koje ima šefa. Neka vam „izduvni ventil“ sada budu kolege sa sličnim zadacima ili problemima, kao npr. drugi šefovi. Razlog je vrlo jednostavan, zadatak novog šefa je da unese pozitivnu atmosferu, entuzijazam i da radnu atmosferu učini što boljom i vedrijom među članovima kolektiva, pa bi eventualno nerviranje i iznošenje problema pred njima moglo dovesti do toga da se kolege ne osjećaju dobro i motivisano ili nesigurno uz nezadovoljnog novog šefa.

## ŠTA KAŽU EKSPERTI

**To je definitivno čudna situacija, priznaje Robert Saton, profesor na Univerzitetu Stanford.** Saton kaže da postoje dva primarna rizika. Prvi, da kolege, sa kojima ste do juče zajedno sjedili u istoj kancelariji i radili iste ili slične zadatke, neće biti u stanju da prihvate vašu novu ulogu i napredovanje. Drugi rizik je da vas ne slušaju i ne uzimaju ozbiljno. Majkl Votkins, autor knjige „The First 90 Days“ (Prvih 90 dana) kaže da treba da utvrdite nove načine na koji ćete raditi zajedno, a sve uz poštovanje vašeg postojećeg drugarskog odnosa.

### Iz ugla onih koji su dobili novog šefa

Tvoj kolega je upravo dobio unapređenje. Sada, umjesto da budete kancelarijski drugari, on/ona je vaš šef. Da li se vaš odnos mora promijeniti? Da li ćete se ponašati drugačije? Da li od njega/nje očekujete da vas tretira posebno?

### 1. PRIHVATITE DA ĆE SE NEKE OKOLNOSTI PROMIJENITI

Za početak, bilo kakvu promjenu na vašem šefu ne prihvatajte lično. To možda znači da sada nećete svaki dan ići na pauzu zajedno, budući da će vaš novi šef imati nove obaveze i sastanke, ali to ne isključuje činjenicu da i dalje imate lijep kolegijalan odnos, pun poštovanja i razumijevanja. Takođe, situaciju u kojoj možete osjetiti takozvanu socijalnu distancu ne treba da uzimate k srcu. Činjenica je da novi šef (a vaš prijatelj) sada prirodno postavlja stvari na svoje mjesto i gradi svoju poziciju među zaposlenima, a tu pripadate i vi.

### 2. ZNATE DA U ODNOSU NA DRUGE IMATE MALU PREDNOST U ODNOSU SA ŠEFOM, ALI NE KORISTITE/NE OČEKUJTE TO

Stručnjaci kažu da postoji velika prednost među kolegama koje su već radile sa „novim šefom“, jer se svi međusobno dobro poznaju. Prirodno je da kolege koje su bliske sa novim šefom dobro znaju njegov/njen način rada i razmišljanja, pa očekuju da u novom šefu imaju saveznika. Savjet je da ovo u startu ne pretpostavljate i ne koristite. Jedna od velikih grešaka je da kolege očekuju poseban tretman ili uticaj kod novog šefa s obzirom na „prošlost“. Nemojte ovo koristiti, vaš novi kolega šef sigurno želi da se prikaže u najboljem svjetlu kao neko ko je sposoban da sve kolege tretira jednako i da je jednako naklonjen i pravičan prema svima.

### 2. PREUZMITE INICIJATIVU U NOVOJ SITUACIJI

Idealna situacija bila bi da vaš novi šef sjedne s vama i započne temu kako se oboje nosite sa promjenama, da li vam se nešto ne sviđa ili vam je teško... U praksi, novog šefa okupiranju novi zadaci, obaveze i ljudi, pa je savjet da vi kao kolega preuzmete tu inicijativu. Dajte do znanja da razumijete da su se desile određene promjene koje sigurno nisu lake, da je odgovornost veća te da ste tu i otvoreni ste za sve nove načine i zahtjeve koje nova pozicija diktira. Zajednički cilj je da svi prihvatite novi autoritet, da ta tranzicija prođe lako i prihvatljivo za sve uz podršku i dobre timske odnose.

### 3. UVIJEK MISLITE KAKO MOŽETE POMOĆI

Ako ste slučajno u grupi kolega čiji je ego povrijeđen napredovanjem kolege, važan i hitan savjet je - prebolite to što prije i fokusirajte se na dobre međuljudske odnose, odnosno pomozite da vaš novi šef uspije u novom zadatku. Zato vi kao kolege pokušajte sami da prepoznate gdje možete „uskočiti“. Pomozite mu u organizovanju poslova, oblikovanju vizije koju ima, strategije i ciljeva, ponudite se sami da preuzmete neke njegove stare zadatke kako bi se što brže svi prilagodili novoj situaciji.

### 4. NE BUDITE ULIZICA, VEĆ VAŠEM ŠEFU BUDITE PODRŠKA I OSLOMAC U NOVOJ ULOZI

Istraživanja pokazuju da se dešavaju uglavnom dvije situacije kada neko postane šef. Prva, ljudi se počnu „ulizivati“ i druga, prestanu prenositi „loše“ vijesti i važne informacije. Kao kolega, možete da ne radite ni jedno ni drugo. Fokusirajte se na interakciju koja će poboljšati odnose i poziciju vašeg kolege šefa. Ponudite šefu podršku i dijelite s njim važne informacije koje mogu biti od pomoći. Pobrinite se da vaše informacije budu korisne i relevantne.

### 5. ŠTA AKO NAM ODNOS I PRIJE PROMJENE NIJE BIO DOBAR...

Nekad se desi da vam baš kolega s kojim ste imali ili imate nesuglasice postane nadređeni. Ova situacija je posebno važna i neugodna za oboje. Ono što kao kolega možete uraditi je da pokušate biti bolji prema kolegi koji vam je sada šef, a drugo - nađite saveznika u timu koji će vam pomoći da izgladite odnose. Naposljetku, sviđalo se to vama ili ne, kolega sa kojim se ne slažete vam je sada nadređeni i za oboje je bolje da što prije izgladite stvari kako bi tim najbolje funkcionisao.

~~~~~

Na kraju, uvijek imajte u vidu činjenicu da su i šefovi samo ljudi kojima treba podrška i prijatelj.

~~~~~

ŽIVOT U PRIČAMA

DAJ MI RUKU DA ŠETAMO ZAJEDNO

AKO ME DOVOLJNO DUGO BUDEŠ GLEDALA U OČI,
ZALJUBIĆU SE.

NEPOZNATI ČETVOROGODIŠNJAK

Ponekad sam u stanju satima da je gledam kako spava i da tako stojim poput Sfinge iznad njenog kreveta. Mogu i satima, nasmijan od uva do uva, da je gledam i slušam dok priča neke svoje fantastične priče na nekom svom izmišljenom jeziku. I kada god mi se obrati, ja se nakezim iako je ne razumijem i klimnem glavom, jer znam da je u pravu, o čemu god govorila i ma šta god o tome pričala. Ponekad se samo sklonim sa strane, da joj ne bih slučajno zasmetao, i gledam je kako se igra, a ona može bilo čime da se igra. U njenim rukama sve je igračka. U mojim očima sve što ona radi dovoljno je divno i okupira me cijelog.

Nije mi trebalo mnogo da shvatim zašto mi je zarobila pažnju i uklesala osmijeh: gledam nju, a gledam sebe kakav bih mogao da budem. Dijete, čisto kao prva pahulja snijega, bez ijedne brige na svijetu i bez težine svijeta na svojim ramenima, smješteno u sada, bezuslovno voli sve oko sebe i ne traži ništa zauzvrat osim da bude voljeno. Ono nema zadnje namjere, ne kalkuliše, nema namjeru da te prevari, osim ako to nije dio igre poslije koje slijedi još veći osmijeh. Da, moguć je i on. Bravo, Višnja, skoči tati u zagrljaj i uđi mu u grudi. Tamo ti je oduvijek i bilo mjesto, čak i mnogo prije nego što si se rodila.

Prije nekoliko dana draga prijateljica mi se našla u velikoj profesionalnoj dilemi. Dobila je ponudu za posao koju je željela da prihvati, ali je istovremeno željela i da ostane na svom starom poslu, za koji je prosto bila vezana, iako je zbog njega patila. Mijenjala je svoju odluku na svaka tri minuta: odlazim-ostajem-odlazim-ostajem... Ne bi to bio nikakav problem da nije bila nesrećna. Na kraju me ubjeđivala da je prelomila.

- Ostajem.

- Ili odlaziš?

- Ne znam. Ostajem. Želim da ostanem.

- Kakva je to odluka poslije koje izgledaš kao poražena? Blijeda si, oči su ti beživotne, ne djeluješ srećno. Imaš šansu da biraš. Zar ti to nije dovoljno da se osjećaš bolje? Imaš izbor i mogućnost da ga sama napraviš.

- Ne mogu. Ja sam kao dijete. Ako bi sve odluke u mom životu mogao neko drugi da donosi, ja ne bih imala problem s tim.

- Ne, srećo, ti nisi dijete. Dijete bi željelo da donosi sve odluke u svom životu. Ti si idiot. Budi dijete. Odluči srcem.

Sutradan sam je vidio. Izgledala je srećno. Bila je nasmijana i ubijeđen sam da uopšte nije hodala, već je lebdjela između stolova kao prva pahulja koju nosi vjetar.

„Odlučila sam. Odlazim“, pisalo je u poruci koju mi je poslala, iako smo sjedili na nekoliko metara jedno od drugog. Sačekali smo da se ljudi razidu i onda smo se zagrlili. Ušla mi je u grudi. Bila je dijete, nakratko odrasla i nesrećna, a sada opet dijete.

Moja Višnja nije promijenila način na koji gledam ljude, već mi je vratila pažnju tamo gdje je oduvijek i trebalo da bude. Možda toga i nije svjesna, ali je izvukla najbolje iz mene, dijete u meni, pogledala ga, nasmiješila mu se, pružila ruku i pomogla mu da ustane, pa sada, držeći se za ruke, šetaju i istražuju svijet zajedno.

Odrastanje jeste prevara, jer ti se stalno nameće „da se ponašaš zrelo“. Šta to uopšte znači? Da prihvataš stvari koje tvoje srce ne prihvata? Da klimaš glavom kada ti se ne klima glavom? Da se smiješ na silu? Da povređuješ druge i da misliš samo na to kako da ne budeš povrijeđen? Nije sramota biti dijete, nego smo tako naučeni - da se ponašamo kako se od nas očekuje, da zadovoljavamo sve oko nas, osim nas samih, i da na tim kompromisima gradimo život koji bi trebalo da bude dovoljno dobar da ne bude loš. Budimo srećni, jer smo nedovoljno nesrećni, zauzdani i neslobodni, ali makar prihvaćeni. Ua!

I zato, kada ti sljedeći put neko, nezadovoljan jer te nije kupio, kaže: „Ne budi dijete“, ti se obavezno isplazi. Dobro je za srce, dobro je za dušu i divno je za to dijete u tebi koje ti se upravo plazi.

MINI-SAVJETNIK

---

5 aplikacija

KOJE ĆE VAM POMOĆI DA BUDETE NAJPAMETNIJI U PROSTORIJI

PIŠE: JELENA RAČUNICA ŠATARA

Razni poslovni sastanci, večere s klijentima i događaji na kojima upoznajemo mnogo novih ljudi u nama bude potrebu da budemo duhoviti i informisani, iz prostog razloga da bismo ostavili dobar prvi utisak.

S obzirom na to da nikada ne možete biti sigurni u kom pravcu će ići razgovor s nekom osobom s kojom niste imali priliku da se družite, sve što vam preostaje jeste da se pripremite i da se informišete na različitim poljima.

U tome vam mogu pomoći aplikacije zbog kojih ćete biti upućeni u sve aktuelnosti i neće vam nedostajati tema za razgovor.

” The Skimm

Ako ste jedna od onih osoba kojima treba dekođer da bi shvatile šta se dešava u svjetskoj politici i pop-kulturi, onda je ovo aplikacija koja vam je prijeko potrebna. Umjesto da izvještavaju o vijestima na standardan način, autori izvlače srž iz svake vijesti i objavljuju samo ono najbitnije što vam je potrebno da započnete razgovor. Aplikacija se, takođe, integriše s vašim kalendarom kako biste bili upućeni u neke važne svjetske događaje iz politike, sporta i zabave.

” NPR One

Ovo je mreža koja okuplja ono najbolje iz novinarstva što je trenutno aktuelno u svijetu. NPR je prava opsesija kad su u pitanju potkastovi i važne informacije koje slušate, što pruža zaista lagano iskustvo

koje vas ne opterećuje. Aplikacija povlači sadržaj od drugih provajdera, zbog čega ćete veoma brzo postati ovisni o njoj.

” Instaread

Ako se ponekad osjećate krivima što niste pročitali posljednji najveći bestseller naučne fantastike o kome svi pričaju, ne očajavajte, jer je Instaread aplikacija koja će vam pomoći. Aplikacija sadrži audio i tekstualne sažetke mnogih knjiga, koji će vam pomoći da uvijek budete upućeni i da uvijek zvučite kao ekspert.

” BuzzFeed

Nakon buđenja mlaka limunada za detoksikaciju, pa zdrav doručak. Nastojte unositi dosta vlakana (kora jabuke, šljive, zob), jer pomažu u čišćenju jetre i žuči.

” Šetnja i trzanje

Ako idete na sastanak ili na neki događaj na kome će biti uglavnom vama nepoznati ljudi, uvijek je dobro probiti led nekom šaljivom temom. BuzzFeed je aplikacija koja sadrži najnovije GIF-ove, mimove i smiješne video-zapise čiji spomen će sigurno opustiti napetu atmosferu. Na kraju krajeva, ko može odoljeti ljutoj mački ili nezgodama sa vjenčanja. Aplikacija vam omogućava da prilagodite svoj feed i da se fokusirate samo na sadržaj koji vas najviše nasmijava.

” TED

Ako želite znati kako razmišljaju neki od najvećih umova današnjice i lideri modernog doba, aplikacija TED će vam to omogućiti kroz 2.000 video-zapisa u kojima su govori ljudi koji oblikuju današnji svijet. Kroz ovu aplikaciju naučićete mnogo toga o najnovijim medicinskim dostignućima, muzici, filmu i nauci.

PREPORUKE

PIŠE: JELENA BJELAKOVIĆ

WEB SAJT

brainpickings.org

Zamislite.

Pokušajte zamisliti scenu na kojoj su kultura, filozofija i nauka svake sedmice u glavnim ulogama. Pokušajte zamisliti kutak interneta koji u svijetu knjiga pronalazi smisao svakodnevice i razotkriva srž egzistencije. Istina, mnogo je takvih mjesta u carstvu neta.

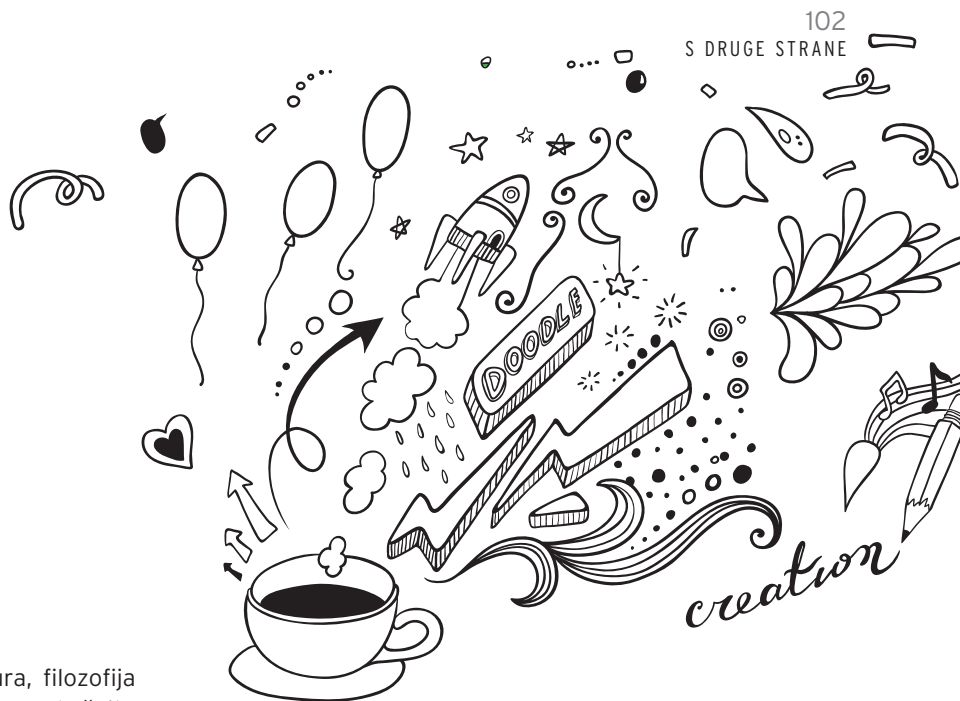
Ali, malo koje je baš kao *brainpickings.org*.

I malo koje uspijeva da umni život učini toliko živim i toliko neodoljivim.

Priča počinje jednog lijepog dana kada Maria Popova odlučuje da kreira biblioteku 21. vijeka. Nije mogla ni slutiti da će njen osvrt na sve logije života danas dnevno upijati više od 1,2 miliona čitalaca širom svijeta. Nije mogla ni slutiti da će biti krunisana titulama „arhitektice znatiželje“ i „kustoskinje zanimljivosti“.

A jeste.

I sigurno je da to nije bez razloga.

MUZIKA

Eat the Elephant, A Perfect Circle

Umjetnosti (valjda) treba vremena.

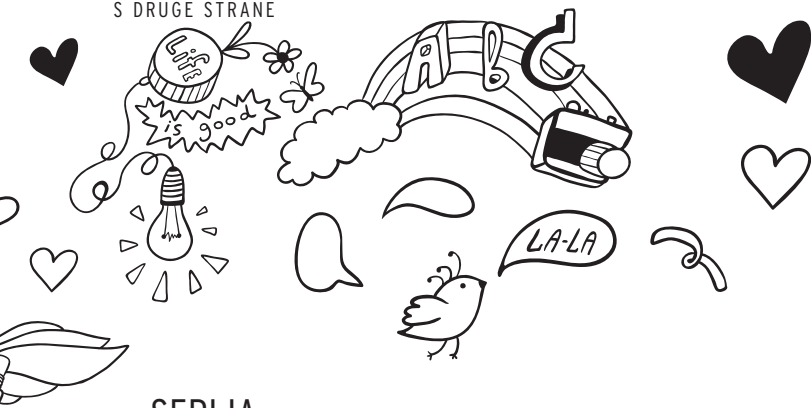
Nakon više od 5.000 dana, savršen krug zvuka se vratio.

Da, trebalo je proći nekih 14 godina da „A Perfect Circle“ izbací novi album. Da li je savršen? Kratko i jasno: „Ne.“ Da li je vrijedan preslušavanja i slušanja? Kratko i jasno: „Da.“

Pod nazivom „Eat the Elephant“, četvrti studijski album američke supergrupe donosi zvuk koji je, u krajnoj liniji, neočekivan. Neočekivan u smislu da se sa slonovskim društvenim problemima i političkim apsurdima bori baladama. Dinamika na koju su fanovi navikli jeste izostala, ali ono što je prisutno jeste poruka. I to snažna poruka koja i, uprkos stilskom zaokretu, govori dovoljno glasno da je nešto stvarno trulo u državi čovječanstva.

A ako to nije dovoljan razlog da barem date šansu jedenju slona, onda ništa.

SERIJA

The Handmaid's Tale

Knjiga je uvijek bolja od dramske ekranizacije. Tačka.

Ipak, nerijetko se dešava da dramska ekranizacija knjigu učini relevantnom široj publici te dočara cijeli narativ snagom vizuelnog jezika. I upravo se to desilo sa „Sluškinjinom pričom“, koju je portal bosonoga.com tako slikovito nazvao „slučajno najrelevantnijom serijom 2017. godine“.

Relevantnost izvire iz tema koje roman Margaret Atwood, a i istoimena serija obrađuju. Cijela priča je distopijska fikcija, smještena u totalitarnom režimu koji žene tretira kao vlasništvo države. To zapravo i ne zvuči toliko distopijski, zar ne?

No, osim same teme koja esencijalno pokriva mnogo više od „zlokobnog“ pojma feminizma, ono što seriju čini naročito „gledljivom“ jesu vrhunska fotografija i gluma koju kritičari hvale na sva zvona. Značila vam ocjena kritike ili ne, svoj lični sud o „Sluškinjinoj priči“ možete i sami donijeti upalite li svoj m:tel IPTV i tamo aktivirate sva čudesa HBO paketa.

KNJIGA

Dead Feminists: Historic Heroines in Living Color, Čandler O'Liri & Džesika Spring

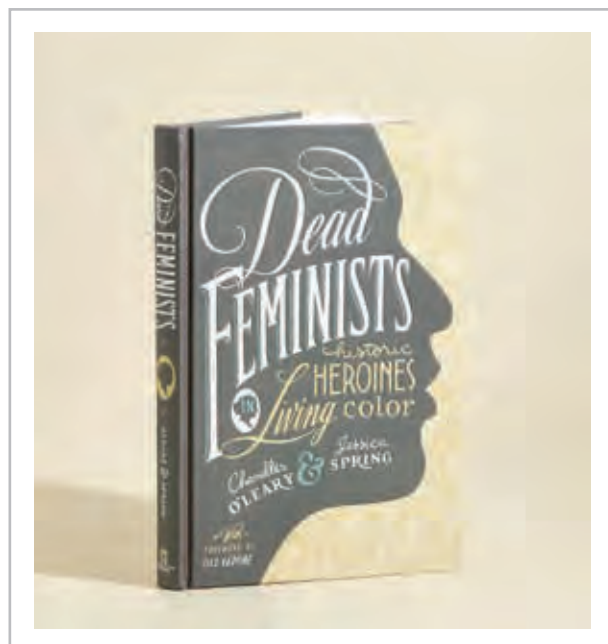
Feminizam.

Ni prvi, a ni posljednji -izam koji je probudio oprečna mišljenja i lavinu osjećanja - ne nužno pozitivnih. Iako je u svojoj esenciji sloboda izbora, feminizam se nerijetko tumači kao jedna od mnogih nuspojava 21. vijeka.

A istina je da je priča o feminizmu suštinski počela onog momenta kada su žene shvatile da društvena, ekonomska i politička jednakost polova ne smije biti izuzetak od pravila, no norma.

„Dead Feminists“ u život vraća 27 heroína čiji se rad na emancipaciji žena danas uzima za preteču savremene feminističke misli. I svaka od ovih žena se u mnogo čemu razlikuje. Od porijekla do sfere interesovanja, svaka od njih je na sebi svojstven način govorila o društvenoj promjeni i svijetu u kojem biti žena neće biti prokletstvo, no blagoslov.

Objedinjujući misli ovih heroína i viziju za bolju budućnost, „Dead Feminists“ je istovremeno artistički omaž ženama koje su promijenile svijet, ali i poruka za sve one koje će to tek da učine.

100°
Wide Angle

Wide Angle

Normal Angle

100° Wide Angle Selfie Camera

Fit in more of your friends, and more of your surroundings—the 100° Wide Angle Selfie is the best way to give those special memories a beautifully broad view.

LG K11

Passed 14 Tests

- Low Temperature (Unpackaged)
- Low Temperature (Packaged)
- High Temperature (Unpackaged)
- High Temperature (Packaged)
- Temperature Shock
- Sand and Dust
- Rain
- Humidity
- Low Pressure
- Transit Drop
- Vibration
- Immersion
- Solar Radiation
- Salt Fog

Stronger protection with military-standard certifications

*MIL-Specs tested based on MIL-STD-810G requirements by MET Labs. This in no way implies endorsement or approval by the U.S. Department of Defense.

FHD+ FullVision

Google Assistant

LG Q7

hTC Desire 12

Ekran - 5,5 inča, HD+ (720 x 1440), IPS LCD
Memorija - 3 GB RAM, 32 GB interna memorija + microSD slot
Procesor - Quad-core, 64-bit
Glavna kamera - 13 MP, LED blic, HDR, 1080p video
Prednja kamera - 5 MP, 720p video
Baterija - 2730 mAh